

ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

3

динара

БРОЈ

1174

28 VI 1974. • ИЗЛАЗИ КОМ • ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ФАНТОМ

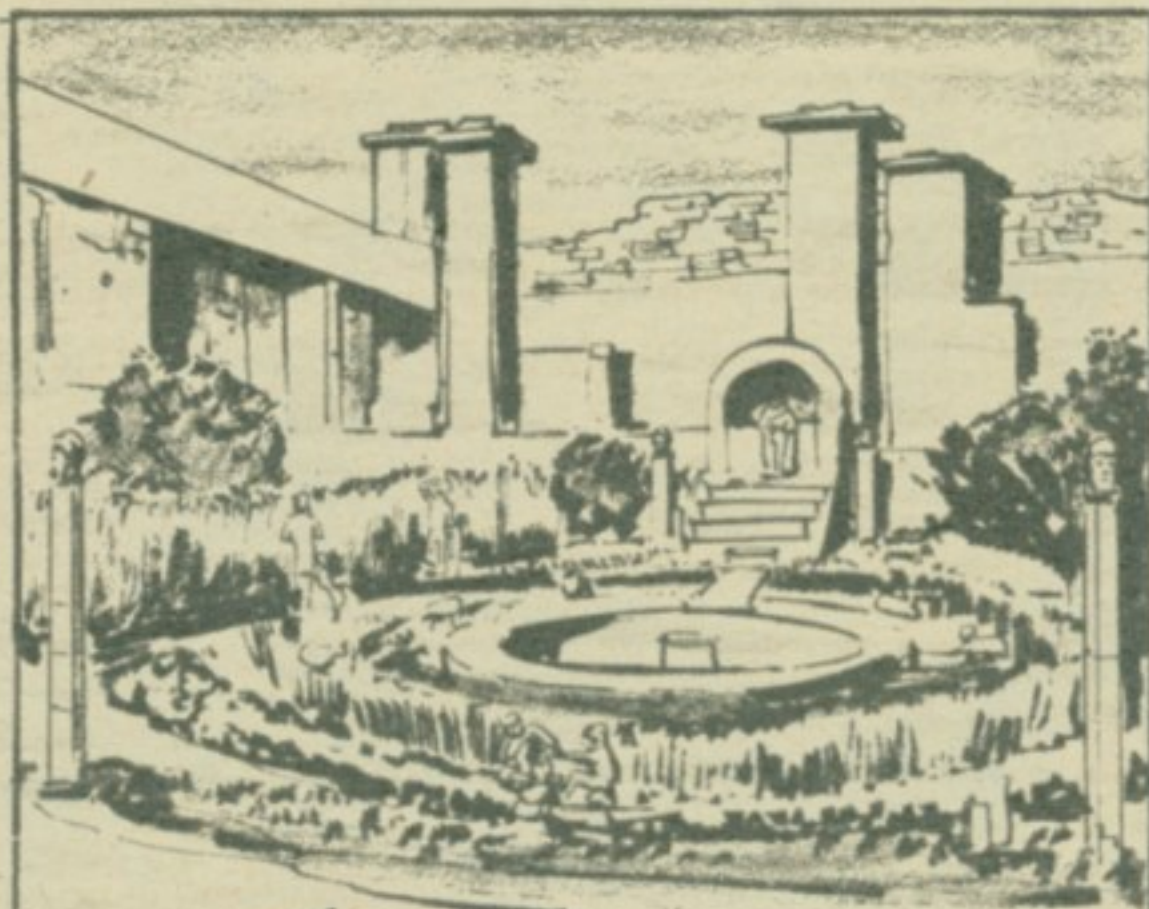
Ripley

Веровати или не!

КАЛИФ АЛ МАНСУР

(939-1002)
из КОРДОБЕ,
у ШПАНИЈИ,
ЛЕЖИ у ЗЕМЉИ
ПОКУПЉЕНОЈ СА
200
БОЈНИХ ПОМА.
ПЕДЕСЕТ
ГОДИНА
КАЛИФ ЈЕ НОСИО
СА СОБОМ
КОВЧЕГ
У КОЈИ ЈЕ,
ПОСЛЕ
СВАКЕ БИТКЕ,
СТРЕСАО ПРАШИНУ
СА СВОГ
ОДЕЛА
И
ТУРБАНА.

ВРТ

МАРИЈА ЛУКРЕЦИЈА
у ПОМПЕЈИ, ИТАЛИЈА,
КОЈИ ЈЕ БИО ПОТПУНО
РАЗОРЕН 79. ГОДИНЕ,
ПОТПУНО ЈЕ РЕКОНСТРУИСАН
СА ИСТОМ ВРСТОМ
ЦВЕКА. СТРУЧЊАЦИ СУ
НАЈПРЕ ПРОНАШЛИ И
ИДЕНТИФИКОВАЛИ КОРЕЊЕ
БИЈАКА КОЈЕ СУ ЦВЕТАЛЕ
ПРЕ 1895 ГОДИНА
ПА СУ ЗАТИМ
НА ИСТА МЕСТА ПОСАДИЛИ
ИСТО ЦВЕКЕ.

АЛБРЕХТ ФОН КАЛЕР

(1708-1777)
ШВАЈЦАРСКИ БОТАНИЧАР,
ФИЗИОЛОГ, БИБЛИОГРАФ,
АНАТОМ, ПЕСНИК И
РОМАНОПИСАЦ,
ЗНАО ЈЕ
ЛАТИНСКИ, ГРЧКИ,
ХАМДЕЈСКИ
И ХЕВРЕЈСКИ
КАД ЈЕ ИМАО СВЕГА
9 ГОДИНА.
ПРЕ НО ШТО ЈЕ
НАВРШИО 10 ГОДИНА
НАПИСАО ЈЕ ХАМДЕЈСКУ
ГРАМАТИКУ, ЈЕДАН
ХЕВРЕЈСКИ И
ЈЕДАН ГРЧКИ
РЕЧНИК.

ВРАТА

ЦРКВЕ СВ. НИКОЛЕ,
у ШТАЈНБИЛУ,
у НЕМАЧКОЈ,
ПОКРИВЕНА СУ
КОЊСКИМ ПОТКОВИЦАМА
ЈЕР СОПСТВЕНИЦИ
КОЊА ВЕРУЈУ ДА ЋЕ
ТАКО ОСИГУРАТИ
ЗДРАВЉЕ СВОЈИМ
ЧЕТВОРОНОГИМ
ЉУБИМЦИМА.

СЕВЕРНОАМЕРИЧКИ СКОЧИМИШ

НИКАД НЕ ПИЈЕ
ВОДУ.

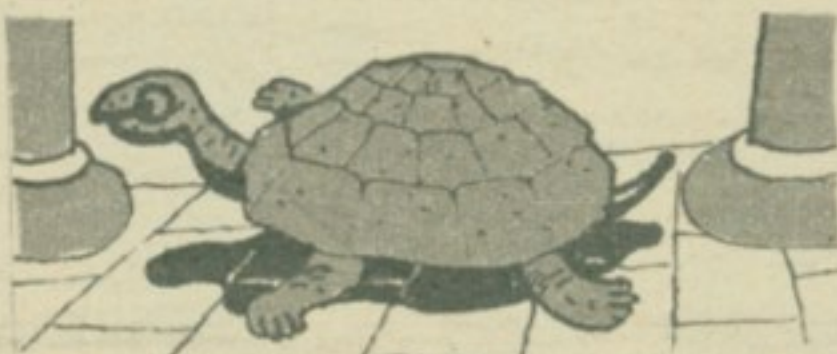
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у Јужној Дакоти, на југу Сје-
дињених Америчких Држава, на
лазе се статуе праисторијских

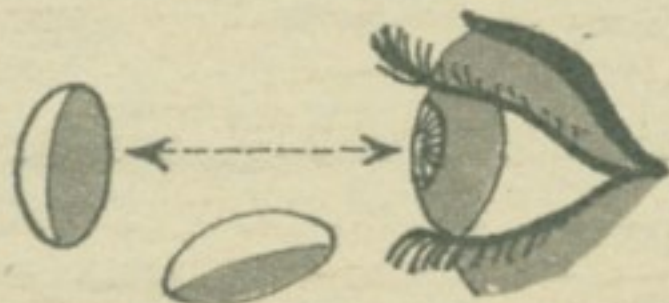
животиња. Извајане од армира-
ног бетона животиње имају ве-
личину за коју се верује да су
је имале и кад су живеле. Тако
је краљевски тираносаурус висок
5 а дугачак 10 метара; бронто-
саурус висок 8,5 а дугачак 24
метра. Траходон са главом патке
има 2.600 зуба, висок је 11 а ду-
гачак 10 метара.

● корњача је у античко доба
била омиљена домаћа животиња

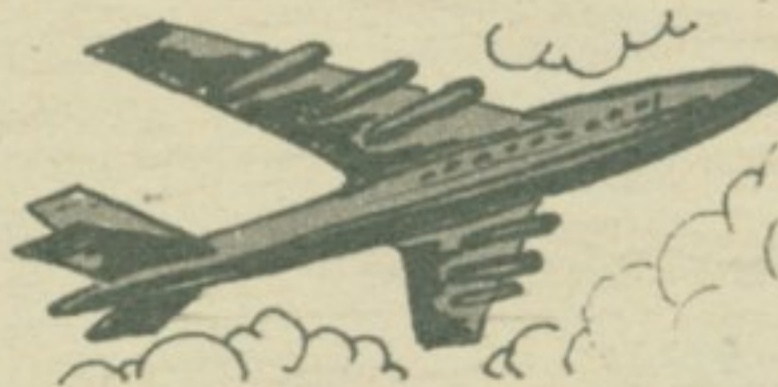
у Грчкој и Малој Азији. Али, од
корњаче није прављена супа, већ
је она држана у кућама да би
ловила разне бубе.

● недавно су стручњаци фабрике
оптичких инструмената из Аша-
фенбурга у СР Немачкој напра-
вили „мека“ контактна сочива.
Предност ових сочива направље-
них од потпуно нове врсте син-
тетичког материјала је у томе
што лакше припајају уз око и
оно их не осећа као страног тела

● цамбо цет је тип авиона боинг
747 који има четири модела: нор-
малан, и моделе 747-В, 747-С и

747-Е. Сви ови модели имају рас-
пон крила 58 а дугачки су 60
метара. Модел нормалног боинга
747 има 320 тона а остала три —
348 тона. Брзина им је 1000 ки-
лометара на час а акциони ра-
дијус до 9.300 километара за нор-
малан модел, 10.600 за 747-В;
9.900 километара за С и 6.400 за
модел Е. Боинг 747 може да се
попне на висину и од 12.000 ме-
тара. Нормалан модел боинга и

модел В и С могу да приме 490
путника и терет од 120 тона. Изу-
зетак је једино модел Е који мо-
же да понесе терет и до 130
тона.

● у Кини су некад прављени на-
прсци од слоноваче у облику ло-
тосовог цвета.

● данас се једна фудбалска утак-
мица не може да замисли без
судијине пиштаљке. Њоме судија
управља игром, зауставља је по
потреби и даје знак да се игра
настави. Али мало је познато да
је звиждаљка уведена у фудбал-
ску игру 1878. године.

● познати енглески песник Бај-
рон (1788-1824) је за време рада
кадио собе мирисом јелен-гљи-
ве (гомољике), а француски књи-
жевник Теофил Готје (1811-1872)
палио је у својој соби разне мно-
мирисе.

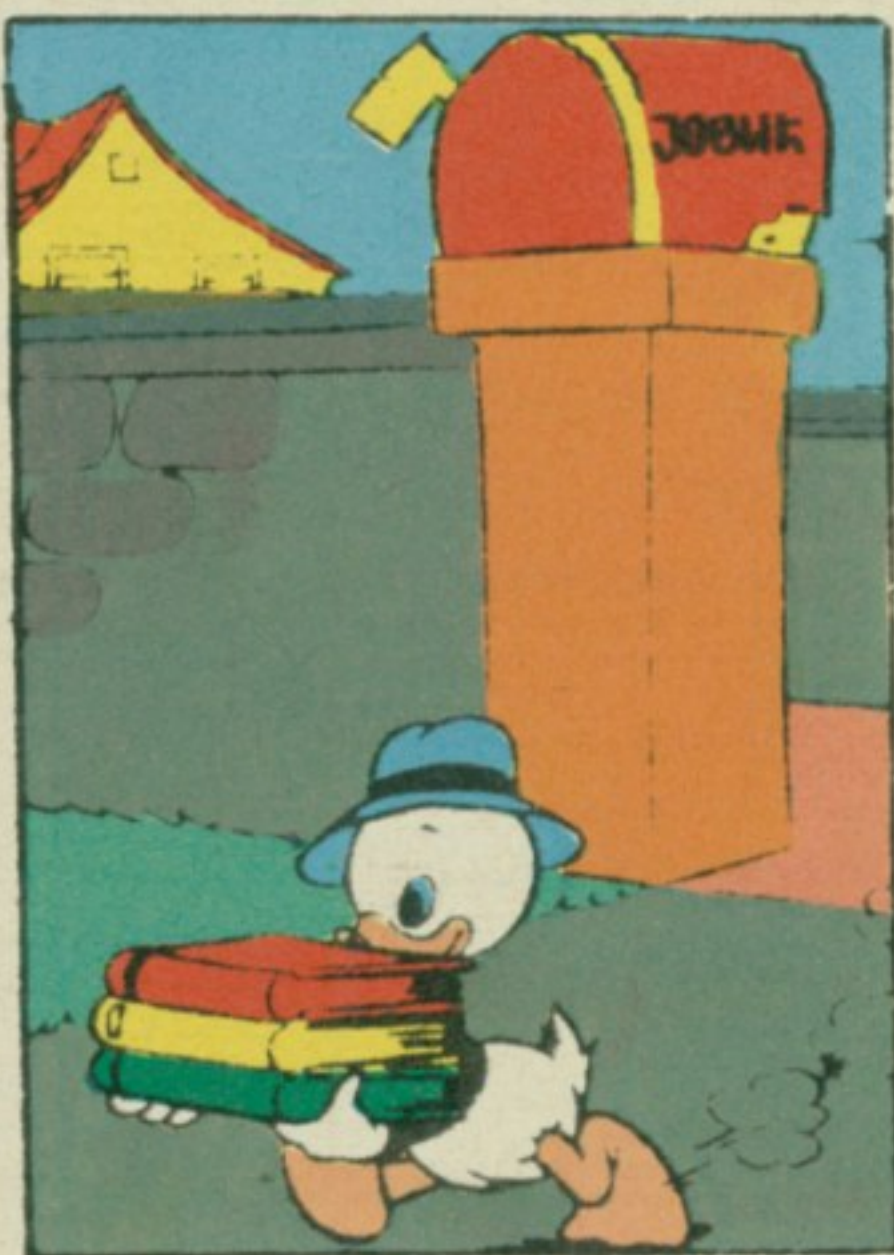
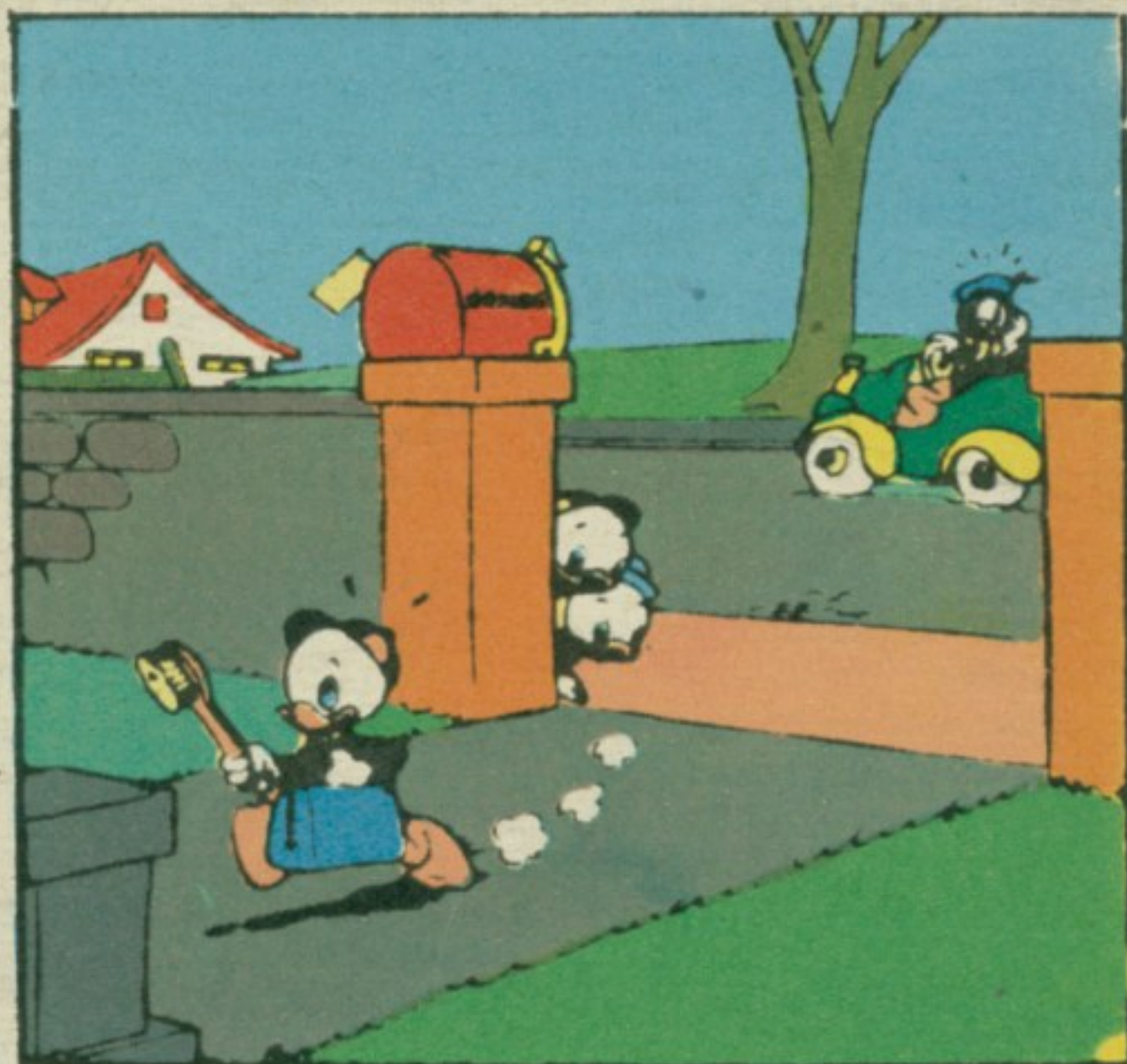
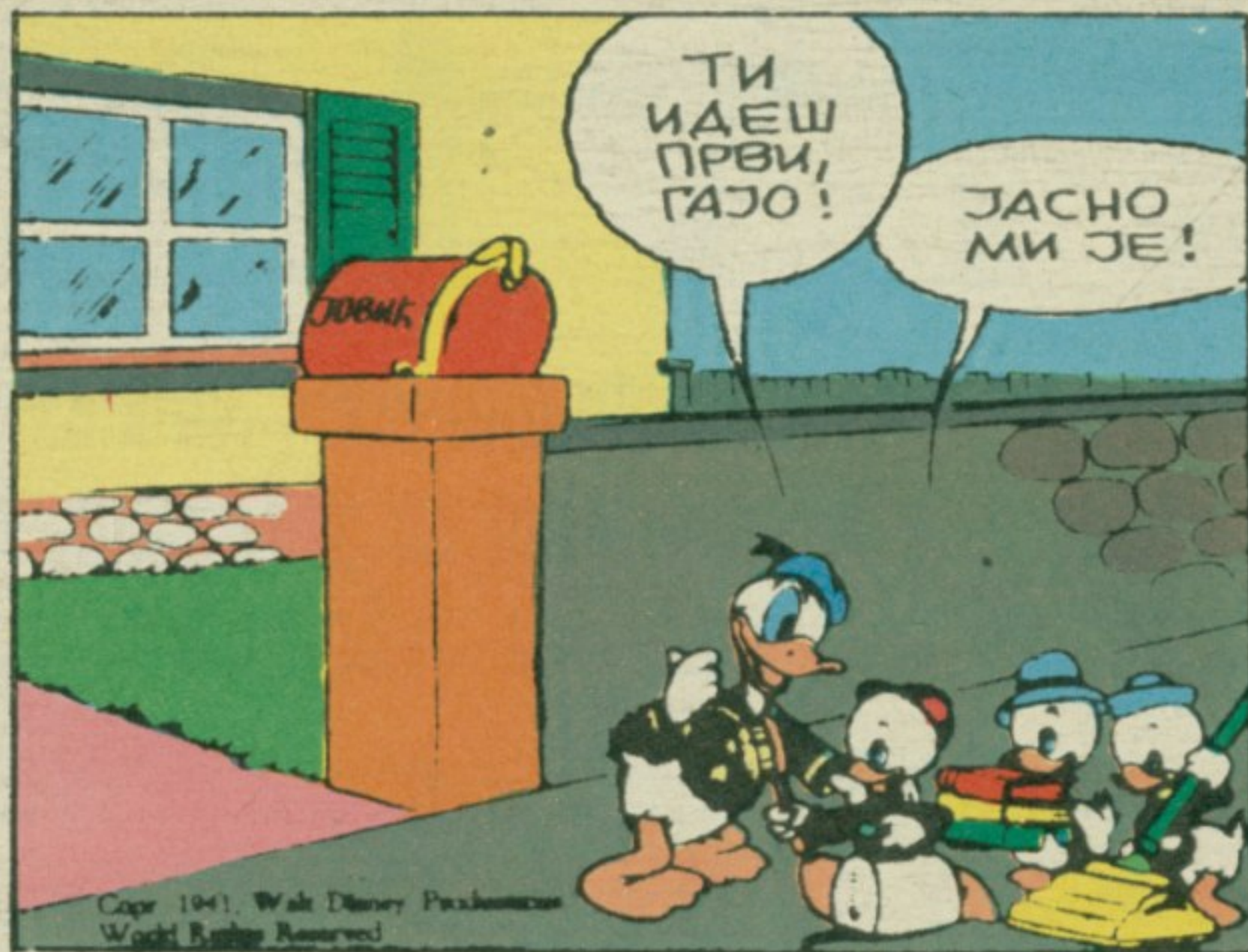
● први календар код нас издао
је Примож Трубар 1567. године

као прилог „Новом завету“. Пет
година касније, 1582. године, Тру-
бар је издао свој календар као за
себну књижицу.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

НИШТА ТИ НЕ

Тог јутра чувеном арабљанском лекару, који је на молбу крсташа стигао као помоћ у њихов логор, довели су официра који је на нози имао опасан чир и жену која је, очигледно, добила хистеричан напад. „Официру сам на чир преврио мелем који сам лично справио — причао је касније лекар свом пријатељу историчару Узаму. — Чир се убрзо провалио и стање се поправило. Жени сам прописао дијету и мировање...

И кад је обома пошло најбоље, појавио се некакав франачки лекар (муслимани су крсташе звали Францима јер их је највећи број долазио из Француске), и кад је видео оболеле рекао ми надмено:

— Ништа ти не знаш, докторе! — а затим се обратио официру: — Волиш ли више да живиш с једном или да умреш са две ноге?

Уплашени човек, наравно, више је волео да живи макар и сакат. Тада је франачки лекар наредио да му пошаљу једног снажног момка и оштру секиру.

НОГА НА ПАЊУ

Учени Арабљанин видео је како долази крупан, висок делија и како му пружају секиру, али још није разумевао шта се спрема. Тада је крсташки лекар ставио ногу болесника на пањ и нешто наредио човку са секиром. Овај је замахнуо и ударио али није отпрве успео да несрећнику пресеће ногу. Поновио је ударац. Нога је одлетела, а официр истог часа — издахнуо.

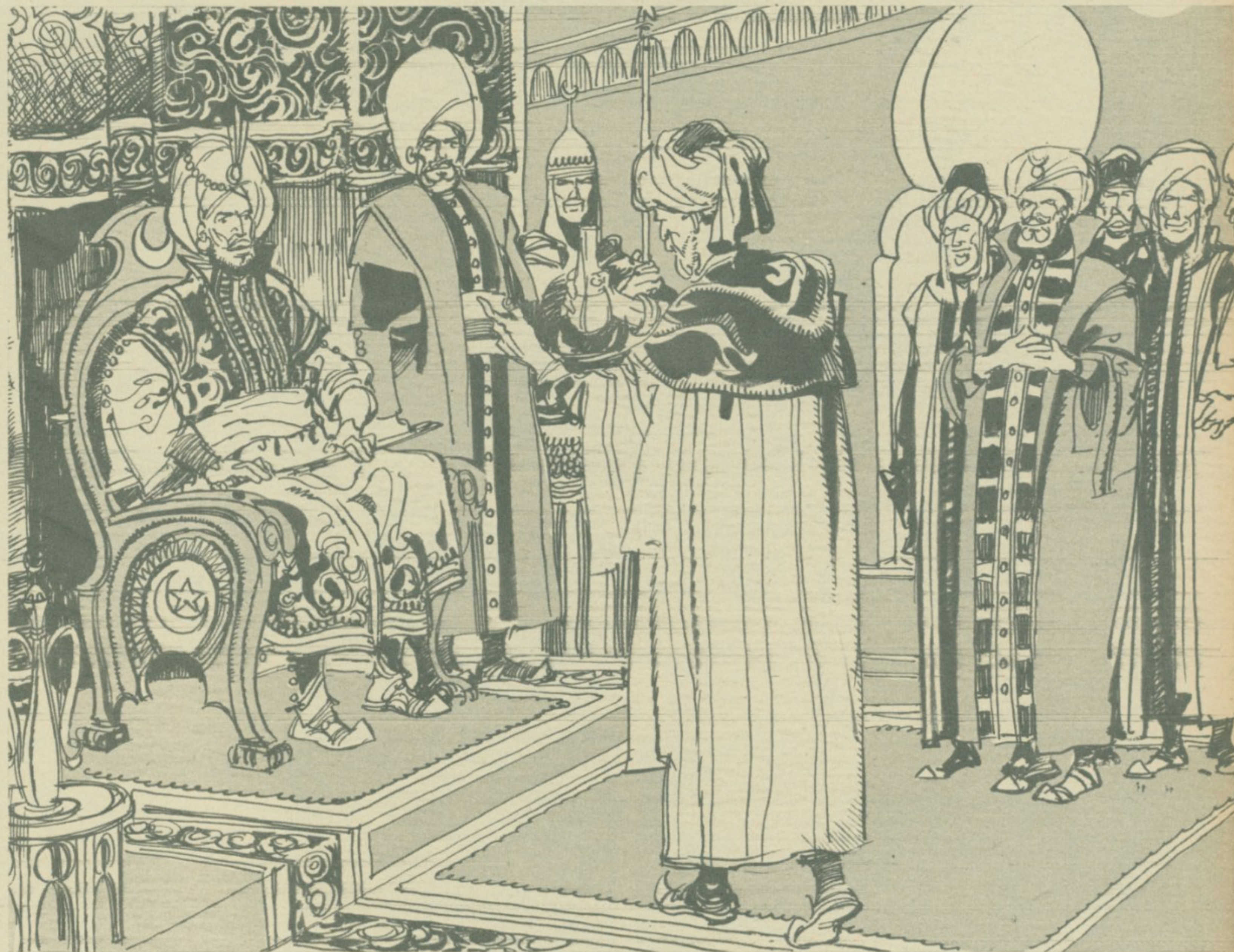
Франачки лекар наставио је „визиту“. Пошто је прегледао ону хистеричну жену, изјавио је да је ђаво у њеном телу и наредио да јој одрежу косу. Тако је и учинио, па је она враћена својој кући где је наставила да живи по старом. Болест је узела још више маха.

— Ђаво јој је ушао у главу — гласила је следећа дијагноза, после чега је лекар лично бријачем направио на њеној глави крст до самог мозга и унутра сипао — шаку соли! Жена је истог часа умрла!

Тешко је наћи речи да би се описала згранутост арабљанског лекара над овим чисто европским методима лечења. Јер, он је припадао народу који је већ вековима био по култури први не само у Азији већ и у свету!

Арабљани, који су за хартију и барут знали много пре Европљана, били су и изванредни астрономи. Мисао да Земља има лоптасти об-

Уображени витезови са тешким франачким мачевима чврсто су веровали да цивилизација почиње и завршава се у Европи. Арабљани су се на то само смешили и — нису им заборавили ниједну грешку.

— Болесницу храните јечмом — посаветовао је мудри лекар.

лик није им била непозната. Као географи познавали су многе земље, у филозофији преводили грчке класике, имали богату усмену и писмену књижевност. Посебно су неговали математику: знали су за нулу, а и да нас цео свет пише „арапским бројевима“ које је овај народ у ствари преузео из Индије. Ипак, од свих наука највише су се истакли у медицини. Имали су велике и сјајне лекаре који су у многоме поставили темеље савремене медицине и чији су радови чак и данас актуелни.

Али, оклопне коњанике који су из Западне и Централне Европе с нашивеним крстом на рамену кренули да од „неверника“ ослободе тобожњи Христов гроб у Јерусалиму, а убрзо се претворили у крваве освајаче који су немилосрдно пљачкали и убијали, најмање је занимала наука. Једино што

су крсташи од муслимана прихватили, и то оберучке, био је раскошан живот на источњачки начин што ће их једног дана скупо стајати...

За разлику од Европљана, Арабљани су као освајачи показали много већу мудрост.

ИЗЛЕЧИО ХАРУН АЛ-РАШИДА

И они су, после уједињења расцепканих племена које је извршено под Мухамедом, кренуо у освајачке походе, али у име свог бога — Алаха. Из родне Арабије стигли су до Јерусалима, освојили га, прегазили Сирију и срушили Персијско царство. Коњаници с турбанима на глави стигли су све до Индије. На запа-

ду освојили су целу Северну Африку и провалили у Шпанију где је касније основан чувени Кордовски калифат. Али, према покorenим народима понашали су се мудро.

Освојивши многе богате и културне земље Арабљани су и сами примили културу тих земаља и даље је развијали створивши тако своју блиставу цивилизацију која је трајала од V—XII века. И док је Европа била обавијена средњовековном тамом ови градови постали су средиште цивилизације. Само је Кордова у то време имала милион становника и могла се похвалити поплочаним улицама, уличним осветљењем, хиљадама купатила, школама и највећом библиотеком на свету...

Кад су освојили Персију, Арабљани су били задовољни највише медицинским центром и болницом у Гондисапару којима је управ-

љао Византинац Јурјус Бактишу. Његов унук Габријел Бактишу, такође искусан и учен лекар, наставио је његово дело. Кад лекари на двору багдадског калифа Харун ал-Рашида нису могли да помогну свом владару, позван је Бактишу. Да би проверио његово знање, подозриви калиф дао му је бочицу с урином „једне своје љубимице“.

— Шта треба да једе болесница? — запитао је Харун ал-Рашид, на шта му је Бактишу сместа предложио — јечам. „Болесница“ је у ствари била једна магарица!

Бактишу је свакако излечио калифа јер је овај још поживео и касније основао Багдадску академију на којој су изучавани и превођени грчки класици. Медицинско знање Хипократа и Галена „крнуло“ је на пут бродовима и камилама према Нишапору, Самарканду,

ЗНАШ, ДОКТОРЕ!

СЈАЈНИ АРАБЉАНСКИ ЛЕКАРИ ВАДИЛИ СУ ПРЕ
ХИЉАДУ ГОДИНА КРАЈНИКЕ БЕЗ НОЖА,
ПРВИ ПРОУЧИЛИ ВЕЛИКЕ БОГИЊЕ,
А ПИЛУЛЕ ПРЕСВЛАЧИ-
ЛИ СЛАТКИМ СЛО-
ЈЕМ ДА БОЛЕСНИ-
ЦИ НЕ БИ ОСЕТИ-
ЛИ ГОРЧИНУ ЛЕКА!

Каиру и Кордови. „Варварски“ муслимани постали су заштитници класичне медицине а њихов језик за дуго година званични језик ове науке...

НОЖ ЈЕ ЗАБРАЊЕН

Један од највећих арабљанских лекара био је Разес коме су долазили ученици из свих крајева велике империје. Он их је научио многим лековима и начинима лечења, открио им природу и значај температуре. Све медицинске енциклопедије света помињу га као првог научника који је дао „изванредну класичну слику великих богиња“.

Други, Авицена или Ибн-Сина, луталица, пијаница али и велики лекар, показао је запањујуће познавање симптома појединих болести и фармакологије мада је у свом „Канону медицине“ од милион речи, који су генерације студената читавих шест векова училе напамет, тврдио да је љубав — душевна болест.

Како је ислам забрањивао сечење људи, како живих тако и мртвих, арабљански лекари су морали да се сналазе. Због тога је Албуказис поново увео у праксу лечење рана и одстрањивање разних израштаја помоћу усијаних гвоздених инструмената. Овим методом су он и његови ученици веома успешно вадили крајнике пре више од хиљаду година.

За Арабљане траве нису имале тајне, сматрали су да земља даје биљке које могу да излече сваку болест. Путјујући лекари скупљали су траве, корење и семење по Египту, Шпанији, Индији и Персији. Њима треба да захвалимо за тинктуре, сирупе, помаде и разне масти, а они су измислили и пилуле пресвучене слатким слојем да болесници не осете горчину лека.

О свему овоме Европљани нису имали ни појима.

ДАЈ МИ СВОГ СИНА!

Међутим, не треба мислити да је медицина била једина област у којој су крсташи, кад су стигли на Исток, показали невиђено незнање.

Једна група крсташа кренула је у „светли рат“ а да није имала ни најмање представе о путу за Сирију и Палестину. Њихова географска знања била су више него бедна а о дужини пута и опасностима нису имали ни приближну представу. Многи су са собом понели све своје имање, чак и намештај. Чим би угледали неки град на хоризонту, питали би још у Немачкој је ли Јерусалим.

Али, крсташи су о себи мислили све најбоље и веровали наивно да су позвани да „просветле“ муслимане. Због тога је често долазило до смешних ситуација.

Кад се један крсташ, пријатељ већ поменутог хроничара Узаме, враћао у Француску, обратио му се на растанку:

— Волео бих да ми даш свог најмлађег сина да пође са мном, па да ти се врати као мудар и учен човек.

Узами није могао да поверује својим ушима! Помислио је у себи да би то било горе за дечка него да је пао у ропство, а наглас изговорио:

— Тако ми твог живота, брате, то би била и моја највећа жеља да није моје старе мајке која дечака много воли, па би без њега пресвисла.

И заиста, шта би један арабљански дечак уопште могао да научи у мрачној и заосталој средњовековној Француској где је црква кочила сваки напредак!

ПОБЕДНИК И ПОБЕЂЕНИ

У сукобу два начина ратовања, крсташке оклопне коњице и муслиманских стрелаца, победили су први. Тежак франачки мач тријумфовао је над сјајном

арапском цивилизацијом. Али, привремено. Султан Саадин победиће касније француског краља Луја и Јерусалим ће опет пасти у руке муслимана. После више од три века крвавих окршаја бесциљно утрошене огромне енергије, завладао је мир. (Њега једино, изгледа да није признала католичка црква која је све до XIX века извлачила огромне суме у виду десетка који је увела тобоже за финансирање крсташких похода!)

А шта су зарађене стране имале од ових силних ратова?

За муслимане су, нема су мње, они значили чист губитак и назадовање. Никад више они нису ни приближно достигли такву економску моћ нити степен културе и цивилизације...

Крсташки ратови су и на један други начин негативно утицали на ислам. Мус-

лимани који су до тада били толерантни према Јеврејима и хришћанима, после крвавих крсташких похода, постали су много мање трпеливи према „неверницима“. Светили су им се где год су стигли.

Исто тако, крсташи су заједно с Турцима, Монголима и мамелуцима одговорни што је арабљанско племство, некада тако просвећено, постало варварски конзервативно и постепено престало да се интересује за науку. Интелектуално вођство прешло је у Западну Европу.

Уопште, Европи су крсташки ратови и додир са Истоком, донели напредак. Мада их историја одавно већ не сматра ни богоугодним ни корисним — први се Волтер усудио да дигне глас против њих — сви се слажу да су они донели Европи и економски и културни процват. Једна анкета коју је у прошлом веку спровео Француски институт о томе шта је друштво добило од крсташких ратова довела је до закључка да су ови походи донели каснијим генерацијама више користи него штете савременицима. При том се нарочито истиче да се Запад упознао са уметношћу и литературом Истока, Византије и Арабљана, а преко њих и са грчком класичном литературом и науком.

Али, то није све. Развила се трговина преко Средоземних лука. Бродови који су на Исток пребацивали људе и робу (жито, дрво, коње), враћали су се носећи луксузан терет: значи, ћилиме, воће, намет, стакло, производе од финог челика. Ова трговина допринела је развоју новчане привреде што је подигло трговачки стање и донело племству обиле, а исто тако довело до развоја банкарства. Латини су на Истоку почели да кују златан новац, први међу Европљанима средњег века. Такође су проширени знања из географије и навигације. Крсташи су Европи открили и архитектуру Истока и ускоро су у Западној Европи почели да ничу замкови и цркве...

И на крају, шта је Западна Европа дала Истоку?

Одговор гласи: готово ништа. А разлог је једноставан. У време крсташких ратова она је заиста имала веома мало да понуди.

На лекарев позив појавио се кршан делија са секиром у руци.

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н. ЛЕКИЋ

Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ЈУСТИНИЈАН ЈЕ ХИТНО САЗВАО СЕДНИЦУ ВЛАДЕ...

ГЕНЕРАЛЕ ЖБИРОСЕ! ЗАШТО ШПИЈУНСКА СЛУЖБА Ц.У.Ј.А. НИЈЕ НА ВРЕМЕ САЗНАЛА ЗА КРИЗУ САРМЕ?

О, СВЕТИ ЦАРЕ! ИПАТИЈЕВ ЧОВЕК НАКАКИЈЕ УКРАО МИ ЈЕ ДЕПЕШУ О ДОГАЂАЈИМА У САРМАТИЈИ!

ИЗРУБИЋЕМО ГЛАВЕ ЗБОГ САРМЕ! ИСТОРИЈА НАМ СЕ РУГА!

ГДЕ ЈЕ ТА САРМАТИЈА?

УМЕСТО ДА КОНТРОЛИШЕШ ТОГ НАКАКИЈА, ТИ СИ ШПИЈУНИРАО С КИМ ЈА УВЕЧЕ ИЗЛАЗИМ! УДАРИТЕ МУ ДЕСЕТ!

МИЛОСТ!

... СЕДАМ, ОСАМ, ДЕВЕТ, ДЕСЕТ!

ЈАО! ЈАО!

СЕДНИЦА СЕ НАСТАВЉА! АКО СЕ ВОЈСКА БРЗО ВРАТИ ИЗ ИТАЛИЈЕ, УГУШИЋЕМО ПОБУНУ! АЛИ ШТА ДА РАДИМО СА САРМАТИЈОМ?

ЈА ЗНАМ!

ДАЈЕМ РЕЧ МИНИСТРУ РАТА ПИРОМАНИСУ!

СВЕ САРМАТЕ НАША ВОЈНА СИЛА МОЖЕ ДА ПОБИЈЕ ЗА ОКО 45 МИНУТА. ЊИМА ТРЕБА САМО ЗАПРЕТИТИ И ОНИ ЋЕ ОПЕТ ИЗВОЗИТИ САРМУ У ВИЗАНТИЈУ!

ДОБРО! НЕКА ОДМАХ ГОЛУБ ПИСМОНОША ОДНЕСЕ САРМАТИМА УЛТИМАТУМ: ИЛИ ЋЕ НАМ ДАТИ САРМУ ИЛИ ЋЕ ИМАТИ РАТ!

КАД ЈЕ ДОБИО УЛТИМАТУМ, САРМАТСКИ ЦАР ЈАКОТА САЗВАО ЈЕ СИМПОЗИЈУМ СТАРАЦА, ЗБОГ ВЕЛИКОГ ИСКУСТВА ПОЗВАНИ СУ И ДИКАН И ВУКОЈЕ, КАО ПОЧАСНИ ГОСТИ...

ПРВА ТАЧКА ДНЕВНОГ РЕДА ЈЕ ЈУСТИНИЈАНОВ УЛТИМАТУМ. ДРУГА ТАЧКА ЈЕ ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА!

ТРЕБА ИЗБЕКИ РАТ, А САЧУВАТИ САРМУ! ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ!

СИТУАЦИЈА ЈЕ ВРЛО ЗАТЕГНУТА!

АКО СТЕ СПРЕМНИ НА ВЕЛИКИ РИЗИК, ЗНАМ КАКО ТРЕБА ОДГОВОРТИТИ ЈУСТИНИЈАНУ!

ДУБЕГ ПЕТРА: ДОКТОР ПОЛ ВИННИЛС И ЊЕГОВ ИЗУМ!

ТИГРИЦА ТИНА ЈЕ ПОБЕГЛА

**ПРЕ НЕГО ШТО САМ СЕ
ОКРЕНУО, ИЗА ГОМИЛЕ
ДАСАКА ИСКОЧИЛА ЈЕ
ЗВЕР СПРЕМНА НА СКОК**

Ја сам укротитељ дивљих звери, углавном лавова и тигрова. Овим опасним послом бавим се већ годинама и слободно могу да кажем да до овог догађаја с Тином нисам са њима имао већих неприлика.

Као и већина укротитеља и ја сам веома привржен својим питомцима и нерадо се од њих одвајам. Међутим, послови ми у последње вјеме нису ишли најбоље и био сам приморан да продам десетак тигрова и лавова. Преко посредника сам добио обавештење да директори неких циркуса у Детроиту траже баш ове животиње и договорио се с њим да се тамо нађемо.

У ПОДРУМУ

Чим сам стигао у Детроит, своје четвороноге љубимце и два њихова чувара оставио сам на теретној железничкој станици и пошао у град да за животиње нађем погодан смештај. То, свакако, није било једноставно, јер нико није хтео да ме прими заједно са зверима.

Пред крај дана, већ исцрпљен узалудним ходањем, нашао сам у једној незавршеној грађевини овећи бетонски подрум с неколико просторија. На моје задовољство у непосредној близини грађевине налазио се и пристојан, не много скуп хотел.

Уз највећу предострожност камионом смо пребацили кавезе са животињама и сместили их у једну од подрумских просторија. Одају испред ње претворили смо у привремену кухињу и спаваоницу за чуваре. Пре него што сам кренуо у хотел још једном сам проверио да ли су кавези добро затворени и договорио се с људима да у току ноћи наизменично стражаре.

Спавао сам дубоким сном кад ме је пробудила продорна звоњава телефона. Махиално сам погледао на часовник на руци: било је два часа ујутру. На другом крају жице један упаничени глас је говорио:

— Ваше звери, господине... Побегле... Одмах дођите!

Скочио сам из кревета и обукао се наврат-нанос. За све то време покушавао сам да се снађем. Немогуће је да су све животиње побегле. А, ако је нека и успела да изиђе из кавеза, свакако није отишла далеко.

Али кад сам стигао до рецепције, одакле су ме и звали, нестало је и оно мало наде. Из невезаних речи једног од чувара сазнао сам да је за тренутак заспао, и да је петогодишња тигрица Тина баш тај тренутак искористила да побегне. Изглавила је пречке на кавезу и попут муње пројурила поред њега.

САМО БЕЗ ПАНИКЕ

Излетео сам из хотела а за мнош несрећни чувар. Хотел је имао за-

једничко двориште са зградом у којој су биле смештене моје животиње. Док сам из хотела трчао према подруму говорио сам себи да морам да будем миран, да паника ничему не води. Затражио сам од чувара да ми јаким батеријским лампама, које увек носимо са собом, осветле двориште. Оно је с леве стране било затворено веома високим зидом, који не би могла да прескочи ни Тина, док се с друге стране налазио ред густо постављених светиљки. Али, тачно преко пута подрума, на неких петнаестак метара, зјапила су широко отворена, мрачна врата помоћног улаза у хотел.

Одмах ми је било све јасно. Једино где је Тина могла да побегне био је баш тај мрачни ходник. Не размишљајући више зграбио сам чувареву столицу и носећи је испред себе као какав штит устрчао сам на први а затим на други спрат хотела. Нигде ништа се није чуло ни видело. На трећем спрату нашао сам се лицем у лице

са службеником хотела који је вршио редовни ноћни обилазак. Онако изbezумљен и задуван упитао сам га:

— Да нисте негде видели моју тигрицу?

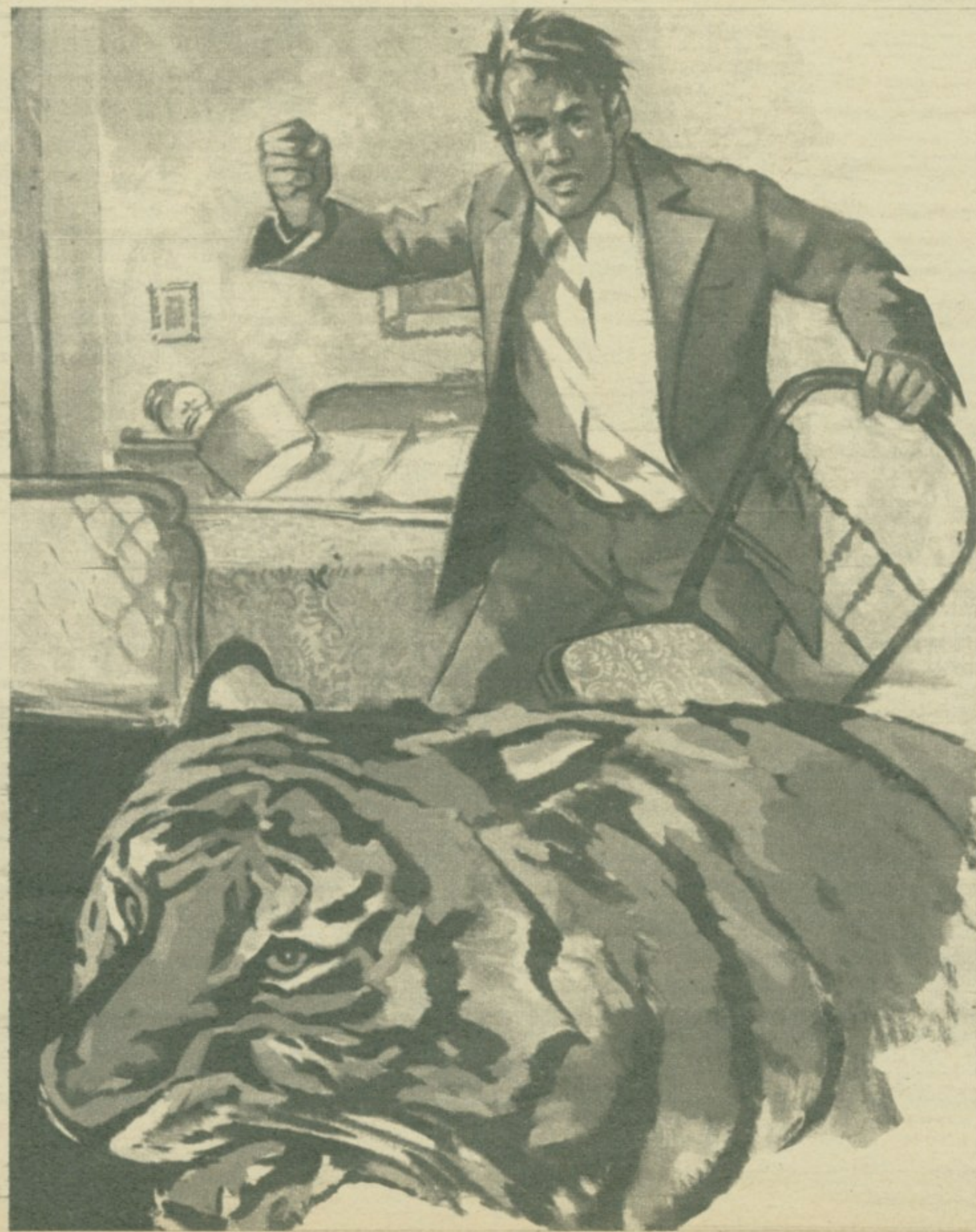
Човек се прво укочи а затим, идући натрашке, промуца:

— Т... и... гр... ицу?

И уз страшну вриску побеже.

Његов крик пробудио је многе госте и особље хотела. Врата су се с треском отварала и затварала. Чим би чули да се у хотел увукла тигрица почели би да вриште. Настала је паника. А то је било оно чега сам се највише плашио. Јер, ако је Тина заиста побегла у хотел, како сам се ја надао, онда је галама била најмање што сам желео. Успаничиће се и она, а тада...

Узалуд сам се попео и на друга два спрата. Стигао сам и до петог али колико сам у полумраку могао да видим Тине ни ту није било.

Застао сам за тренутак да се издувам и размислим шта даље да радим. У том тренутку приметио сам још једне степенице и устрчао сам уз њих држећи у рукама високо подигнуту столицу. Нашао сам се у слабо осветљеном ходнику који је водио на кров зграде. Вероватно се ту нешто дозиђивало јер је ходник био пун дасака, цак ова с песком и сандука.

ЖЕНА ЈЕ ВРИСНУЛА

Задржао сам дах надајући се да ћу у помрчини угледати два светла Тинина ока. А тада је моју пажњу привукао једва чујан шум. И пре него што сам се окренуо знао сам да је то Тина. И заиста, иза гомиле дасака искочила је тигрица спремна да ме нападне.

Одскочио сам уназад витлајући столицом. Међутим, Тина ми страшним ударцем шапе изби столицу из руке, али како је скок био нагао посрте и претури се на даске из којих су вирили ексери. Док се Тина побеснела од бола спремала да ме нападне, почео сам благим гласом да је зовем по имену. Застала је. Пришао сам јој у намери да је натерам да сиђе низ степенице.

А тада је она опет скочила на мене. Био сам приморан да је ударцем лопате по глави зауставим. Затим, држећи у једној руци лопату а у другој остатке столице почео сам да гоним Тину низ ходник и степенице петог спрата. На четвртном спрату Тина ми је умала и јурнула ходником. На несрећу, нека гошћа зачуђена и уплашена виком, одшкринула је врата управо кад је Тина била на њеном спрату. Вриштећи из свег гласа повлачила се у собу не сетивши се да затвори врата. Срећом, врата купатила била су отворена и она улете у њега и с треском их лупи. Није престајала да вришти. Дотрчао сам као без душе и угледао Тину, и саму уплашену, шћућурену поред кревета. Довикнуо сам жени да се закључа и да престане да вришти јер ће животињу још више разјарити.

Уто су стигла и двојица мојих чувара са кавезом и неколицина храбрих гостију. Брзо сам направио ратни план: даскама и врећама песка заградићемо ходник са обе стране врата а испред њих поставити отворен кавез. Стојећи иза кавеза дозивао сам је благим гласом, готово шапатом. Најзад је устала и кренула према кавезу...

Два сата од тренутка кад је побегла иза ње су се спустила врата кавеза.

Клајд Бити

ПЕТРОДВОРЕЦ

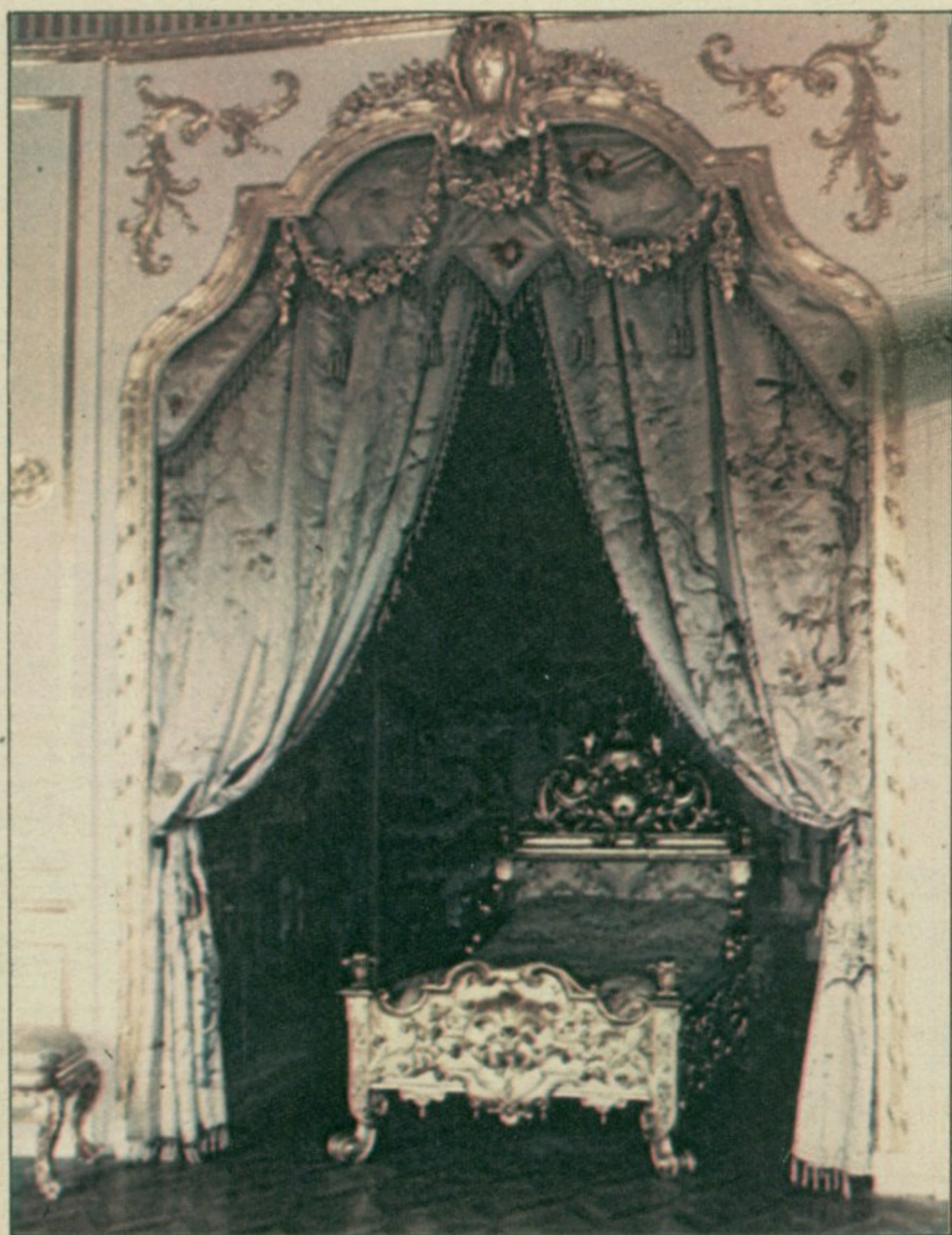
ЛЕТЊИКОВАЦ

ДВОРАЦ МАРЛИ, грађен 1721—24 године

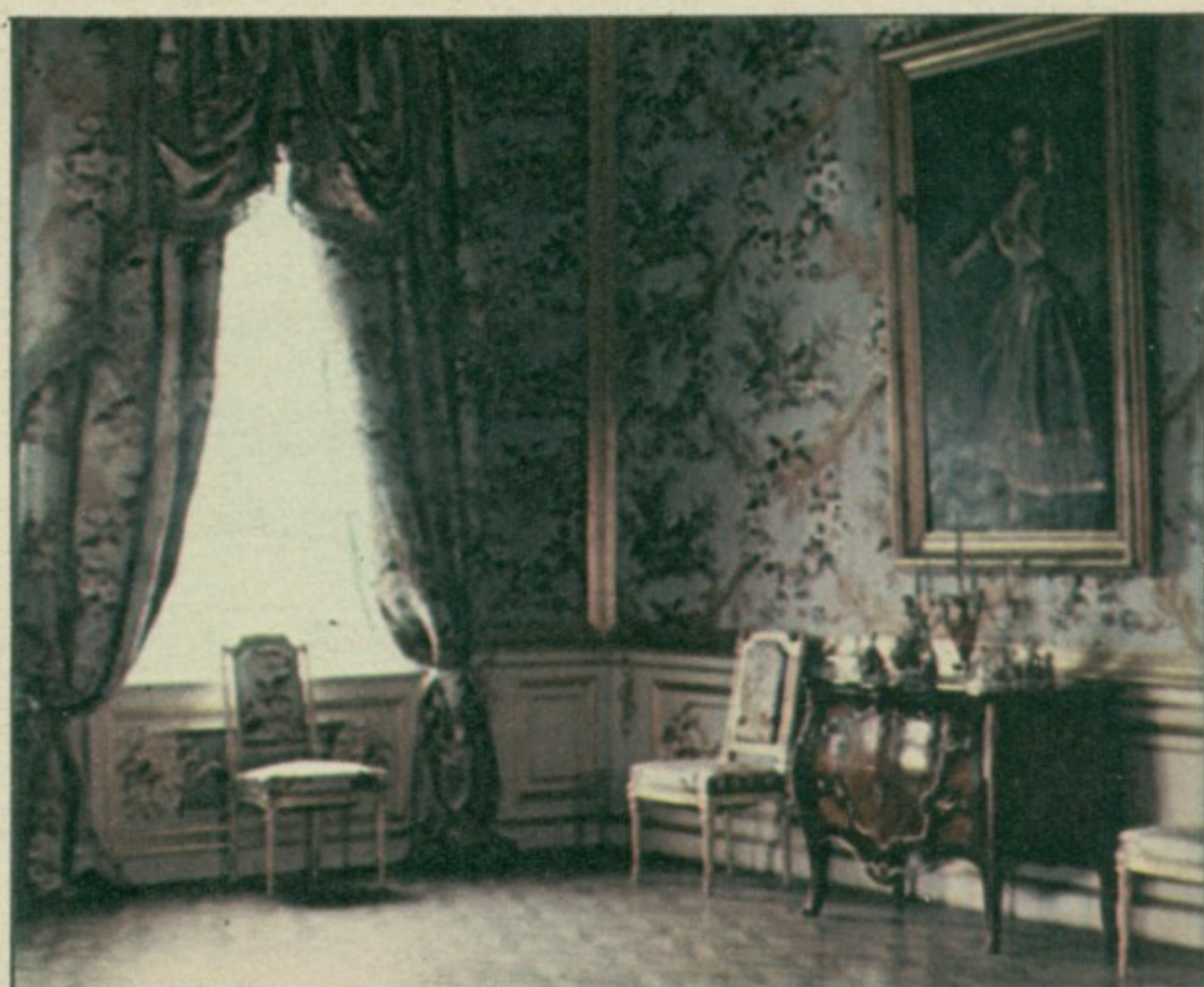
На јужној обали Финског залива, око 29 километара западно од Лењинграда, за Петра Великог 1709. године почела је изградња великог царског летњиковца. Најпре су подигнути двораци Монтезир и свечана царска резиденција у стилу руског барока — Велики дворец, чији изглед и богатство изражавају економски и културни успон тадашње Русије, а касније више мањих, раскошних двораци и паркова. Петродворец, до 1944. године Петергоф, саграђен је по цену огромних напора сељака. У његовом подизању учествовали су многи руски и страни архитекти и талентовани мајстори: сликари, тесари, екулптори... Петродворец је данас велики музеј.

ВЕЛИКИ ДВОРАЦ — Изградња овог раскошног дворца и уређење парка према француским узорима почела је 1715. године. Дворец је једносратан а унутрашњост му се одликује обиљем и разноврсношћу позлаћених резбарија.

Спаваћа соба

Дворана фазана

Престона дворана

ПЕТРА ВЕЛИКОГ

ПАВИЉОН ЕРМИТАЖ, 1726—26

РИМСКЕ ФОНТАНЕ

СТАКЛЕНА БАШТА

ДВОРАЦ МОНПЛЕЗИР — Подигнут је на обали мора 1714. у стилу холандског барока. У њему је била смештена прва збирка слика у Русији коју је Петар Велики сакупио у Холандији. (На слици централна дворана).

ПАВИЉОН У МРЕЖОМ ОГРАЂЕНОМ ПРОСТОРУ ЗА ЖИВОТИЊЕ

ДОКАЗ ЈЕ ПРИБАВЉЕН

Када је капетан Ден Гелери ушао у официрску трпезарију сви пилоти већ су били на окупу. Завалени у столице са наслонима за руке лењо су ваљали у устима гуму за жвакање. Никад нису без ње, помисли он, док се уморно спуштао у столицу иза великог стола. Нервирало га је жвакање те „проклете ствари“, како ју је често називао.

Гелери је неколико тренутака ћутао не скидајући поглед с корица са списима које је ставио на сто. Размишљао је. Није био задовољан што су га одмах по ступању Сједињених Држава у рат послали баш овде, на хладни Исланд, у америчку ваздухопловну базу недалеко од Рејкјавика, одакле су контролисани поморски путеви између Северне Америке, Гренланда, Шкотске и Норвешке.

ВАЖНО САОПШТЕЊЕ

— Па момци, да вас обрадујем! — управи капетан поглед на окупљене америчке пилоте, пажљиво вадећи из корица један документ. — Изгледа да су у Вашингтону сазнали за ваш обичај да свако таласање мора после испуштања бомби проглашавате за потапање немачке подморнице. Ако је и од вас, много је! Од сада нема више тога. Из Вашингтона је стигло наређење да ће вам се убудуће потапање подморнице признати једино ако доведете заробљенике или ако приложите доказе о свом успеху: изјаве сведока или делове уништене подморнице. Што се тиче

Капетан немачке подморнице морао је да скине доњи веш јер капетан Гелери није признавао никакву другу потврду о успешно извршеном ратном задатку.

мене, као доказ признајем само гаће капетана подморнице које ми морате донети! Гаће и ништа више! Мислим да сам био јасан. То је све!

Време је било прохладно када је неколико дана након необичног саопштења капетана Гелерија, поручник Роберт Хопгуд са копилотом Тексом Дајером узлетео на хидроавиону из базе и кренуо у правцу конвоја теретних бродова који је требало да штити. Конвој је пловио према Рејкјавику у пратњи британског разарача.

ДО ПОСЛЕДЊЕГ МЕТКА

Изненада, на око један час лета од базе, Дајер и Хопгуд угледали су на отвореном мору немачку подморницу. Љуљала се на површини воде уз један исландски рибарски бродић. Неколико чланова посаде ужурбано се кретало на њеним „леђима“. Иако јој

се амерички хидроавион приближавао великом брзином, није се ни померио. Поручник Хопгуд је знао да се конвој налази једва седамдесет километара од подморнице и да је на сваки начин мора спречити да зарони. Међутим, на његово огромно запрепашћење подморница је и даље мирно стајала на свом месту. Само су се чланови посаде склонили у њену унутрашњост.

— Тексе, ови су сигурно у квару! — довикнуо је поручник Хопгуд копилоту. — Баци на њих све што можеш, осим чизама!

Дајер није чекао да му се двапут каже. Када је избацио и последњу бомбу, Хопгуд је спустио летилицу сасвим ниско. Желео је да види резултат. Из подморнице су истицали компримирани ваздух и нафта, али она није тонула. Напротив, поклопац куполе се подигао и из подморнице су почели да излазе чланови посаде. Јасно се видела и бела горња повр-

шина капетанове капе. Немци су потрчали према великом противавионском топу.

— Тексе, митраљезом по њима! До последњег метка! — наредио је поручник Хопгуд.

Киша олова сручила се на посаду подморнице. Дајер је испуцао сву муницију. Али, успех је био мршав: само је неколико Немаца избачено из строја. Без муниције и бомби, тучен ураганском ватром из топа са подморнице, хидроавион је морао да се удаљи ван домета опасног оружја.

НЕМЦИ СЕ ПРЕДАЈУ

Хопгуд је био љут. Подморница није тонула, али он је био сигуран да јој је нека од бачених бомби задала љуте ране. Победа му је била надохват руке — недостајала му је само још једна бомба па да докрајчи непријатеља.

Хидроавион је наставио да кружи. Капетан подморнице није губио време. Журно је издавао наређења посадама подморнице и исландског бродића који је сат раније присилно зауставио да би га искористио као суви док за отклањање квара на својој подморници. Цео предњи крај „подводног гусара“ по лако је извучен на палубу рибарског бродића. Поред старих, посада је сада отклањала и нова оштећења која јој је причинио хидроавион.

Једини који би у овом тренутку могао да потопи подморницу био је британски разарач из пратње конвоја. Његовог капетана, младог поручника Рандол-

фа Декстера, Хопгуд је познавао. Разарач је био стар, али се Хопгуд надао да ће ипак стићи пре него што подморница отклони кварове и зарони. Одмах је позвао Декстера радио-везом и описао му свој положај, а затим наставио да кружи изнад подморнице.

Када се Декстер са својим разарачем појавио и почео да се приближава Немцима, резерве горива у хидроавиону већ су биле на измаку. Капетан подморнице схватио је да је сваки отпор узалудан. Подигао је своју белу капу у знак предаје. Декстер је прихватио заробљенике. Хопгуд му је упутио сигнални поздрав у знак добро обављеног задатка и узео курс према бази.

НЕ ВОЛИ УШТИРКАНО

Следећег јутра конвој је упловио у луку Рејкјавика. Циљ пута био му је Мурманск, али је на Исланд морао да свраги због попутне горива. Последњи је упловио разарач. У луци, седећи у дипу, чекали су га Хопгуд и Дајер. Чим је разарач угасио моторе упутили су се у кабину капетана Декстера.

— Претпостављам да је капетан немачке подморнице још на разарачу? — запитао је Хопгуд пошто су се поздравили са младим поручником.

Декстер је климнуо главом.

— Дошли смо по његове гаће! — наставио је Хопгуд озбиљно.

Настао је тајац. Декстер је замишљено посматрао двојицу пилота. Увлаче ме у незгодну ствар, помислио је. Покушао је да их одбије.

— Не може, момци — почео је да се извињава Декстер. — Капетан подморнице фон Шлајхер ратни је заробљеник и носилац немачког витешког крста са храстовим лишћем, а по женевској конвенцији не бисмо смели да скидамо гаће ратном заробљенику!

— Мислиш, не смемо на силу! — био је упоран Хопгуд. — Али, човеку је потребно опрати и испеглати ствари пре него што британски обавештајни официри почну да га саслушавају. Зар не?!

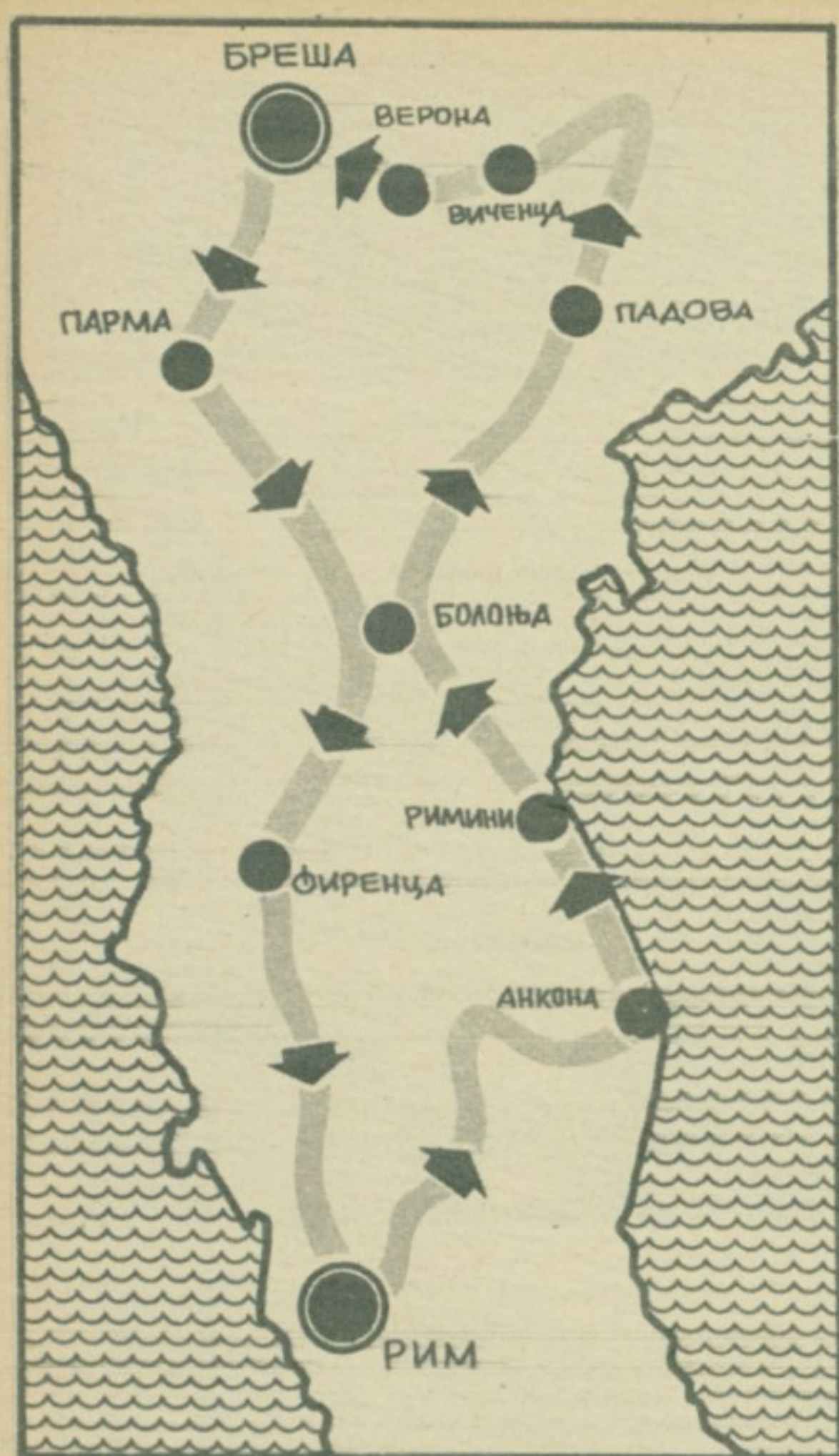
Декстер је попустио. Издао је наређење нижем официру да поступи по Хопгудовој жељи. Када се официр вратио носећи преко руке плаве вунене гаће са дугим ноговицама немачког капетана подморнице, хладно али учтиво рекао је Декстеру:

— Господине, ако дозволите, за једног ратног заробљеника тај Немац много извољева. Каже да пазимо јер не воли превише уштиркване гаће!

Увече, истог дана Дена Галерија, капетана ваздухопловне базе у близини Рејкјавика, чекао је у официрској трпезарији, окачен на зид, доказ који је тражио. Његова наредба била је извршена. В. Т.

ХОТАР СТРАШНИ

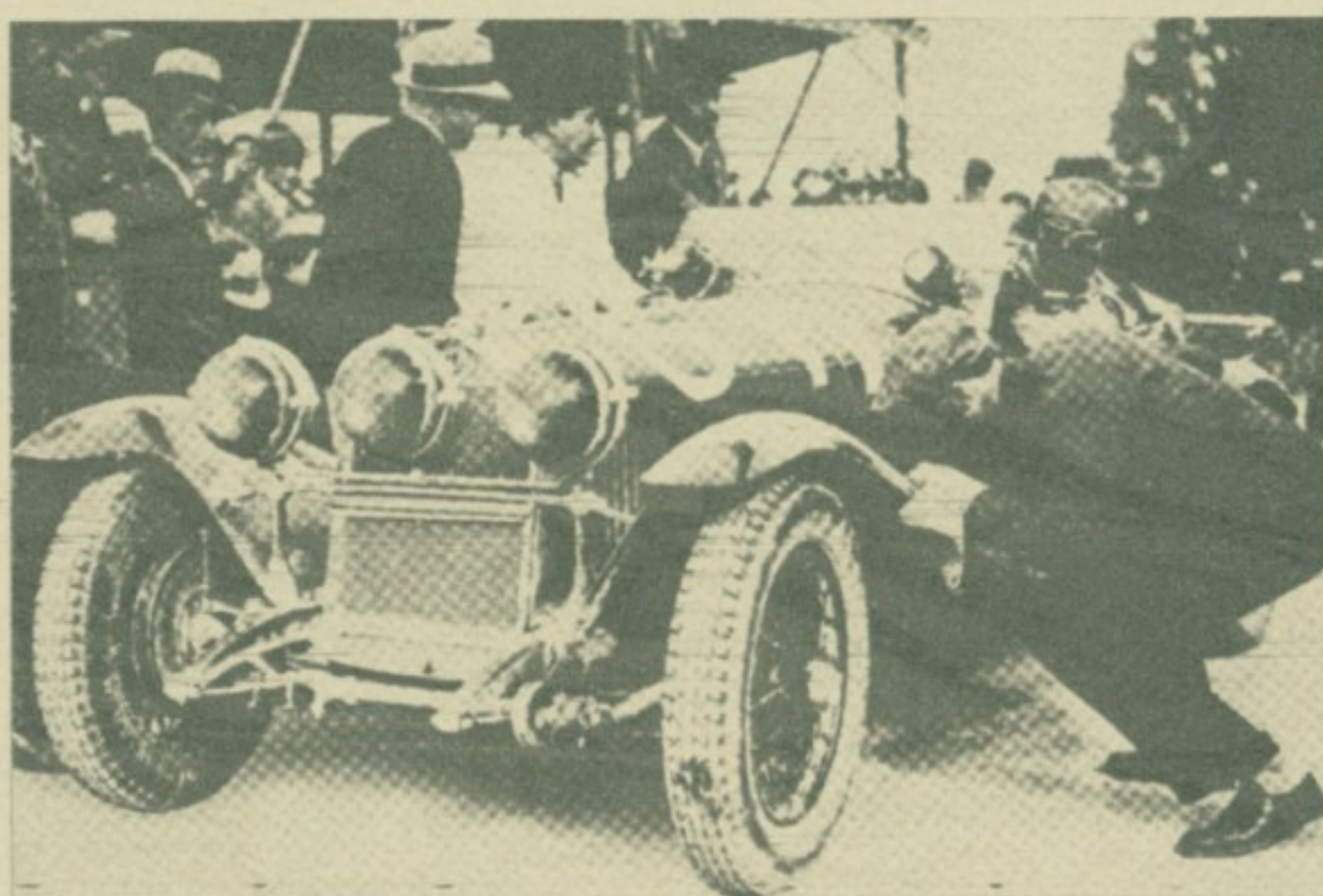

Стаза трке „Хиљаду миља“ водила је од Брешије у којој се налазио и циљ. Стрелицом је обележен правац кретања такмичара.

1000 МИЉА НЕСРЕЋЕ

Победници
трке 1930.
године:
Нуволари
(лево) са
сувозачем
Бидотијем.

Нуволаријев алфа ромео 1750 на контролној станици у Фиренци.

Аутомобилска трка „Миле миља“ (хиљаду миља) сигурно је била једна од најужбудљивијих, најтежих и најопаснијих трка у историји аутомобилизма. Трку су с правом назвали и „лудом трком“, јер све оно што се дешавало за време њеног трајања и није био прави спорт.

У ствари „Хиљаду миља“ је била добро и вешто припремљена сензација и уно-

сан посао великих произвођача аутомобила. За такмичаре, међутим, та трка је била прави пакао! Али и поред тога нису могли да јој одоле.

Улицама и друмовима

Трка се сваке године одржавала у Италији и у њој су учествовали најпознати-

ји возачи са најсавременијим тркачким аутомобилима.

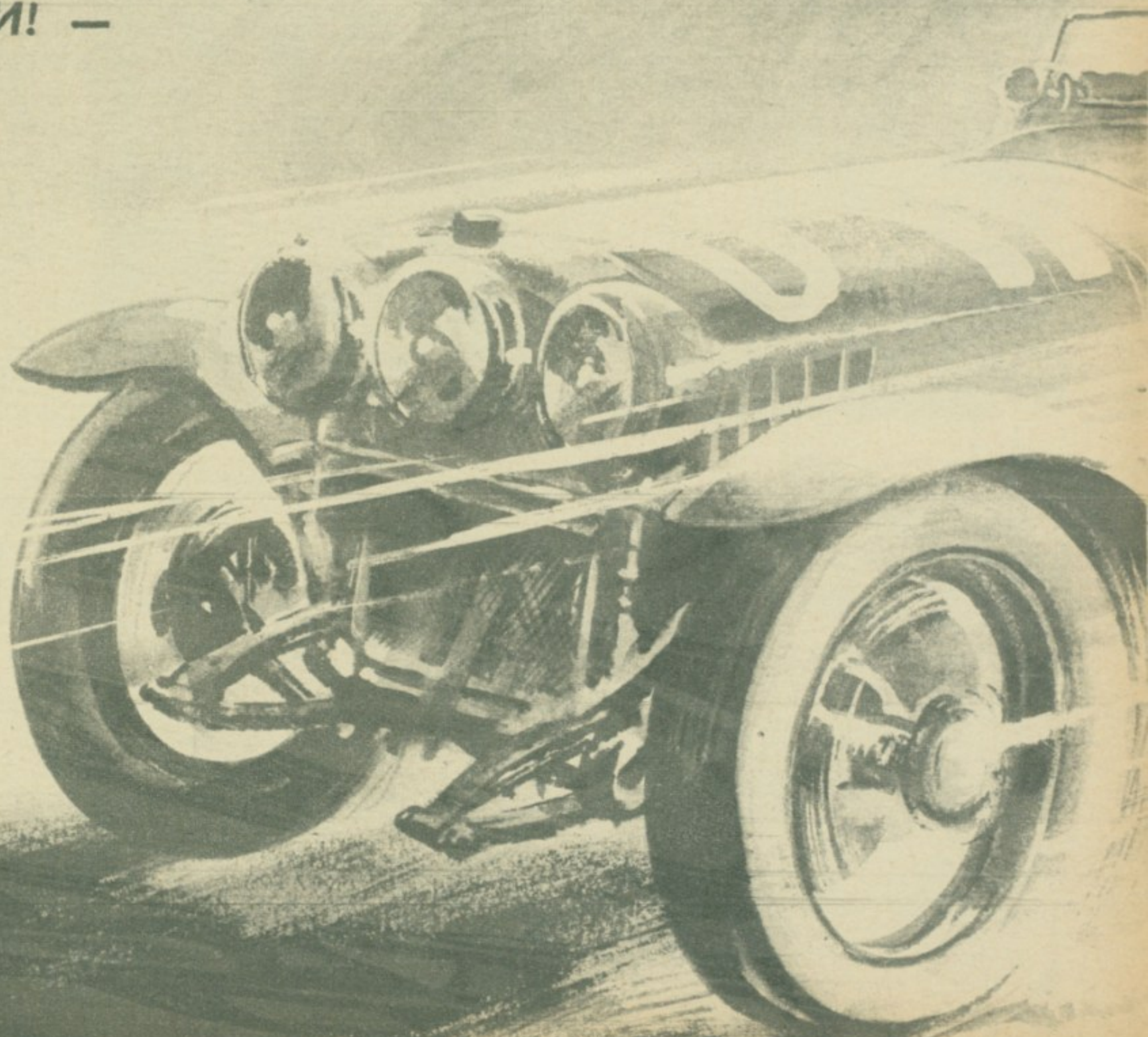
На неколико месеци пре почетка ове трке темпераментна италијанска публика већ је била опредељена за поједине такмичаре, своје љубимце. Крупни новински наслови свакодневно су подгрејавали навијачке страсти.

Стаза је била дугачка 1.000 миља, односно 1.609 километара. За победника је

проглашаван такмичар који би тих хиљаду миља прешао за најкраће време. Разумљиво је да су свако заостјање, или покушај одмора, значили губитак време-

на, а тиме и изгледа на освајање неког од бољих места у пласману. Возило се без предаха, а машине доводиле до усијања. Од такмичара је тражена макси-

**ТУ ЛУДУ ТРКУ МОРАМО ЗАБРАНИТИ! —
БИЛА ЈЕ ЈЕДНОДУШНА ИТАЛИЈАН-
СКА ВЛАДА. — АКО ВЕЋ НЕКО
ХОЋЕ ДА ВОЗИ 1.609 КИЛО-
МЕТАРА БЕЗ ПРЕСТАНКА,
НЕКА ЗА ТО НАЂЕ ЗА-
ТВОРЕНУ ПИСТУ.**

мална издржљивост. Али, како ниједан такмичар ни је могао непрекидно да вози 1.609 километара, у сваком колима налазила су се по два возача који су се међусобно смењивали за управљачем.

Највећи недостатак трке био је — недостатак писте. Једноставно није је било! Иако брзинска, трка „Хиљаду миља“, одвијала се градским улицама и друмовима Италије на којима за то време редован саобраћај није обустављен. Необавештени власници путничких аутомобила, који би се нашли на путу „летећим ђаволима“ у њиховој сулудој трци са временом, једноставно би били одбачени с друма као празне конзерве.

Још горе су пролазили гледаоци који су се у очекивању проласка такмичара тискали дуж путева. Возила су често излетала с друма косећи посматраче.

Ништа није помагало ни што су такмичари кретали са старта појединачно у одређеним временским размацима. Што је више одмицала, трка се све више претварала у пакао.

Алфино изненађење

Нарочито занимљива била је четврта по реду трка „Хиљаду миља“ одржана 1930. године, и то због надметања двојице великих аутомобилских асова Тација Нуволарија и Акила Варзија. Обојица су возила за фирму Алфа Ромео.

претходне две године славила победе. Алфи су предвиђали успех углавном због њеног техничког директора Виторија Јана. Тог смркнутог човека који се ретко смејао и мало причао, сматрали су ненадмашним конструктором тркачких аутомобила. Кад је 1923. године прешао из Фиата у Алфа Ромео, одговорни људи из ове фабрике задовољно су трља ли руке.

Све сами вуци

Алфа је имала многобројне конкуренте: Мерцедес, Ланчу, ОМ, Масерати, Бутати, Фиат, Италу, Крајслер, Бентли... Све сам див до дива! Свака од ових фабрика припремала је у тајности нешто ново за трку, и све су рачунале на победу. Осим ОМА, чији је аутомобил већ победио у првој трци, Јана су највише бринули Мерцедес, у чијем су возилу „ССК“ седели познати возачи Карачола и Вернер, и Бенти за кога су возили Биркин и Барнат. Овај други возачки пар „претрчао“ је као од шале 24 часа вожње у Ле Ману и однео лоровов венац 1929. године. С таквим вуцима Јано је могао да се упусти у борбу само тркачким колима бољим од његових.

Алфа ромео 1.750, најбољи тркачки аутомобил који је фабрика тада имала, није могао да гарантује успех па је Јано са својом екипом прионуо на посао да га усаврши. Почео је од

на за осветљавање ивице стазе. Од фабрике „Филипс“ наручене су и уграђене сијалице од 75 вати.

Под ударом генералног „претресања“ возила нашло се и паљење: електрични систем је побољшан новим Бошовим разводником који је обезбеђивао равномерно паљење и при 5.000 обртаја у минуту, насупрот дотадашњем систему са магнетним паљењем изнад 3.500 обртаја.

Мотор је остао неизмењен. Само је уграђен нови компресор који је повећао јачину мотора на око 110 КС.

Највише времена изгубљено је око каросерије. Јано је на сваки начин хтео да смањи тежину, да јој аеродинамичност и осигура неопходну јачину с обзиром да је каросерија била отворена. Искористио је идеју свог пријатеља Загата која му одавно није давала мира. Наиме, Загато је предложио да се на шасију причврсти челична конструкција у облику цеви, слично пилотској кабини авиона. Захваљујући свему томе тежина возила смањена је за 50 килограма и сада је износила 850 килограма. Истовремено повећана је и брзина возила за око три километра на час. Најзад, када су извршене и остале мање измене, возило је било спремно за трку.

Старт трке „Хиљаду миља“ био је те, 1930. године у Бреши. Учесници трке морали су да пређу по лошим путевима 1.609 километара крећући си најпре правцем Парма — Болоња — Рим.

пари у 13,07 часова. Пет минута касније кренуо је Варзи, а 10 минута иза њега и највећа Алфина нада, Тацио Нуволари.

Почетак трке донео је Алфи разочарање: Луиђи Аркангели, који је возио за фирму Масерати бежао је Нуволарију за минут, а Варзију чак за два! Аркангели је возио просечном брзином од 138,8 километара на час што је за оно време била фантастична брзина. Али, убрзо је морао да одустане од таљег такмичења јер су му се у исто време поломили клипови у мотору и отказале кочнице. Свог „бензинског коња“ морао је да склони у страну. Тужним погледом испратио је Варзија и Нуволарија који су протутњали поред њега.

На контролној станици у Риму свима је било јасно да ће се за прво место борити само двојица — Варзи и Нуволари. У главни град Италије стигли су са истом временском разликом са којом су и кренули: први Варзи, десет минута иза њега Нуволари. Трећи човек Алфе, Кампари, каснио је седам минута, али је задржао треће место. Остали такмичари, нарочито они од којих је Јано страховао, заостали су далеко иза водећих. Увек намрштени Јано дозволио је себи да се, после толико дана рада, насмешли! За оне који су га познавали био је то прави догађај.

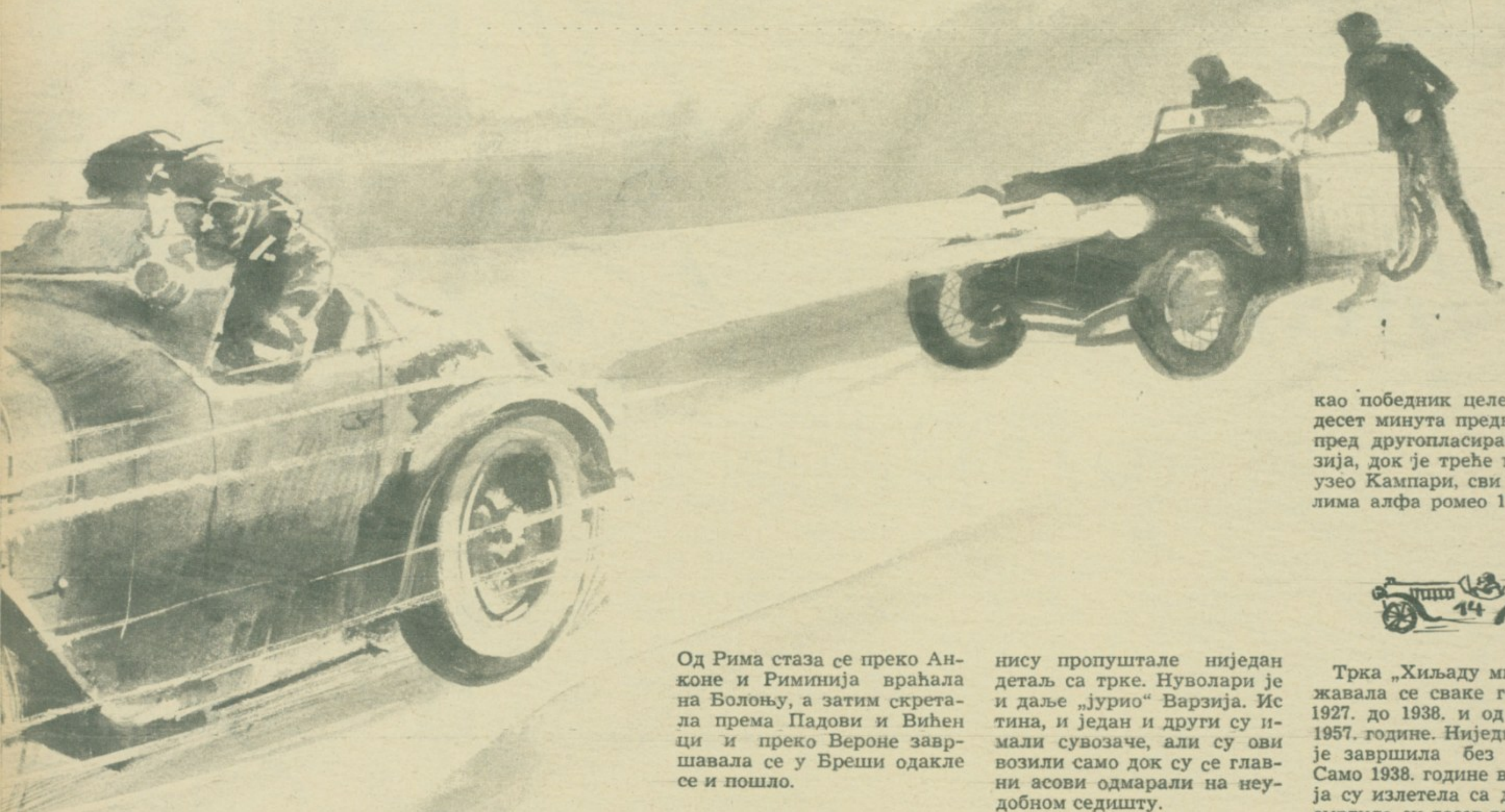
Новине и радио-станице

Да су и у таквом поретку стигли на циљ у Брешу, Нуволари би био победник јер је Варзи кренуо са старта десет минута пре њега. Али, Нуволари је желео да први прође кроз циљ.

Нуволаријева подвала

Била је ноћ. Бреша и циљ трке били су на домаку. На друму је владао мрак. Граду се први приближавао Варзи, а непосредно иза њега грабио је Нуволари. Изненада, фарови Нуволаријевог аутомобила су се угасили. Пут су осветљавали само фарови Варзијевих кола који је закључио да је његов пратилац заостао или застао због квара. Успорио је да види шта се дешава. У истом тренутку Нуволари је са угашеним фаровима на колима као дух пролетео поред њега. Када је мимоишао Варзија, поново је ућалио фарове и нестао у правцу Бреше.

Варзи је био запрепаштен овом варком. Док је схватио да је насео, драгоцене секунде отишле су у неповрат. На циљ у Бреши први је стигао Нуволари

као победник целе трке са десет минута предности испред другопласираног Варзија, док је треће место заузео Кампари, сви на возилима алфа ромео 1750.

Од Рима стаза се преко Анконе и Риминија враћала на Болоњу, а затим скретала према Падови и Вићенци и преко Вероне завршавала се у Бреши одакле се и пошло.

Велика тројица

Према утврђеном распореду од Алфине „велике тројице“ први је стартовао Кам

нису пропуштале ниједан детаљ са трке. Нуволари је и даље „јурио“ Варзија. Истина, и један и други су имали сувозаче, али су они возили само док су се главни асови одмарали на неудобном седишту.

Разлика између Варзија и Нуволарија стално се смањивала па је при повратку у Болоњу Варзи „бежао“ Нуволарију само три минута. После проласка кроз Верону Варзи је био само 200 метара испред Нуволарија.

Најбоље изгледе за освајање првог места имала је фирма Алфа Ромео, која је

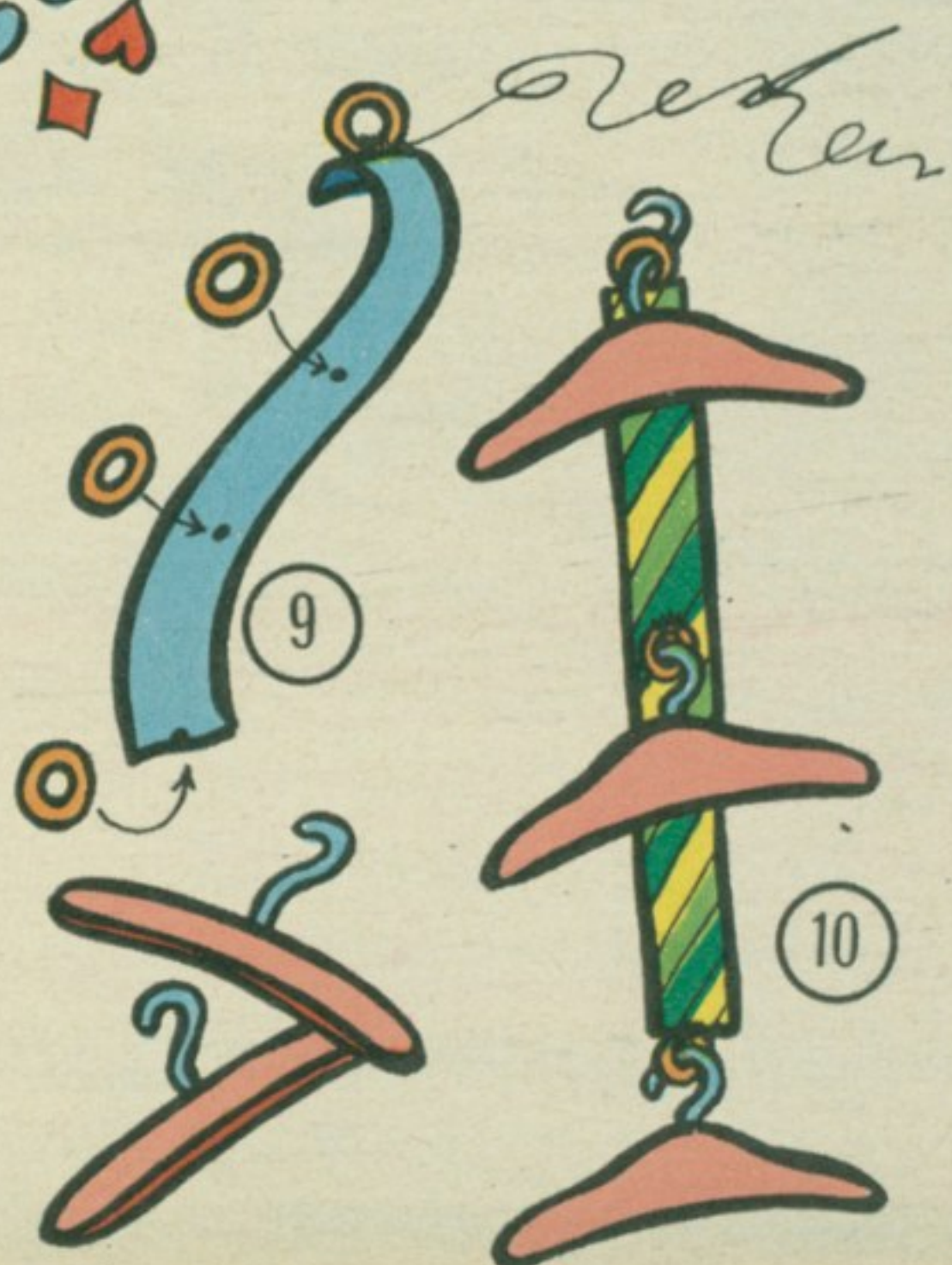
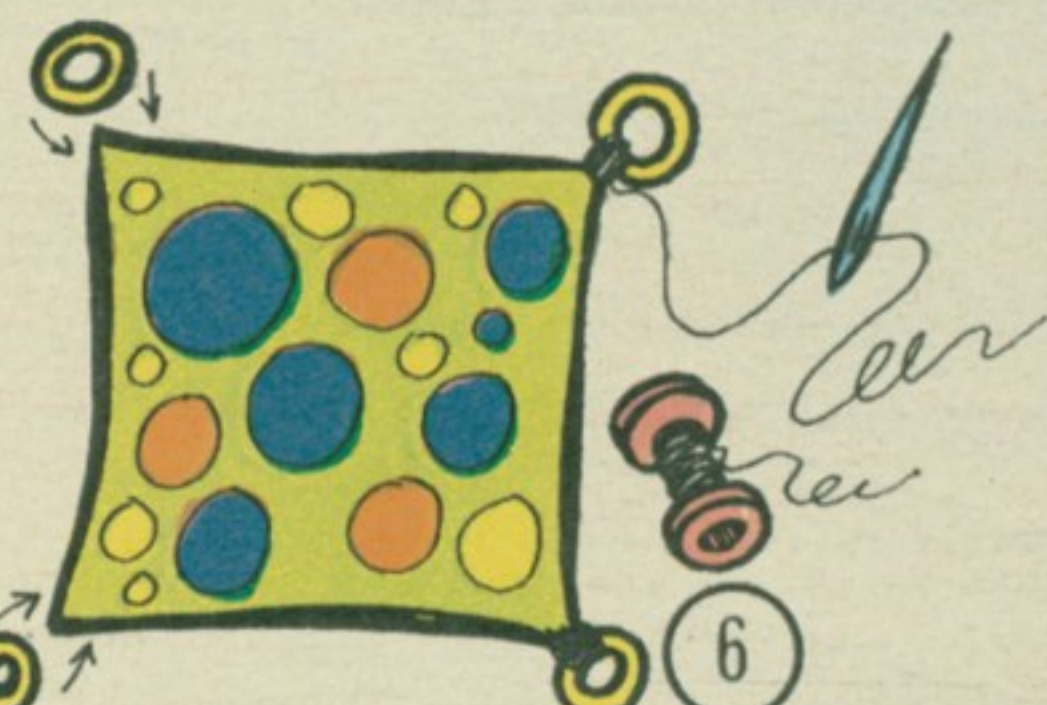
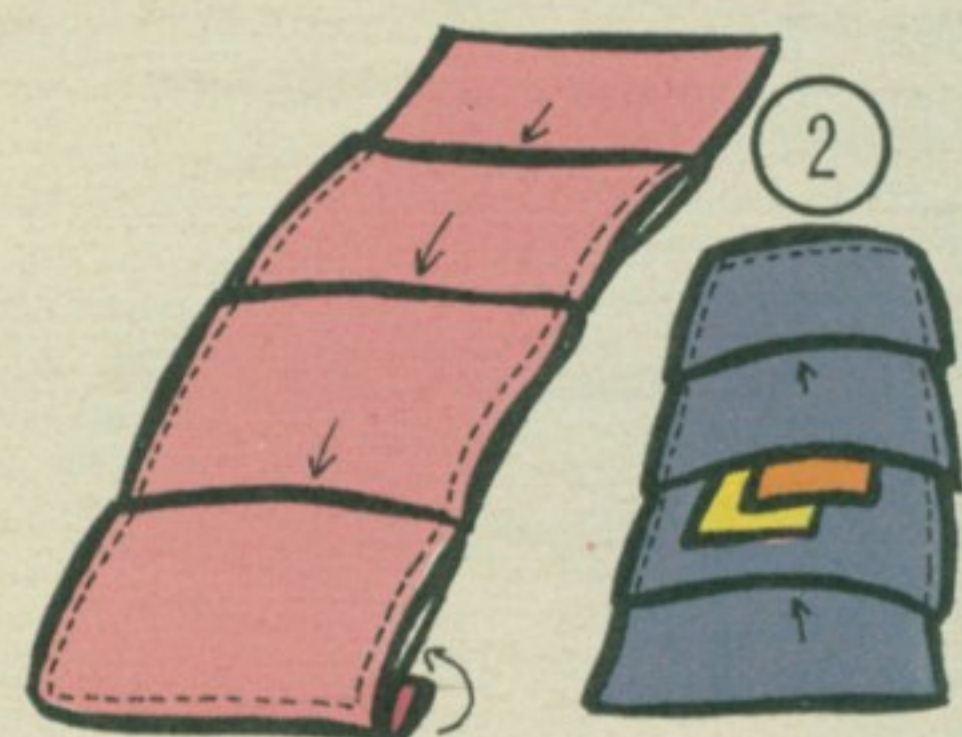
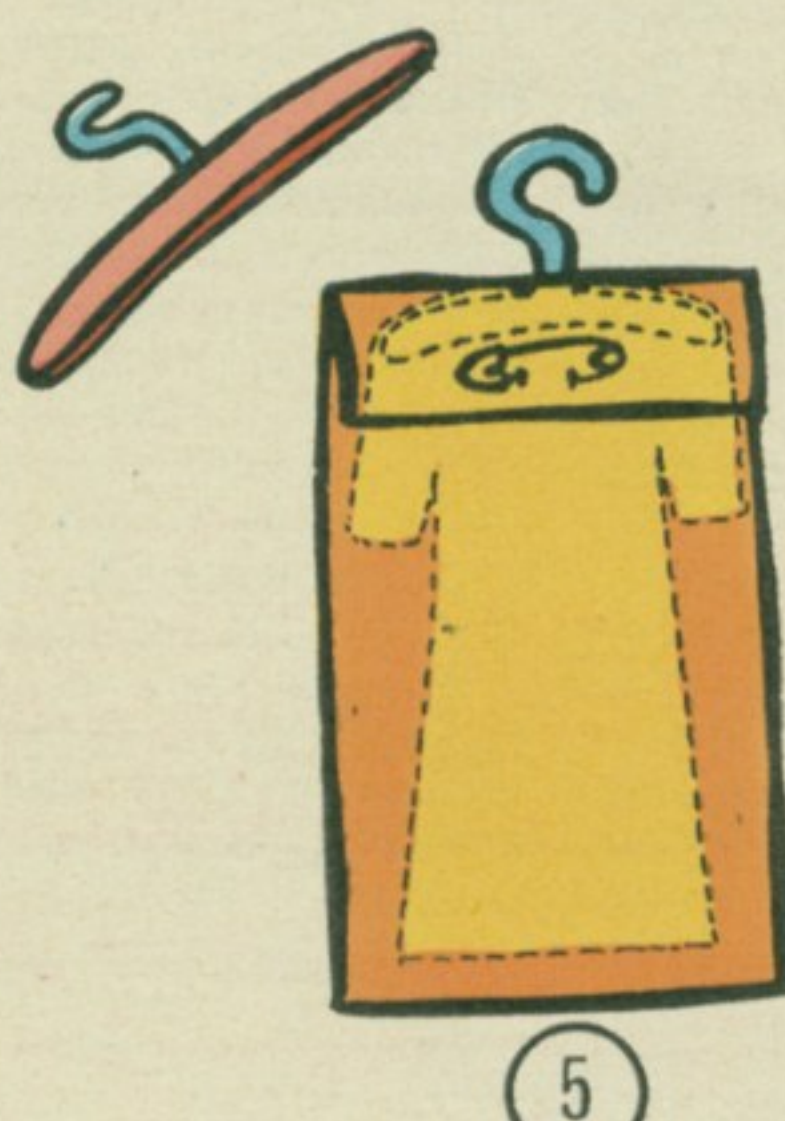
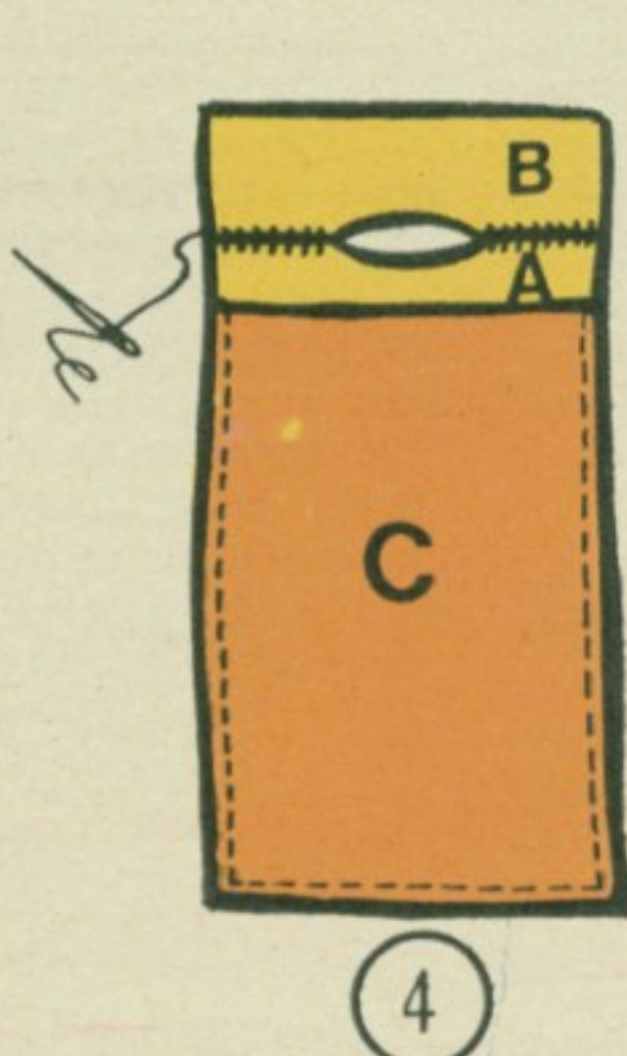
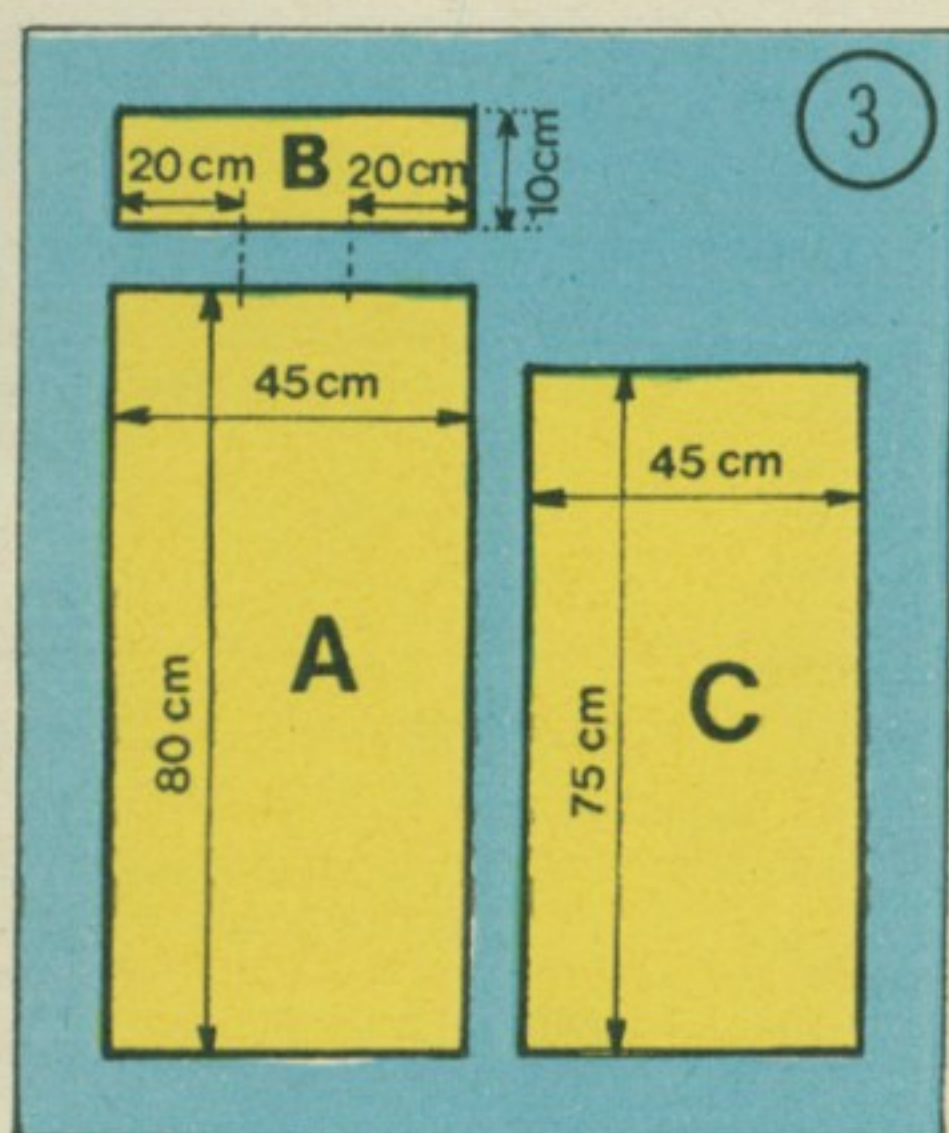
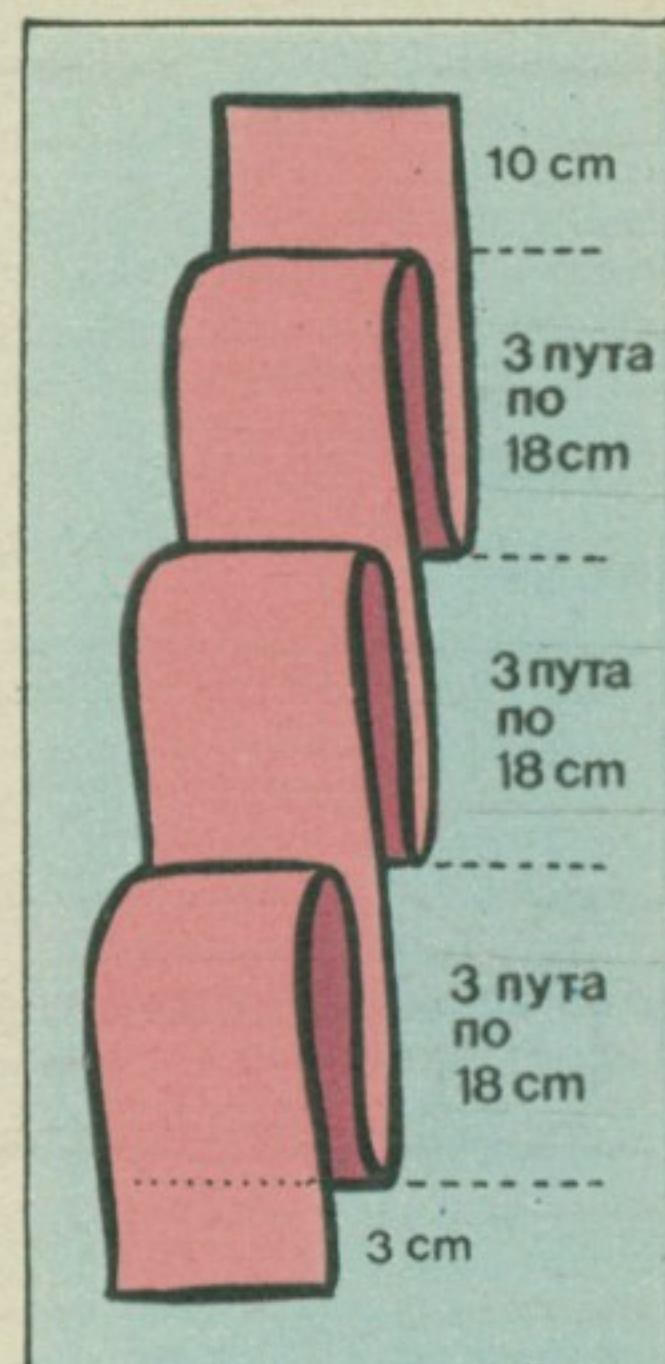
осветљења јер је добар део пута возио ноћу. Овом проблему посветио је читаву писмену студију. Резултат су били три новоуграђена рефлектора: средњи за право осветљавање и два боч-

Трка „Хиљаду миља“ одржавала се сваке године од 1927. до 1938. и од 1947. до 1957. године. Ниједна се није завршила без жртава. Само 1938. године возила која су излетела са друма, усмртила су десет гледалаца, од чега седморо деце. Најзад, 15. маја 1957. године италијанска влада је званично донела одлуку којом се све трке на отвореним путевима, па и „Хиљаду миља“ забрањују.

М. Л.

КУТАК ЗА ДЕВОЈЦИЦЕ

Уредити СВОЈ ОРМАН

За оне који воле уредност доносимо неколико практичних савета како да што боље искористите простор у свом орману.

На цртежу 1 приказано је како се прави кеса за држање рукавица, марамица, чарапа, која се може обесити на врата ормана. За кесу је потребна трака широка 30 до 40 сантиметара (зависно од ширине врата на орману) а дугачка 1,85 метара. Уколико немате тако дугачку траку, можете је направити спајањем више комада различитих тканина — тако шарена кеса може веома лепо да изгледа. Кесу штепујте по линији означеној црницама на цртежу 2.

На цртежу 3 је шема по којој треба да искројите кесу за држање одела које се тренутно не носи. Кесу направите од чврстог платна или шареног најлона. Делове А, В и С спојте као на цртежу 4, и то тако што ћете оставити отвор између делова А и В кроз који се може провући кука вешалице за одело. Одело окачите о вешалицу, затим навуците преко њега кесу а поклопац В причврстите прибадачом (црт. 5).

Од тканине величине 30 пута 30 цм, или старе, избледеле мараме можете направити кесу „сваштару“ за дугмета и разне ситнице. Ево како: на сва четири угла

тканине ушијте по једну алкицу (црт. 6), па све алкице прикупите (црт. 7) и закачите о ексер који сте претходно укуцали на друга врата ормана.

Да би вешалице лепше изгледале обојте или исцртајте по њима шаре масном бојом или лаком за нокте (немојте темпером јер се отире). Ако не волите да бојите можете изрезати од шареног селотејпа тачке, срца, квадрате и залепите их на вешалице (црт. 9 и 10). На траку, чија дужина зависи од величине ормана зашијте три или четири алкице (црт. 9, па о њих закачите вешалице као што видите на цртежу 10.

ТАЈНЕ БАЧКОГ СРЦА

5

Једног мајског дана кренули смо из Крагујевца у оближње место на летовање. У већ до-трајалом аутобусу орила се песма мојих другова и другарица срећних што ће се једно време одморити од књиге и наиграти до миле воље.

ЈА САМ СТИГЛА, ЗОРАНЕ!

С нама су пошле и наше учитељице. Сви су били весели и срећни, само сам ја тужним погледом тражила њега, али није га било. Тешила сам се тиме што сам мислила да је сигурно са својим друговима у аутобусу иза нас.

Ипак, нисам имала мира све док нисмо стигли и нисам га видела како излази из другог аутобуса. Брзо сам му пришла и глупо рекла:

— Зоране, ја сам стигла, а ти?

**ЗНАЛА САМ ДА ЈЕ ЗА-
БРАЊЕНО УЛАЗИТИ У
МУШКИ ПАВИЉОН, АЛИ
ЉУБАВ ЈЕ БИЛА ЈАЧА
ОД СТРАХА!**

Кренула сам из собе јер је време ручка већ давно прошло. Полако сам силазила низ степенице кад се одједанпут преда мном створила моја учитељица. Када ме је угледала, покрвенела је од љутине, ухватила ме за уво и повела у своју собу. Док сам пролазила деца су ми се подсмевала а ја сам погнуте главе, црвена од стида, ишла за учитељицом. Кад смо се нашле у њеној соби заповедила ми је да седнем, а онда упитала:

— Верице, шта си тражила горе у мушком павиљону?

Почела сам да се тресем од страха али сам била чврсто решена да јој не кажем истину. Мислила сам да треба да се жртвујем за своју љубав. Сатима и сатима ме је учитељица држала затворену у својој соби, али ја сам упорно одбијала да кажем шта сам тражила у мушком павиљону. Најзад су по мом лицу почели да избијају црвени печати.

— Па ти си, несрећнице, била код оног болесног дечака — викнула је учитељица. Видиш ли да си од њега добила богиње!

На крају учитељица ме је добро испрашила по туру, а затим сместила у кревет у засебној соби.

БОГИЊЕ

Он се слатко почео смејати, док је мени од стида и срама у лице ударило црвенило. Покупила сам своје ствари и побегла. Док сам брзо ишла за својим другарицама, мислила сам у себи: „Како си, Верице, могла да будеш таква будала и да га питаш нешто тако глупо? Убудуће припази мало шта говориш“!

Та моја глупост стално ми се врзала по глави, непрестано сам мислила на то. Када смо се распаковали у својим собама које су се налазиле у женском павиљону, доста удаљеном од мушког, отишли смо у заједничку трпезарију на ручак. Тамо сам га опет видела. Весело је чаврљао са својим друговима, смејао се, није ме ни примећивао, док сам ја била убеђена да ће, чим ме види, почети да ми се руга. Када сам видела да он уопште и не мисли на то, да је сигурно све заборавио, почела сам да једем с великим апетитом.

И тако су пролазили дани мога летовања. Зорана сам виђала сваког дана. Љубали смо се, играли лопте и јурили за лептирима. Све сам чинила да бисмо се што више зближили.

Све је то трајало до оног дана када се Зоран разболео од неких богиња. Данас више и не знам како су се тачно звале. Али, у сваком случају сећам се да су биле заразне и да је он био

одвојен од друге деце, да се не би и она заразила. У његову собу нико није смео да уђе сем доктора и медицинске сестре. Дуго је Зоран лежао у својој соби, одвојен од нас. И док се он купао у зноју и борио са температуром, ја сам се са децом играла напољу.

КАО ЈУЛИЈА

И тако једног дана смислим ја план да одем у његову собу. Али, пре него што сам пошла, наберем у пољу букет белих рада и кренем. И сама сам знала да је то опасно, да могу и ја да се заразим, али сам мислила: ако већ њега боли нека боли и мене. Како је могла Јулија да да живот за Ромеа? И тако смело наставим пут његове собе, не престано замишљајући себе као Јулију која иде у загрљај своје вољеном Ромеу.

Полако сам се увукла у мушки павиљон, да ме неко не би видео, дошла до његових врата и провирила кроз кључаоницу. У соби није било никога, сем њега. Ушла сам полако на прстима и као неки лопов полако пришла његовом кревету. Он је спавао. Полако сам спустила беле раде поред кревета на полицу која је била претрпана боцама и лековима. Окренула сам се и погледала ње-

га: био је сав ишаран црвеним печатима. Уплашила сам се и крикнула јер ја заправо и нисам знала шта су богиње и шта он то има по лицу и рукама. Мислила сам да богиње боле исто тако као кад се удариш. Зоран је отворио очи и зачуђено погледао у мене. Ја

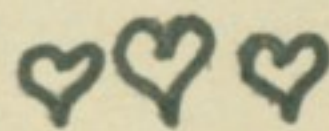
сам се још више уплашила, нисам знала шта да радим и шта ће ми он рећи. Стајала сам тако као кип пред њим. Одједном, он ме је упитао:

— Зашто си дошла, ово је заразно, разболећеш се и ти!

ВОЛИМ ТЕ!

После тога сам се мало ослободила и одлучно му рекла:

— Али, ја тебе волим! Он се насмејао и ја сам му пришла. Тада смо се први пут пољубили.

Мислим да мој Ромео данас живи у Сарајеву. Ако му овај лист буде дошао до руку и ако га буде прочитао можда ће се и сетити свега. Ко зна, можда ни он није заборавио.

Верица Боковић,
Јанка Веселиновића 36а
34000 Крагујевац
(Хонорар 250,00)

НАЈЛЕПША ЉУБАВНА ПЕСМА

Не смеш ме заборавити!

Оде...
Али ја знам чистио сам собом:
ми једно без друге немамо куд.
И знам: ја сам вечито с тобом.
Ја ћу препремити сваки твој џип.
Ми свуда идем са мојом сликом,
ја сам твој дом и твоја цестица.
У твојој је срцу мене толико
да ти за руке нема места.
Ма колико женских очију срео,
ти ћеш у свима видети мене.
На целом свету ја сам твој део,
и ти све руке не постоје.
И лас ма чистио сам, ма кад,
теби ће сваки ко мој доћи.
Доћати ћу те ирама парка,

гледаћу те очима ноћи.
И кад год се кћини вратиш касно,
мисли ће мене да те сеће.
Послатићу звезда у оку јасном,
чим ћу поштом цитирати.
Прено стојити стојити мила
срцем ћу ти у срце тићи;
ићи ћу кроз прозор — ветар смита,
затворим ли — ко ветар ћу тићи.
А он неодољан никад није —
чињав у дом твој, твој мир, твој видик,
испреплетућу ти све харитије,
сав стлан, сав живоћ, може бити...

Не смеш ме никад заборавити!

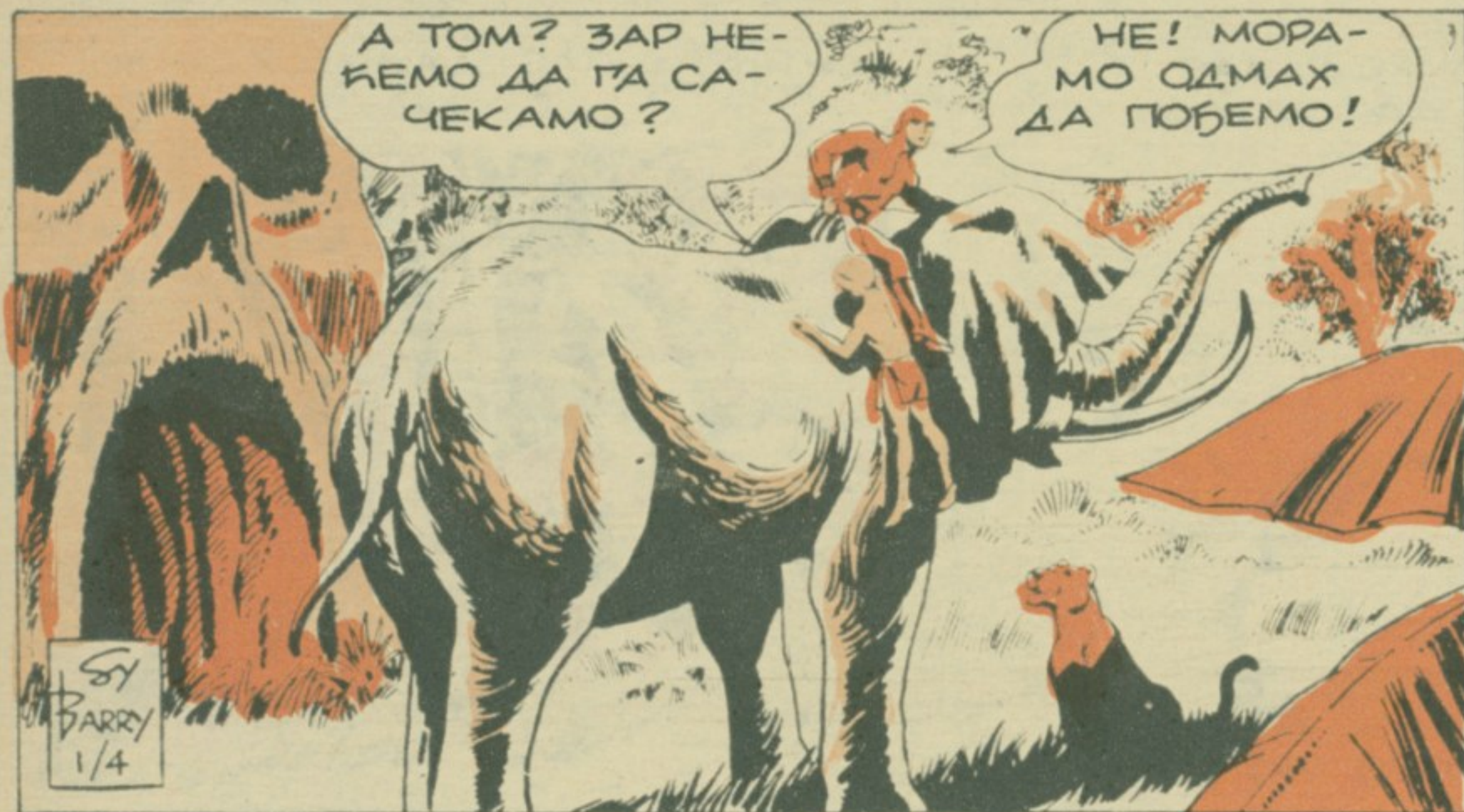
Силва Калитинић (1919—)

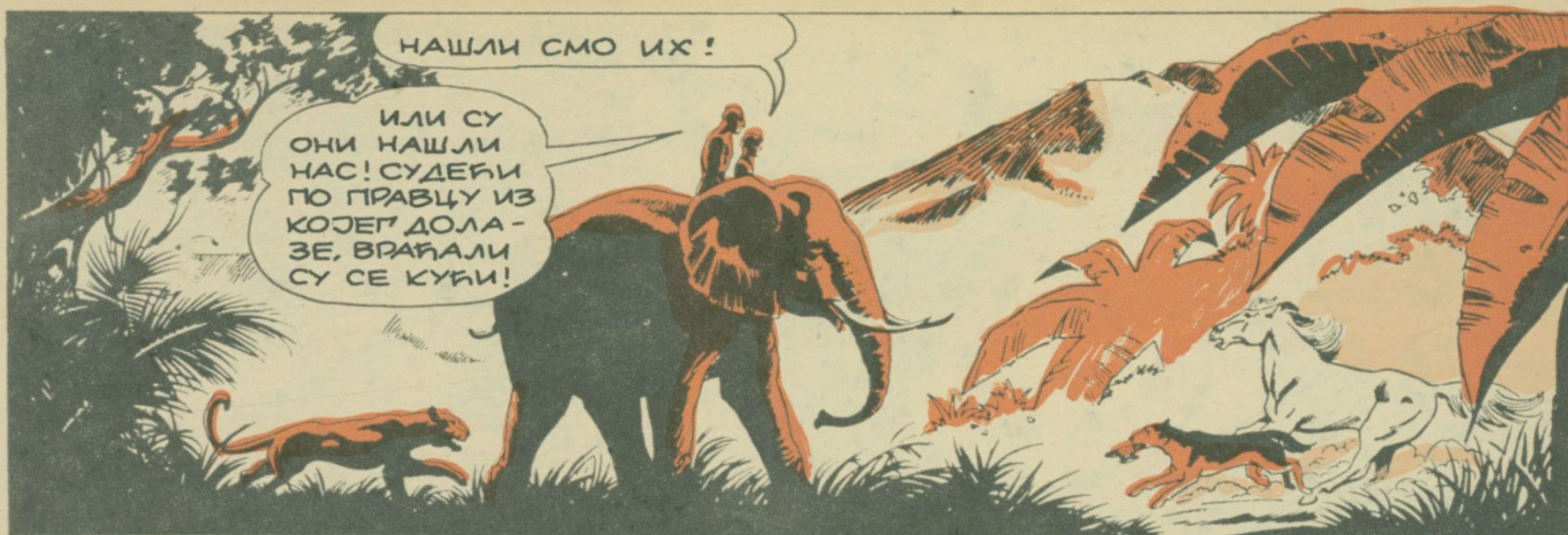
ФАНТОМ: ЗЛАТНИ НАРОД

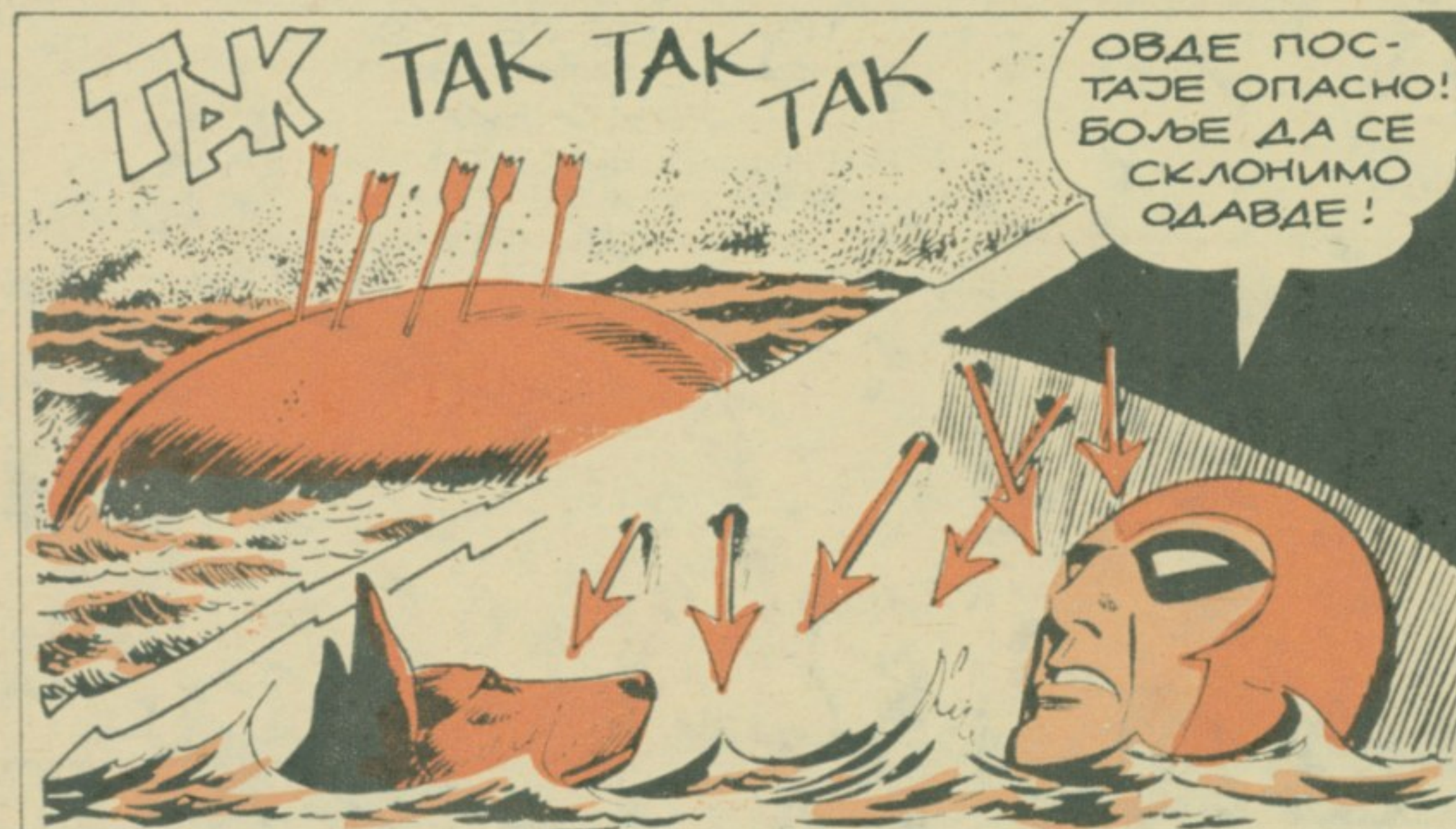

ФАНТОМ ЈЕ У МИСЛИМА ЈОШ ЈЕД-
НОМ ПРЕЖИВЕО ПОСЛЕДЊЕ
ТРЕНУТКЕ...

ТИ... ОХ!

ЧУДНО... ОН
КАО ДА МЕ
ПОЗНАЈЕ...

ФАНТОМ ЈЕ КРЕНУО КРОЗ НЕОБИЧАН
ВРТ...

ШТА ЈЕ
ОВО?

ПРЕД њИМ СУ БИЛИ ЉУДИ ЗЛАТАСТЕ КОЖЕ КО-
ЈИ СУ ПРИНОСИЛИ ДАРОВЕ СВОЈОЈ
КРАЉИЦИ...

...АЛИ, ТУ НЕШТО НИЈЕ БИЛО У
РЕДУ! КАД ЈЕ ФАНТОМ БОЉЕ
ПОГЛЕДАО, ВИДЕО ЈЕ ДА ЈЕ КРА-
ЉИЦА ВЕЗАНА...

ЗВУК ЗЛАТНОГ
РОГА РАЗБИО ЈЕ
ТИШИНУ...

НЕ! НЕ!

ФАНТОМ ЈЕ
БИО ЗБУЊЕН...

ПОЗДРАВЉА-
МО ТЕ, ГЛАС-
НИЧЕ БОГО-
ВА!

ВРАТИО СЕ ДА ЈОЈ
СПАСЕ ЖИВОТ! КАК-
ВО ЧУДО!

ШТА СВЕ ОВО
ЗНАЧИ?

И ХВАЛА
ШТО СИ
СПАСАО
КРАЉИ-
ЦУ!

ХВАЛА ТИ
ШТО СИ
СЕ ВРА-
ТИО!

ЗНАЛИ СМО
ДА ЋЕШ СЕ ЈЕД-
НОГ ДАНА ВРАТИ-
ТИ... АЛИ НИСАМ
МОГЛА ДА ВЕ-
РУЈЕМ ДА ЋЕ
ТО БИТИ
БАШ ДАНАС!

ЧЕКАЛИ
СМО ТЕ ВЕ-
КОВИМА!
МНОГИ СУ
НА ТЕБЕ
ЗАБОРА-
ВИЛИ...
ЈА НЕ!

ЕВО... ЗАПИС О ТВОМ
ПРВОМ ДОЛАСКУ МЕЂУ
НАС... ПРЕ НЕКОЛИКО ВЕ-
КОВА! ЕВО, ТУ ОСЛОБА-
ЂАШ ТАДАШЊУ КРАЉИЦУ!

ОВДЕ ЗАБРАЊУ-
ЈЕШ СВЕЧАНОСТ
ЖРТВОВАЊА
КРАЉИЦЕ!

ОВО СУ СЛИКЕ
МОГ ПРЕТКА...
ОНОГ КОЈИ ЈЕ 1735
БОРАВИО ОВДЕ!
ОНИ МИСЛЕ ДА
САМ ЈА - ОН!

8/
BARRY
3/1

ПОШТО СИ ЗАБРА-
НИО ТУ СВЕЧАНОСТ
МИ СМО ИЗВЕШНО
ВРЕМЕ ПОШТОВАТИ
ТУ ЗАБРАНУ! АЛИ,
ВЕКОВИ СУ ПРОТИ-
ЦАЛИ И МИ СМО СЕ
ВРАТИЛИ СТАРОМ
ОБИЧАЈУ!

ОПРОСТИ
НАМ,
ГЛАСНИЧЕ
БОГОВА!

ОНА ДВОЈИ-
ЦА КАО ДА НИ
СУ ОДУШЕВЉЕ-
НИ МОЈИМ ДО-
ЛАСКОМ!

КАКО ЈЕ ТО
ЖРТВОВАЊЕ
ИЗГЛЕДАЛО?
ДА ЛИ СУ
КРАЉИЦУ
СПАЉИВА-
ЛИ?

КАО „ГЛАСНИК
БОГОВА“
ТРЕБАЛО БИ
ДА ТО ЗНАМ
!

ПОБЕДИО
СИ НАШЕ
НАЈБОЉЕ
РАТНИКЕ!

ТО ЗНАЧИ ДА
ОД ДАНАС МОРАШ
БИТИ НАШ
КРАЉ!

МОЈ
КРАЉ!

ТАКАВ ЈЕ НАШ ЗА-
КОН, ГЛАСНИЦЕ БО-
ГОВА! ОНАЈ КО ПО-
БЕДИ НАШЕ РАТНИ-
КЕ ПОСТАЈЕ
НАШ КРАЉ!

ЈА НЕ МОГУ
ДА ОСТАНЕМ!

ЧЕКАЈ!

ПРЕ НО ШТО ИШ-
ТА ДАЉЕ КАЖЕШ,
СЕТИ СЕ ДА СИ
ПРЕ МНОГО ВЕ-
КОВА БИО
ОВДЕ...

ОПЕТ ТАЈ
МОЈ
ПРЕДАК!

© King Features Syndicate, Inc., 1970. World rights reserved.

МОЈА ПРА-ПРА-ПРА-
БАБА ТЕ ЈЕ ЗАВОЛЕЛА
И МОЛИЛА ТЕ ЈЕ ДА ОС-
ТАНЕШ! ТИ СИ ТО ОДБИО
И ПОЗВАО ЈЕ ДА ПОБЕ-
С ТОБОМ! ОНА НИЈЕ МО-
ГЛА ДА ОСТАВИ СВОЈ
НАРОД! ДУЖНОСТ ЈОЈ ЈЕ БИЛА ДА ОСТАНЕ!
КАД СИ ОТИШАО, СРЦЕ ЈОЈ ЈЕ ПРЕПУКЛО!

МОЈ ПРЕ-
ДАК НЕ
ПОМИЉЕ
ТУ ЉУБАВ
У СВОЈОЈ
ХРОНИЦИ!

ОТАДА СВАКА
КРАЉИЦА КОЈА
ДОБЕ НА ПРЕС-
ТО ЗАКЛИЊЕ СЕ
ДА ТАКО НЕЋЕ
ПОСТУ-
ПИТИ!

ПРИЧЕКАЈ, ГЛАС-
НИЦЕ, ДОК ПОРАЗ-
ГОВАРАМ СА СВО-
ЈИМ ВЕРЕ-
НИКОМ ОЛАН-
ДЕРОМ!

САД СЕ НЕ МОГУ УДАТИ
ЗА ЊЕГА... ПОШТО СИ ТИ
ДОШАО! ТИ ЋЕШ БИТИ
МОЈ КРАЉ!

РЕКАО САМ ВЕЋ ДА
НЕ МОГУ ОВДЕ
ДА ОСТАНЕМ!

А ОСТАВИ-
ЋЕШ КРАЉИ-
ЦУ ДА УМРЕ...
КАО ШТО СИ ТО
ЈЕДНОМ УЧИ-
НИО?

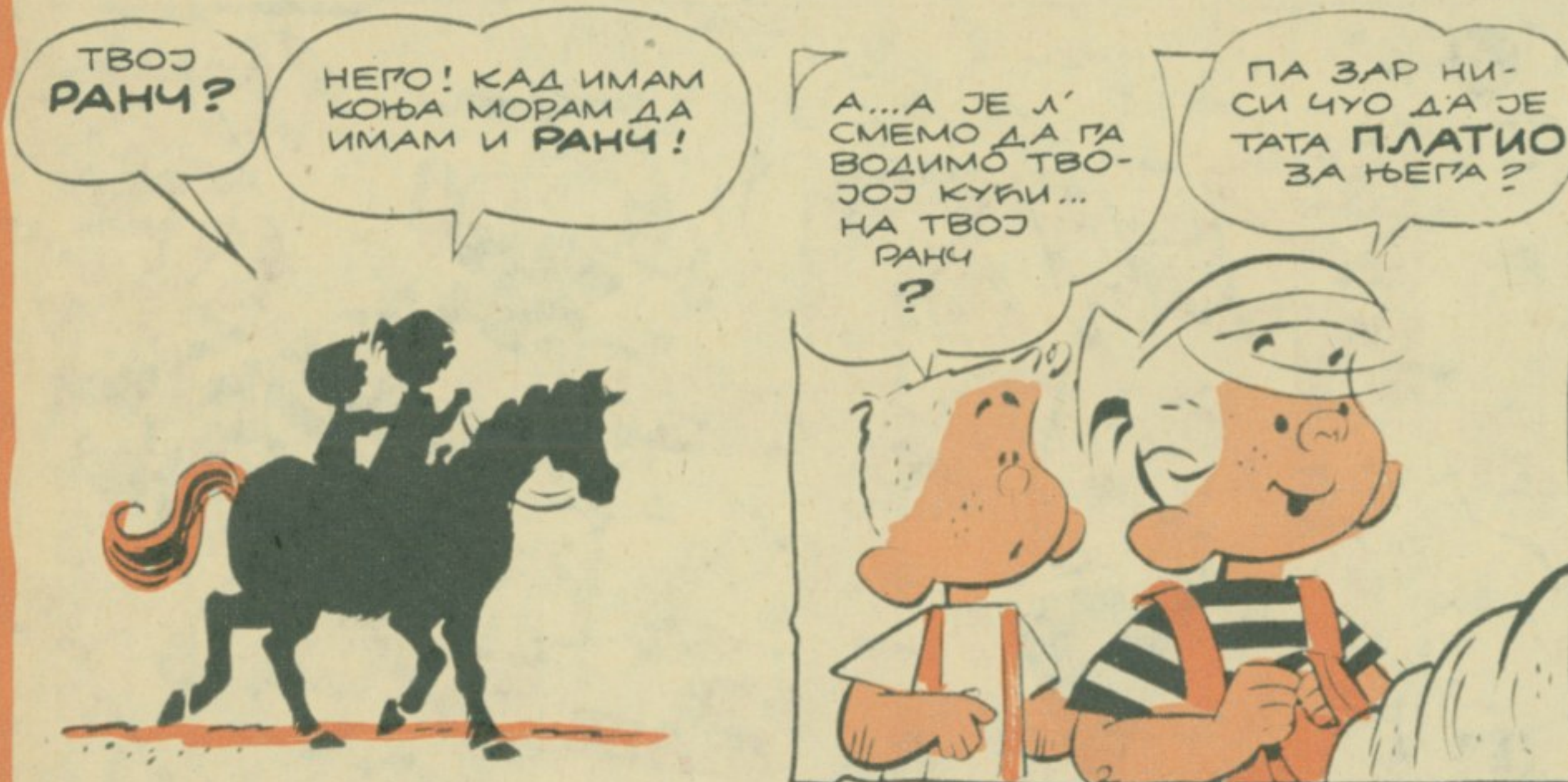
САМО, ОВОГ
ПУТА НЕЋЕ БИТИ
ТАКО! ЈА ЋУ ПО-
ЋИ С ТОБОМ!

BY
DARRY
3/22

ДЕНИСОВ ЗЕЛЕНКО

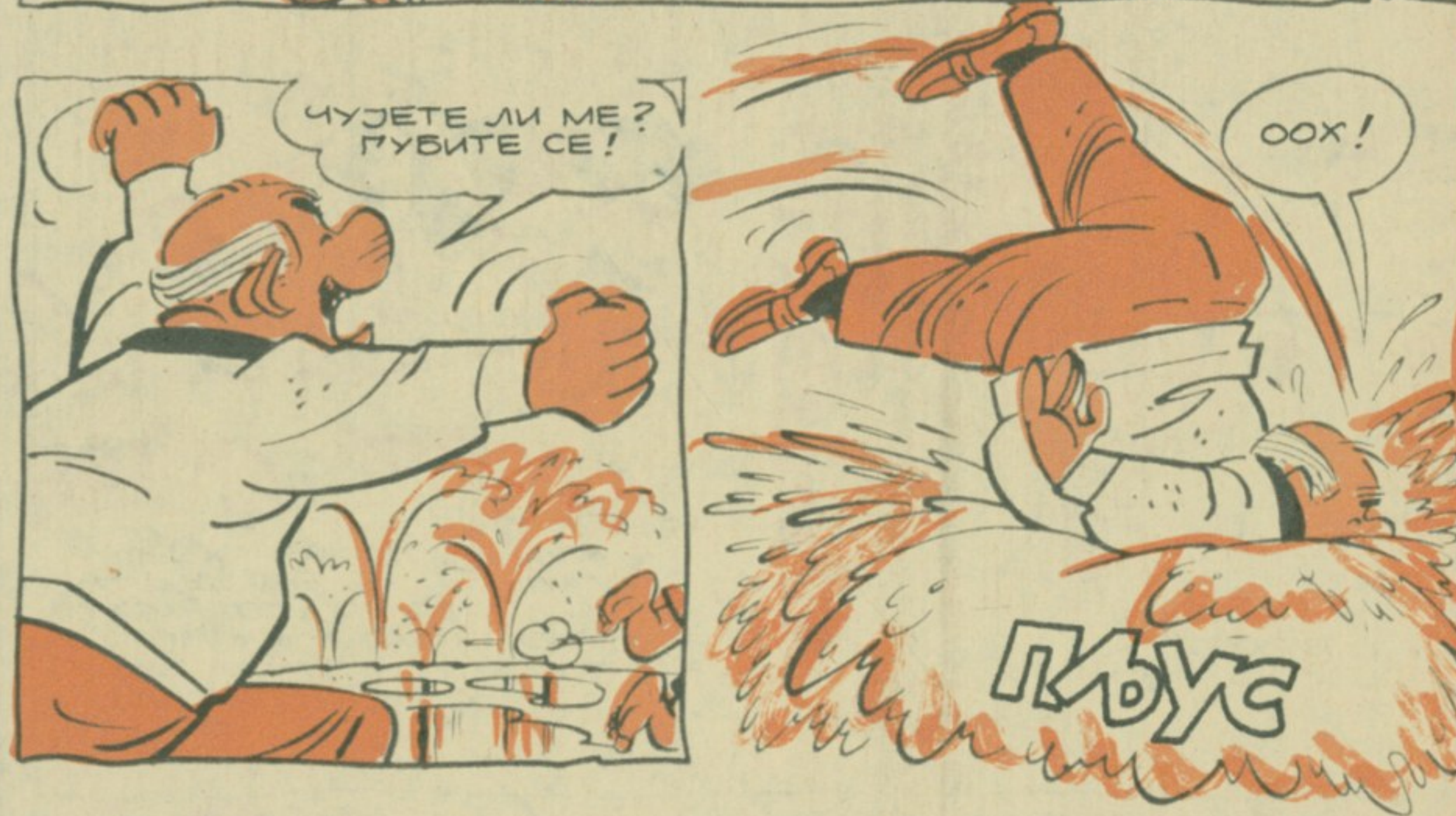
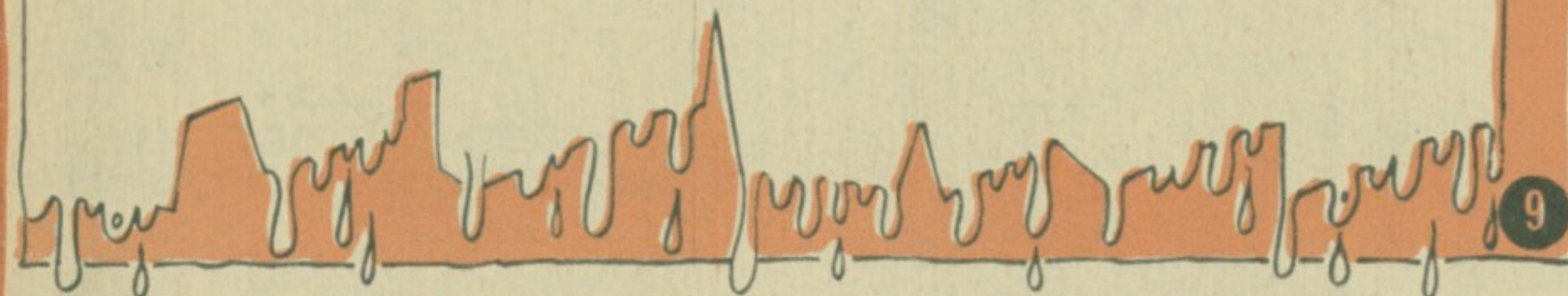

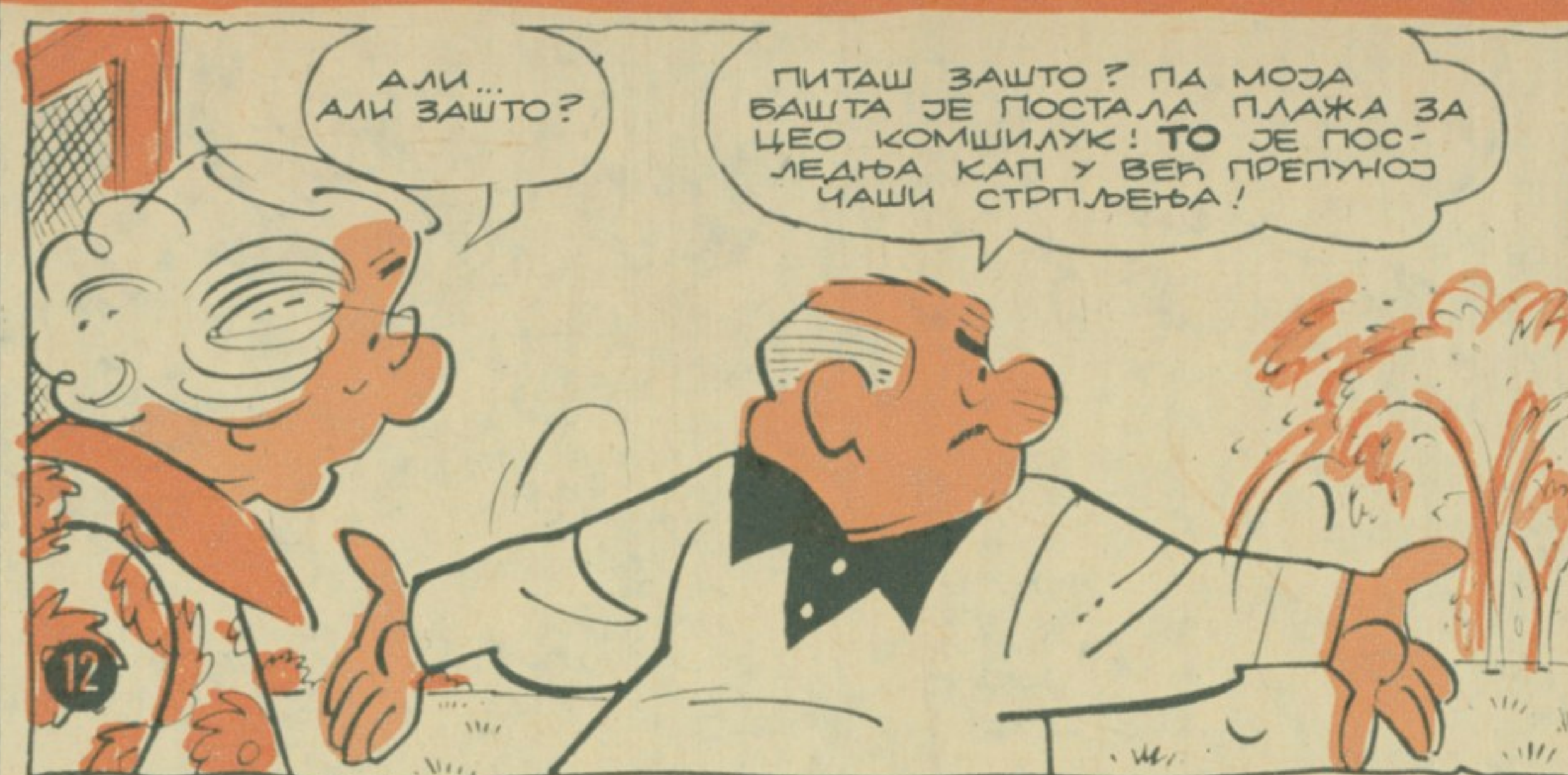
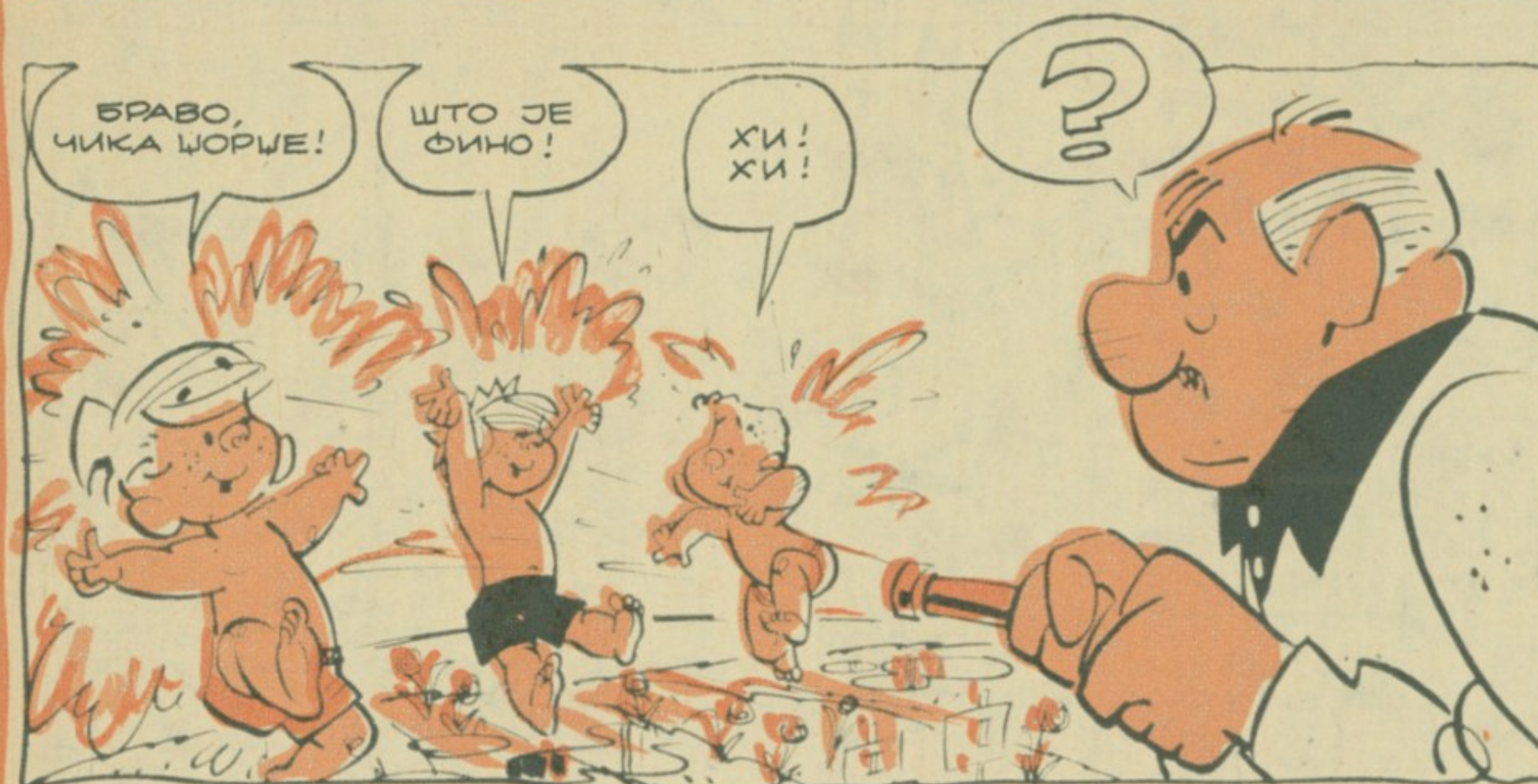
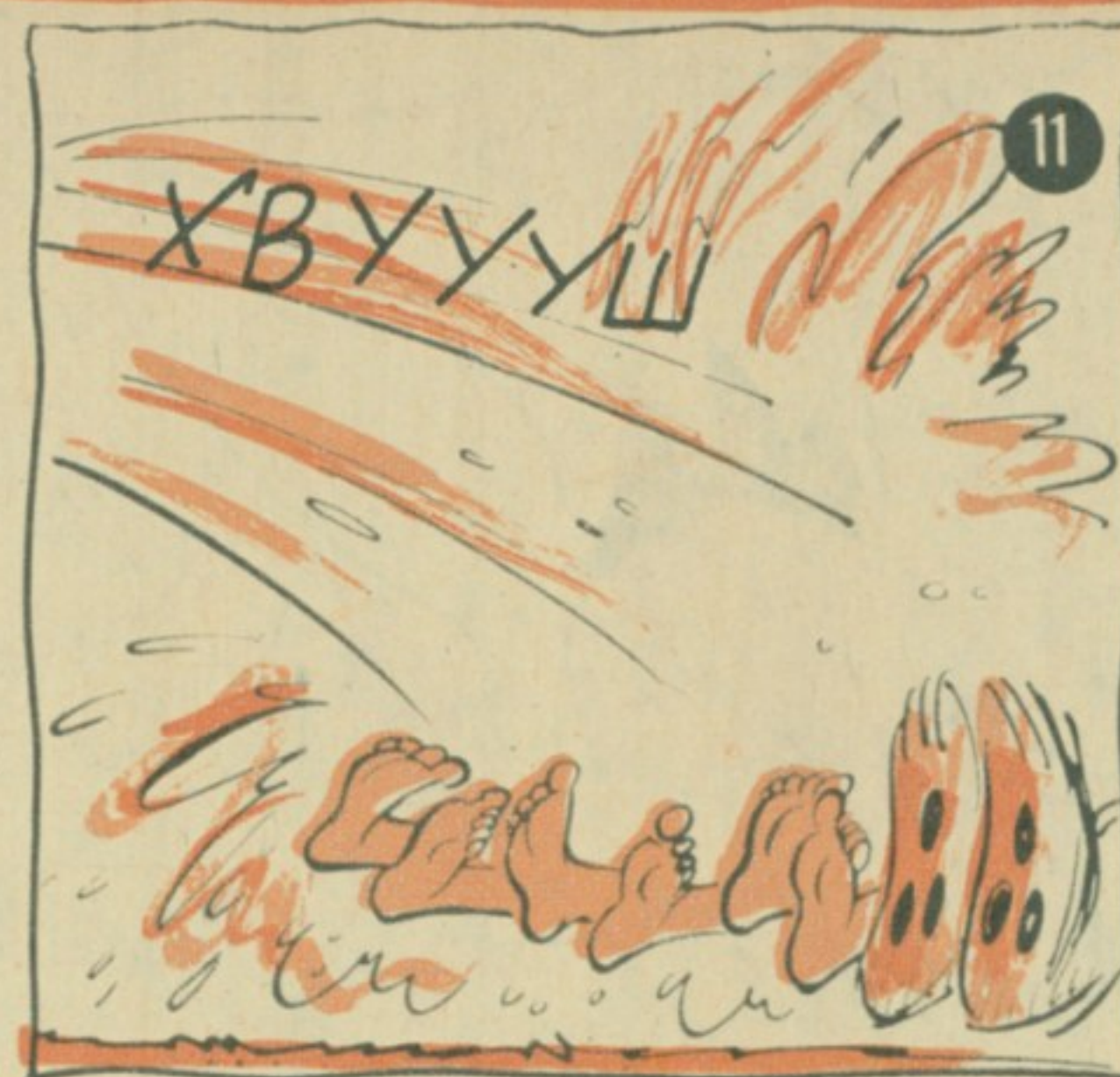
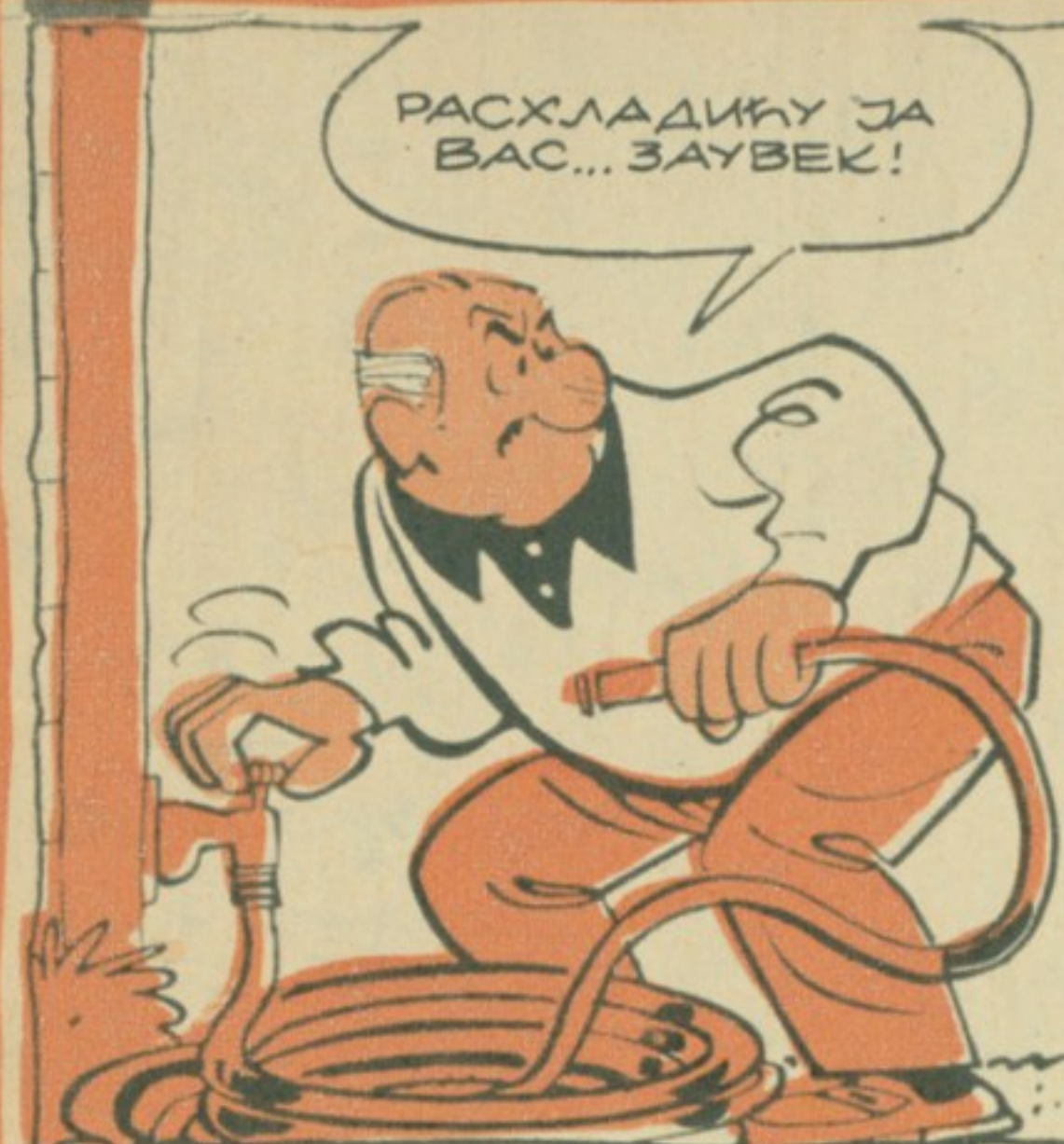

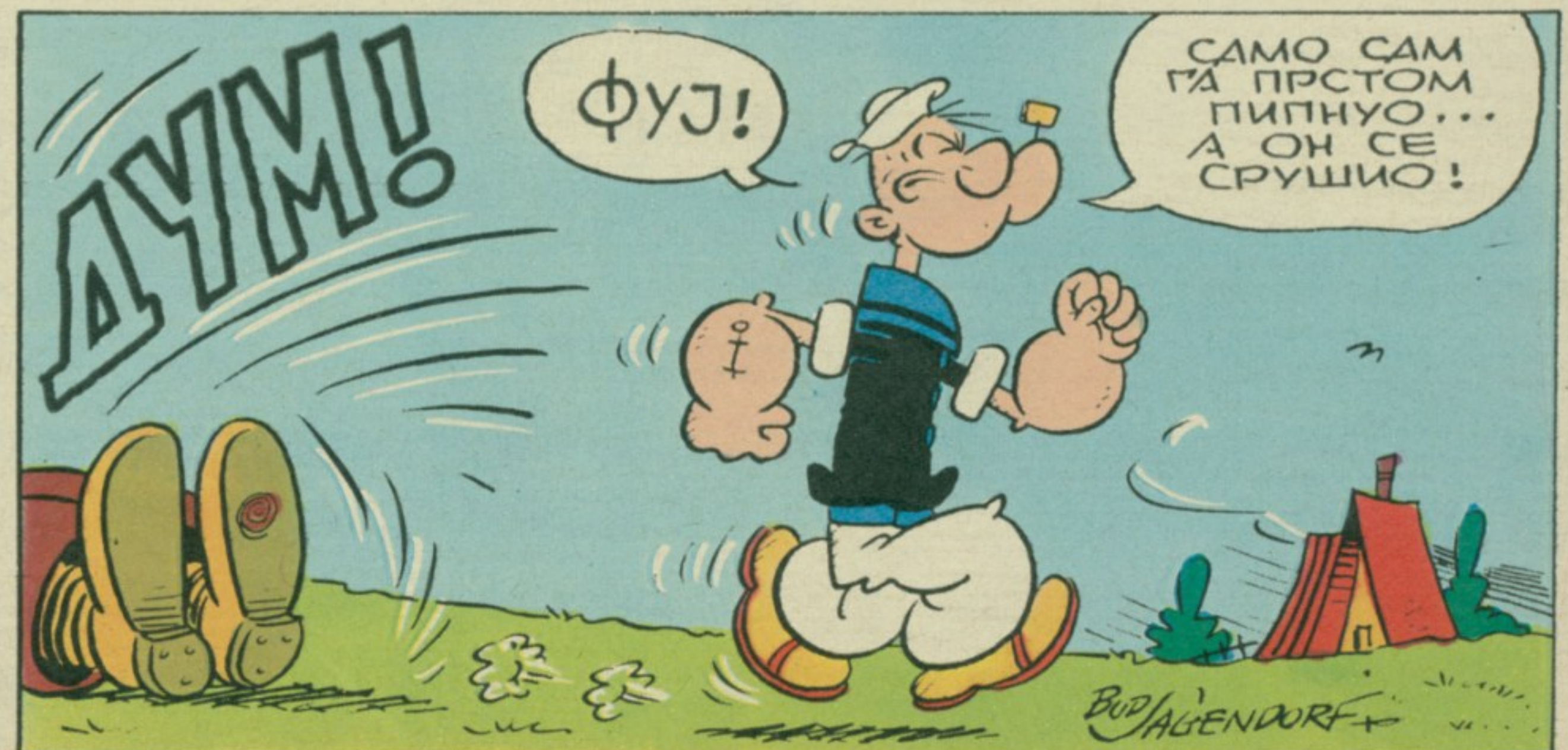
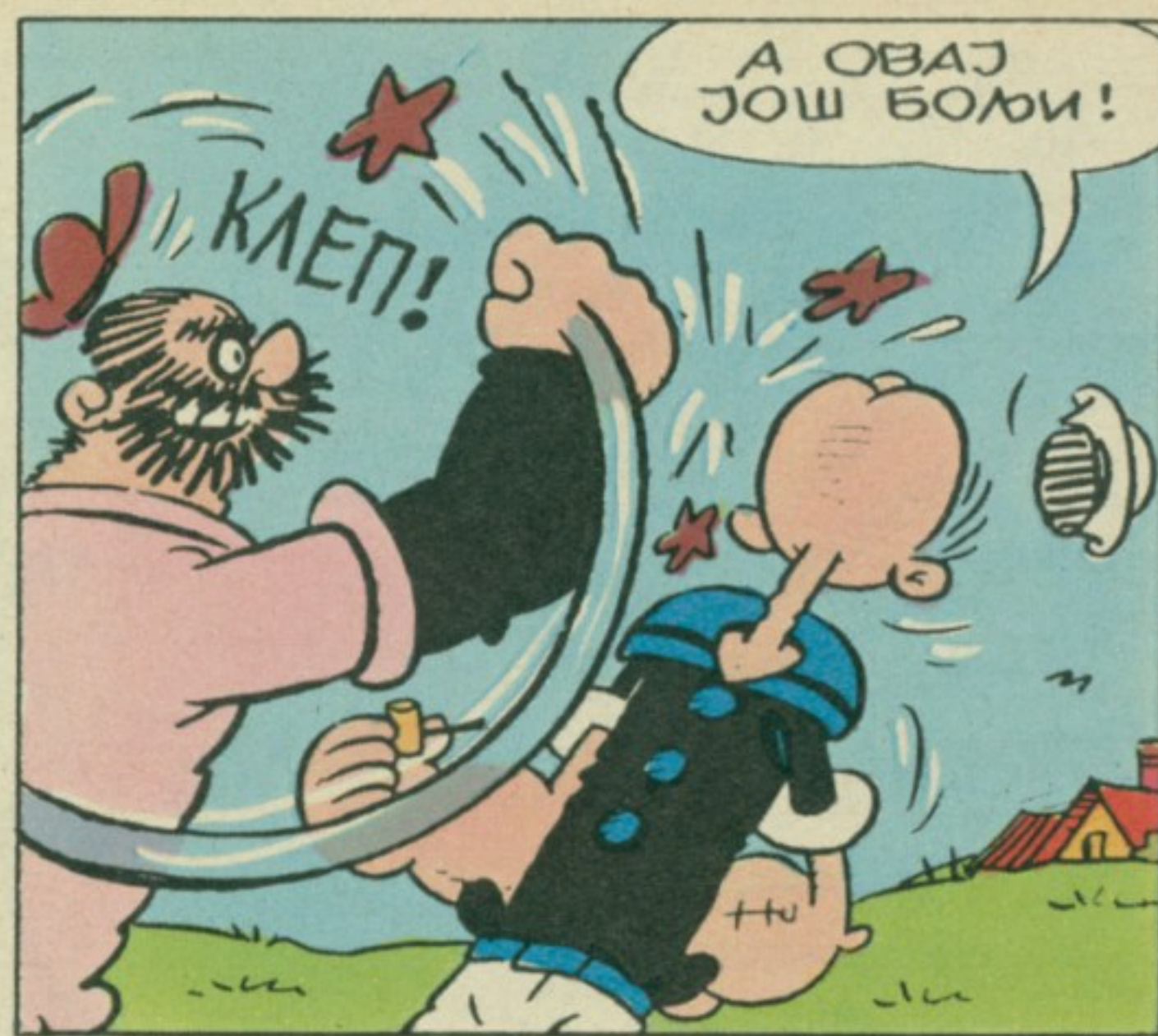
Денис: Несуђени суседи

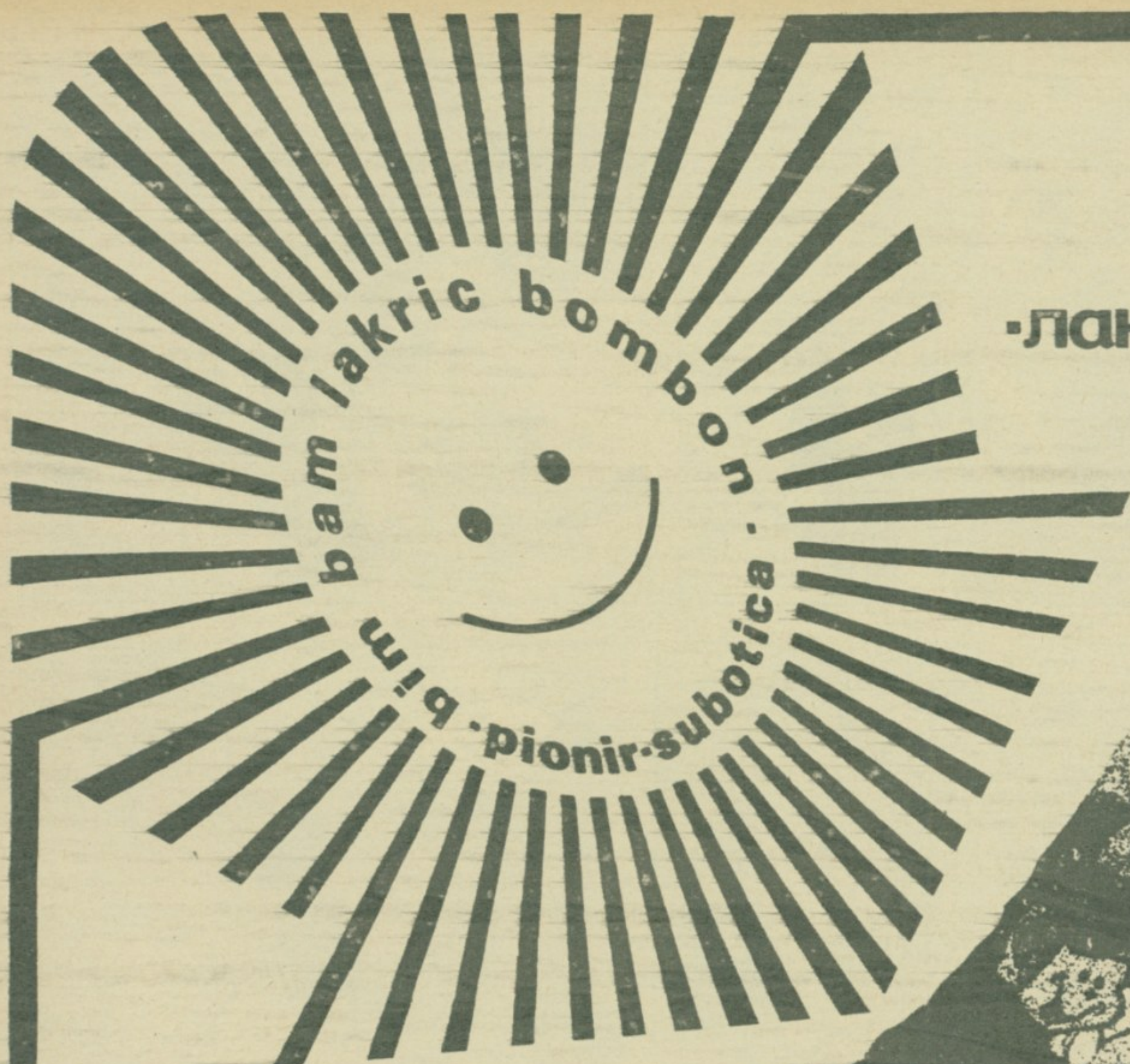

НОВО

•лакриц-бомбон је
мање
сладак
од других
бомбона

**INDUSTRIJA ČOKOLADE I BOMBONA
SUBOTICA**

улица
луцкастих
број 13

ХЕ! ХЕ! САД МОГУ
МИРНО ДА СПАВАМ!
ПОСТАВИО САМ ИМ КЛОП-
КУ О КАКВОЈ И НЕ
САЊАЈУ!

ЗВОНО РАДИ,
ПОВУЦИ
РУЧКУ!

ДИНАМИТ

... КОЊ ЦОКЕЈА СМИТА,
ГЛАВНОГ ФАВОРИТА
ЗА "ВЕЛИКИ ДЕРЕВИ",
ТАЈАНСТВЕНО
ЈЕ ИШЧЕ-
ЗАО...

ЗАР НЕ МОЖЕШ, КАО
ОСТАЛА ДЕЦА, ДА ПО
ЗИДОВИМА ШАРАШ
ОЛОВКОМ?

ГРРР! ДА МИ ЈЕ
ДА УХВАТИМ
КЛИНЦА КОЈИ ЈЕ
ПОВАЦАО
ЖВАКЕ ПО
СТЕПЕНИЦАМА!

ЋУТИ! РЕКЛА САМ ТИ
ДА ЋЕМО У ШЕТЊУ,
АЛ' САМО ПОД ЈЕДНИМ
УСЛОВОМ...

ГРРР! НЕ, ГОСПОДИНЕ!
ЈА ЈЕСАМ РОНИЛАЦ, АЛ'
САМ ОД ВАС ТРАЖИО
ОБИЧНО ОДЕЛО!

ПОМОЗИТЕ, ДОКТОРЕ!
'ОКЕ ДА ИГРА САМО АКО
МУ СВИРАМ "КАЗАЧОК"!

КАКАВ ЈЕ ОВО НАЧИН!
ЗАР НИСТЕ МОГЛИ ДА
НАМ ДАТЕ ВЕКУ
СОБУ?!

И НАДАМ СЕ ДА ЋЕТЕ
МИ СЛЕДЕКИ ПУТ ДАТИ
КЕСУ ЗА КРОМПИР!

НАСТОЈНИК

ДА, ЈА САМ КОНСТРУК-
ТОР ОВОГ ЛИФТА! ЗАШТО
ПИТАТЕ?

ГАЕ ЛИ САМ
ГА ТО ВЕК
ВИДЕО?

10/11
F. J. 10/11

БЕСАНА НОЋ У

већи и шири него јуче? — питали су се у чуду, са изразом дубоког сажаљења и симпатија.

Један од узбуђених посетилаца упро је прстом у његову руку и сви су на то почели да са сажаљењем климају главама.

— Али, господе, мени се чини да је све као и обично! — најзад је маркиз успео да дође до речи. — Ја не видим никакве промене, можда тако изгледам после спавања...

Општи жагор прекинуо је његове речи.

ПОД ВРЕЛИМ ПЕШКИРИМА

— Драги пријатељу, про мене на вама су тако уочљиве — поново се умешао гроф од Тулузе. — Можда ја не видим добро, али не можемо се сви варати. Уосталом, пробајте да обучете ваше одело, тако ћемо најбоље видети ко је у праву.

Несрећни маркиз се као очајник ухватио за овај предлог. Најзад ће им доказати да је са њим све у реду.

Али, већ је кошуља озбиљно уздрмала његове наде, панталоне су га бациле у очајање, а кад је покушао да обује ципеле, било је јасно да ни прсте у њих не може да увуче. Неколико тренутака владала је мучна тишина, а онда су сви поново зажагорили. Преплашен на смрт, маркиз је пожурио у свој кревет.

— Идем одмах по доктору Басомпетруса! — узвикнуо је гроф од Тулузе. — Ако ико може да вам помогне, онда је то он.

Док је гроф тражио „доктора Басомпетруса“, иначе маршала де Басомпјера, ос-

— Дошао сам да вас поздравим, драги пријатељу! — рекао је прилазећи маркизовом кревету.

Маркиз је био толико изненађен и почастован да није ни питао какав је разлог овој неочекиваној посети. Гроф од Тулузе није му дао времена да размишља.

— Шта ја то видим, драги пријатељу?! Па, ви сте се надули! — узвикнуо је.

Ионако бунован, маркиз се још више збунио. О чему то гроф говори? Уто је кроз полуотворена врата провирила глава још једног раног посетиоца.

— Драги господине Грамон, шта је то с вама? Откуд вам такве димензије?

Маркиз се сад заиста уплашио. Док је унезверено гледао у двојицу људи поред свог кревета, у собу је нагрнуло још неколико посетилаца.

— Шта је то са вама, господине? Изгледате много

пом веселих, поднапитих пријатеља увукао у собу маркиза де Грамона. Они су нешто смерали.

Трудећи се да буду што тиши, необични провалници су почели да сакупљају делове одеће маркиза де Грамона који је и даље тврдо спавао. Узели су маркизове ципеле, чарапе, панталоне, прслук, перику... и пожурили према одајама грофа од Тулузе пуним необичног света. Било је ту обућара, кројача, шваља, специјалиста за перике — читава мала радионица!

Један по један комад украдене одеће пролазио је кроз руке мајстора које је у те касне сате сазвао гроф од Тулузе. Једни су парали шавове, други одсецали дугмад, скидали са ципела високе потпетице какве су у то време биле у моди.

Затим су поново шавови спојени, дугмад пришивена, потпетице враћене на своје место. Само, уз једну

разлику: преправљена маркизова одећа била је толико скраћена и сужена а ципеле тако стешњене да он никад више неће моћи да уђе у њих.

Кад је све било готово, гроф од Тулузе поново је повео своје пријатеље до маркизове спаваће собе где су све ствари вратили и уредно сложили. Маркиз се није будио, чак се није ни померио у свом удобном кревету. Уз пригушен кикот незвани гости су проверили да ли је све на свом месту и изишли. Задовољан овим подвигом Александар Луј де Бурбон тихо је затворио за собом врата.

ВИ СТЕ СЕ НАДУЛИ!

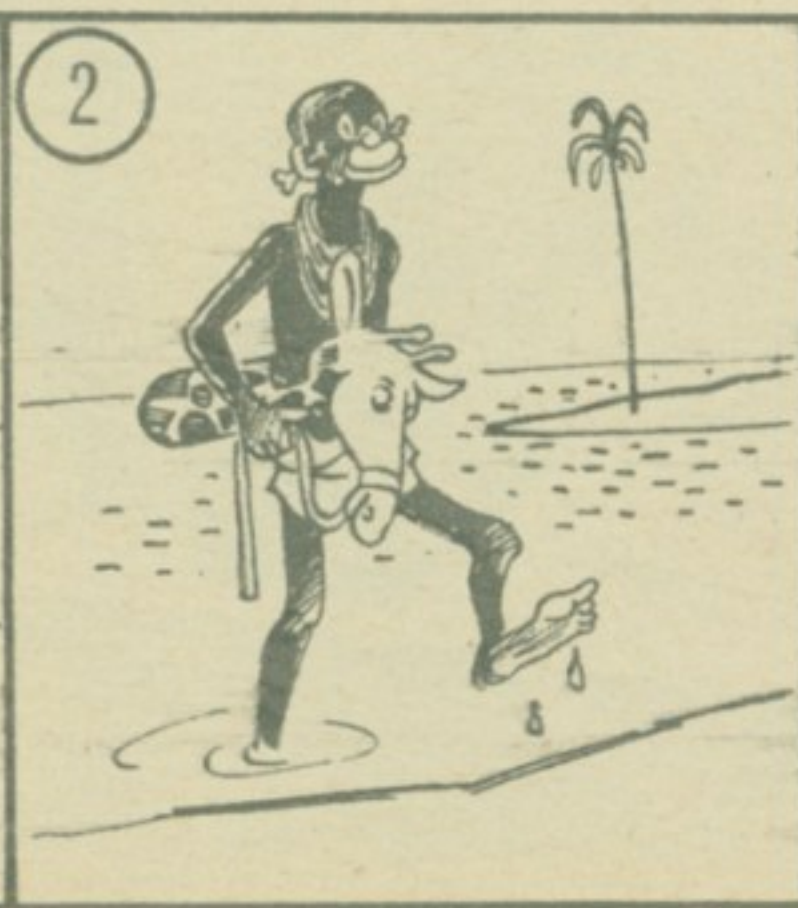
Ко зна колико би господин де Грамон спавао да му јутро, уместо собара, није најавио сам милостиви гроф од Тулузе.

Маркиз де Грамон, војвода од Гиша и суверени принцод Бидаша, хркао је у свом великом кревету са балдахином. Са зидова и таванице уснулог великаша су посматрали олимписки богови чије су слике красиле дом француског краља Луја XIV. Маркиз де Грамон је, дакле, хркао у Версају!

НЕОБИЧАН СКУП

Око поноћи врата на спаваћој соби маркиза де Грамона полако су се отворила. На њима се прво појавио Александар Луј де Бурбон, озакоњени син Његовог Величанства и госпође де Монтеспан. Овај средовечни човек, са титулом гроф од Тулузе, био је највећи шљивција на двору Луја XIV. Зато и није чудо што се усред ноћи са гру-

ХУМОР без речи

Преварени маркиз де Грамон био је убеђен да ће ускоро умрети па је напречац издиктирао тестамент због којег су га касније многи рођаци омрзли.

ВЕРСАЈУ

тали су покривали маркиза де Грамона врелим пешкирима.

Ускоро је стигао и „доктор“. Био је одевен у црну тогу, с раскошном периком на глави и великим тамним наочарима.

— Какав случај надутост

свој тестамент. Написан овако напречац, овај ће га тестамент касније лишити рођачке љубави многих чланова његове бројне фамилије, оних који су у њему били изостављени.

Кад је бележник напустио собу „самртника“, мар

живнуо и у доктору Васомпетрусу видео свог јединог спасиоца.

— Кажите, докторе! Помозите ми. Нема те цене коју вам нећу платити. Зар да умрем тако...

— Најпре морамо да решимо неке ствари — рекао је доктор. — Ви знате да тешки болесници не смеју да леже овде у Версају. Само члановима најуже краљевске породице дозвољено је да умру на двору. Зато ви, као прво, морате добити дозволу Његовог Величанства да вас лечим овде јер би ваше преношење из Версаја могло да буде веома опасно.

— Али — муцао је маркиз — како да очекујем од краља да прихвати тако нешто?

— Једноставно — одговорио је доктор мирно. — Понећете вечерас на пријем вашу ноћну посуду. То ће га уверити да је ситуација озбиљна.

Маркиз је запањено гледао у доктора и није приметио да се његови пријатељи још шуњају око врата и превијају се од смеха.

Доктор је био одлучан и маркиз није могао да бира.

— Биће како ви кажете, докторе! — обећао је.

Доктор је тада написао рецепт и бацио га на болесничков кревет. Док је напуштао собу, маркиз није приметио да је чудно зајатурен и да му из очију врцају сузе. Дрхтавим рукама узео је рецепт и почео да га проучава. Његов поглед се одједном укочио. Маркиз није могао да поверује својим очима.

— Accipe cisalia et dissue purpunctum! (Узми маказе и испарај шавове) — писало је на рецепту.

Уз потпис доктора Васомпетруса стајао је и датум: 1. април! Д. А.

сти, како лоше изгледате, господине Грамон! — узвикнуо је још с врата. — Јесте ли написали тестамент?

Црвен као рак од неподношљиве топлоте, једва извирујући испод брда врелих пешкира, маркиз није имао снаге да се брани. Само они који су стајали поред њега могли су да чују како очајнички виче:

— Доведите бележника!

Бележник је, наравно, већ био пред вратима. Са маркизовог тела брзо су скинули вреле убрусе и он је бележнику, пред сведоцима, почео да диктира

киз је још имао снаге да пошаље гласника папи у Рим са овећом кесом златника како би платио трошкове миса за своје оздрављење.

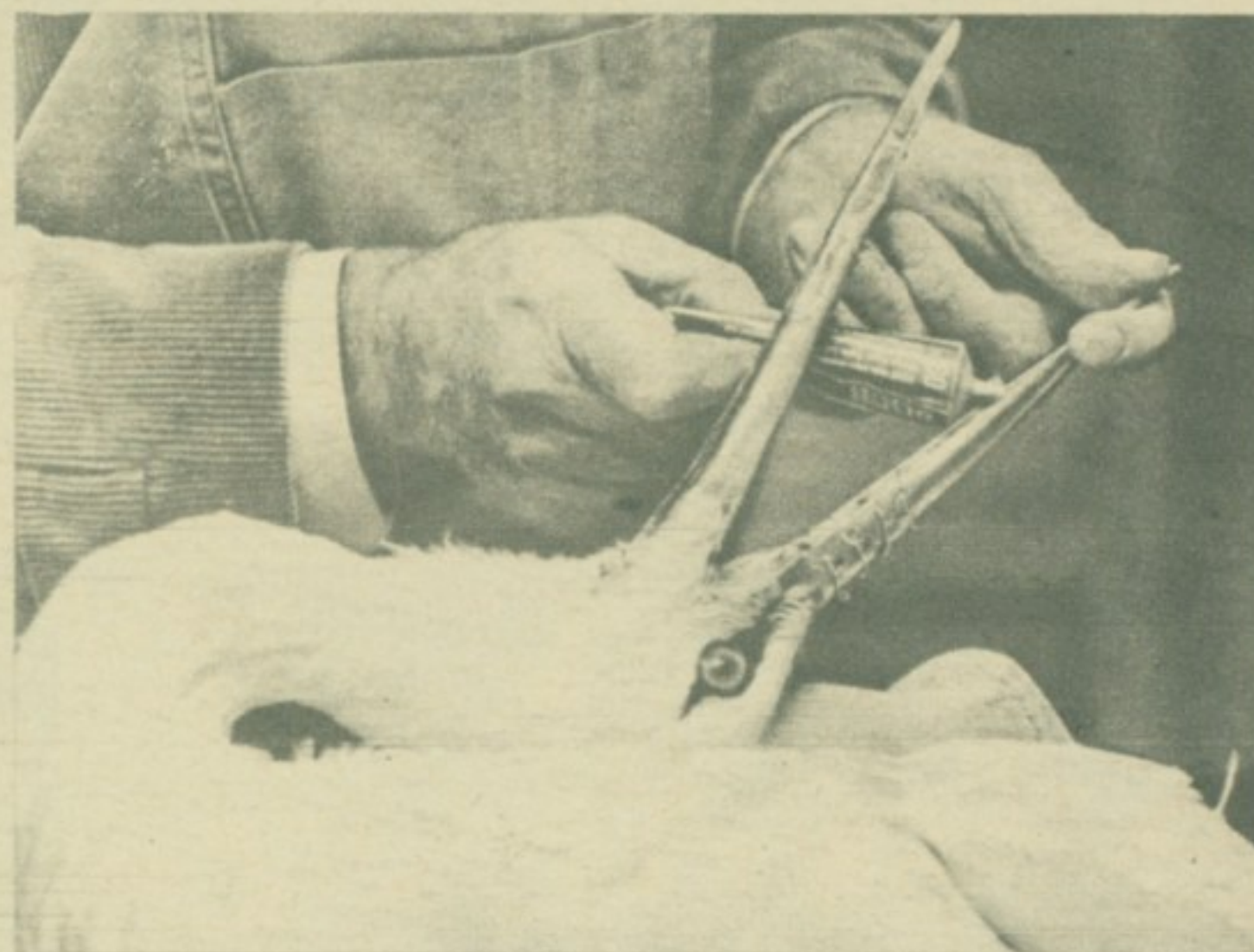
НЕВЕРОВАТНА ДИЈАГНОЗА

Ускоро се свет разишао и са маркизом де Грамоном остао је само доктор Васомпетрус.

— Кад боље размислим — почео је доктор — можда и постоји начин да вас излечимо...

Маркиз Грамон је мало

Ћирипога *****

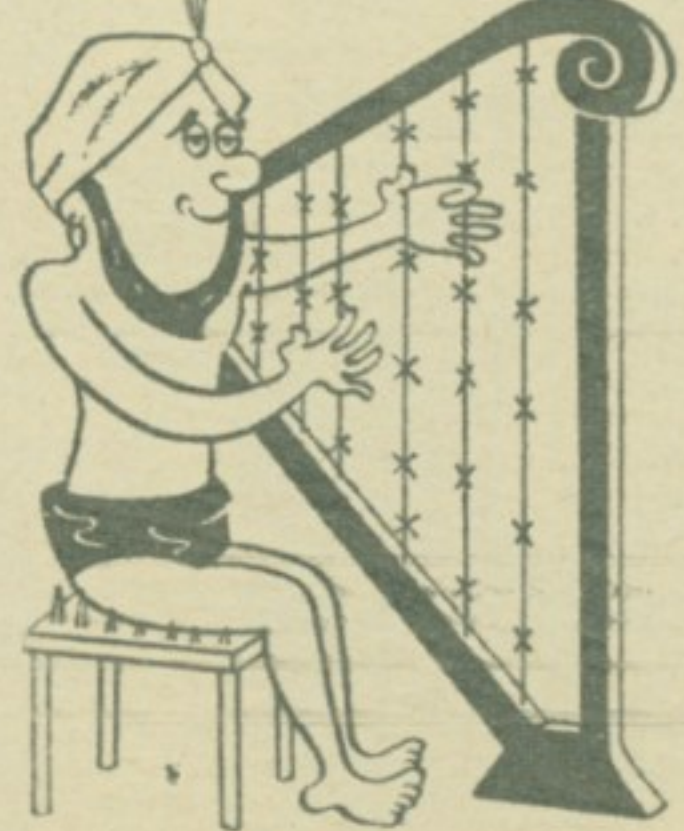
ПРОТЕЗА ЗА РОДУ

У борби с једном куном изгубила је ова рода из Хамбург-Лангенхорна у Немачкој половину горњег дела кљуна. Покушаји власника зграде на чијем је димњаку рода свила гнездо да рањену птицу храни руком, нису успели. Роду је морао да однесе на Анатомски институт Универзитета у Хамбургу. Тамо су роди на преостали део оштећеног кљуна причврстили протезу од алуминијума којом се она без тешкоћа служи, тако да сад потпуно нормално узима храну. Стручњаци сматрају да ће постепено оштећени део кљуна израсти и да ће једног дана протеза постати излишна.

РЕКОРДЕР

Кунић одгајивача Кена Едвардса из енглеског града Берхемстеда има вероватно најдуже уши у зечјем свету: 61 сантиметар. Ручице Кеновог сина Џона једва су довољно дугачке да кунићу, иначе његовом љубимцу и другу у игри, рашири уши.

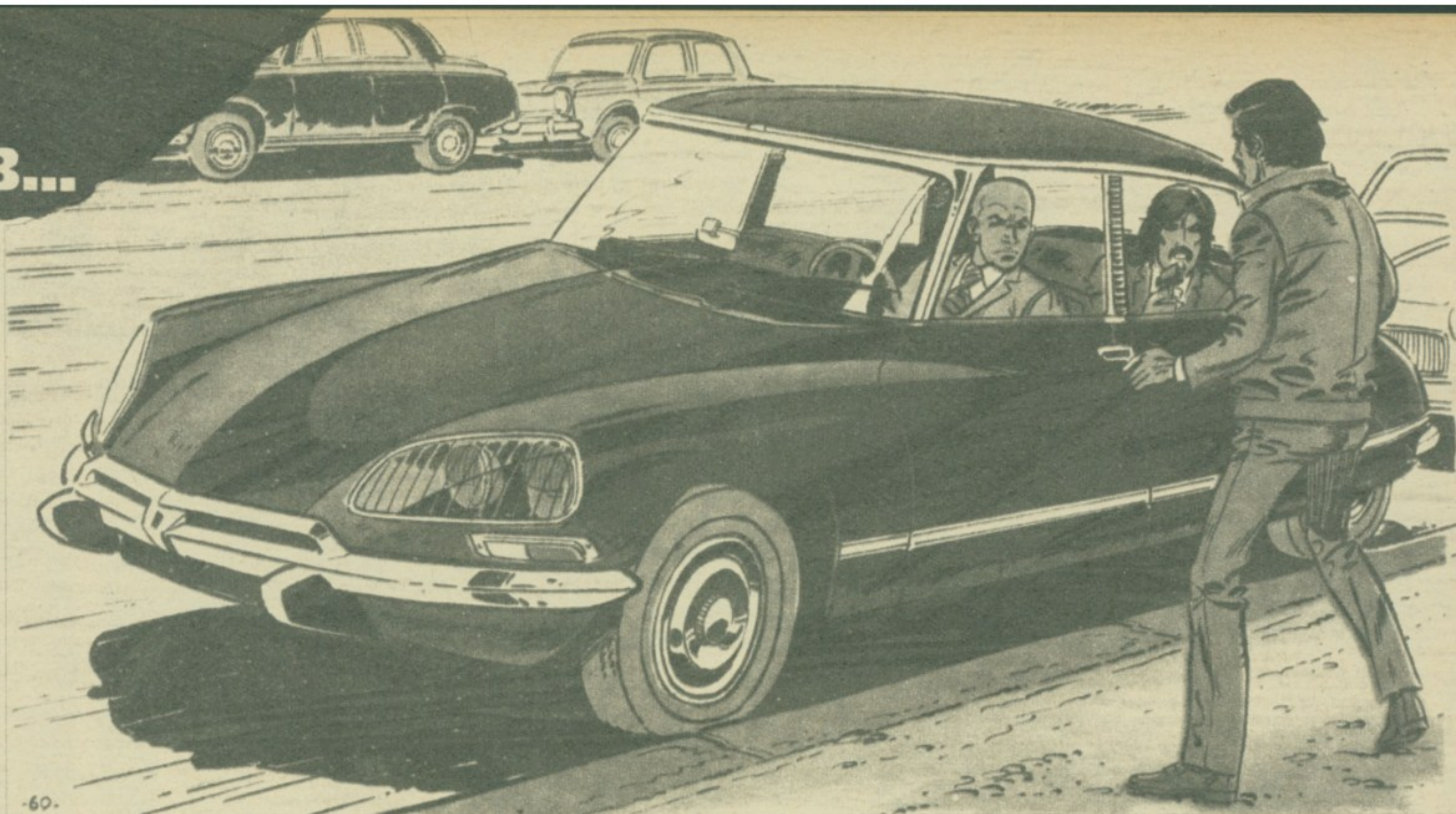
Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ОПРОШТАЈ!

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

ИНСПЕКТОРЕ, ДОЂИТЕ ОДМАХ!

држао је у њој повећи револвер.

Из искуства сам знао да се са оваквима не треба шалити. Ушао сам и сео поред њега. Био је то крупан момак бронзана тена, дуге косе и великих бркова... Момак за воланом мојих кола изгледао је сасвим обично сем што је био потпуно ћелав.

— Хоћете ли и моје кључеве? — упитао сам га иронично.

— Не, хвала, нису ми потребни — одговорио је возач и вешто спустио кола са тротоара. — Момак поред вас је Фреди Лекурб а ја сам Ален Марси.

— Мило ми је — приметио сам суво. — А смем ли знати куда идемо?

— Код газде.

МАТЕО ЈЕ У ОПАСНОСТИ

Газда, то сам касније сазнао, био је стари трговац Жермен Матео, за кога се говоркало да има посла са Мафијом.

У својој лепој вили у предграђу Париза примио ме је учтиво и гласом навиклим да издаје заповести обратио ми се:

— Налазим се у неприлици, господине Жеди.

Нисам му ништа одговорио, чекао сам да настави.

— Знао сам да никад не бисте пристали да сами дођете код мене. Зато сам наредио својим момцима да вас доведу, силом или милом. Мафија је најмила

тројицу професионалних убица — Ломбардија, Жосоа и Стерна — да ме убију. Уколико им то успе желим да ви о томе обавестите полицију...

— Веома сам почашћен, Матео, али зашто то не учини неко од ваших људи?

Нервозно је одмахнуо руком и додао:

— Не засмејавајте ме, инспекторе Жеди. Него, да се договоримо нешто: ако чујете да сам... погинуо, преузмите ви истрагу.

— Пристајем, Матео.

— Часна реч?

— Већ је имате...

— Још нешто. Молио бих вас да о овоме не кажете ником ни реч. Уколико би Мафија сазнала да сам се за помоћ обратио једном полицијцу убили би ме одмах.

У град су ме вратила двојица његових момака, Фреди и Ален.

Отада је протекло неколико недеља и ја сам већ био скоро заборавио на овај догађај кад је у мојој канцеларији зазвонио телефон. Мада сам тај глас чуо само оног дана, одмах сам га препознао. Био је то глас Алена, момка Жермена Матеа.

— Инспекторе, дођите одмах, газда је у опасности...

— Где је? У вили ван Париза?

— Не, у свом париском стану, на пет минута од префектуре.

У лепом и богато намештеном стану затекао сам не много леп приказ. Стари Матео седео је у дубокој фотељи с једном руком испруженом напред као да се брани од невидљивог непри-

јатеља. У другој, хладној као лед, држао је повећи штап, којим очигледно није имао прилике да се послужи. Био је убијен с три револверска метка.

— Зликовци! — узвикнуо је Ален узбуђеним гласом. — Успели су да га убију.

— А како су могли да уђу?

— Видите...

МИРИС БАРУТА

Одвукао ме је до застакљених балконских врата која су гледала на башту и на којима је зјапила рупа довољна да се кроз њу провуче човек а да се не озледи. За један од бетонских стубова био је привезан дугачак конопац.

— Схватате ли сад? — питао ме је Ален. — Тако су ушли, а изишли су вероватно преко ступеница док сам се ја пењао лифтом.

Управо у том часу у одају је скоро улетео Лекурб. Почео је гласно да псује кад је угледао мртвог старца.

— Зашто си га напуштао? — обратио му се Ален прекорним гласом.

— Кад си ти отишао да телефонираш послао ме је да му купим његове омиљене цигарете. Нисам их нашао овде у близини па сам трчао од трафике до трафике...

Ален се окрену мени и рече:

— Инспекторе Жеди, немојте заборавити на обећање које сте дали нашем газди. Лекурб и ја ћемо се по-

бринути за убице, а ви обавестите своје колеге...

Телефоном сам позвао дежурног инспектора у префектури Бернара... Испричао сам му све што ми је лично било познато, шта ми је рекао Ален и шта сам затекао у стану. Аленова изјава је гласила, укратко, овако:

Матео је чуо неке сумњиве гласове који као да су долазили из баште и наредио му да ми телефонира. Међутим, телефон нешто није био у реду и Матео му је рекао да тркне до телефонске говорнице на ћошку. Кад се вратио у стан, затекао је Матеа мртвог док се у соби још осећао мирис барута.

Инспектор је одмах ухапсио мафијаше Ломбардија,

Стерна и Жосоа, старе познанике полиције. Замолио сам инспектора да на прво саслушање позове и оба Матеова момка.

У малој одаји париске префектуре нашли су се тако испред мене и инспектора Бернара тројица ухапшених, Ален и Лекурб. На оптужбе инспектора Бернара да су они убице сва тројица су изјавила да већ месецима нису видели Матеа. И док је инспектор Бернар проверавао где су били у време кад је убиство извршено сетио сам се једног детаља који ми је оног дана био промакао.

— Слободно пустите ову тројицу — рекох Бернару — Матеа су убили његови телохранитељи. Један од њих се одао кад је рекао...

Шта мислите, драги читаоци, који се од двојице телохранитеља одао и чиме. Ако знате, честитамо! А ако не знате прочитајте текст још једном. Уколико ни у том случају не погодите погледајте одговор на 31. страни.

ЈАДРАНСКИ ЈЕДРЕЊАЦИ XIX ВЕКА

ЧУВЕ

НИЈЕ СЕ БОЈАО БУРЕ — Тројарболни једрењак барк „Злата“ био је путничко-теретни брод **сењске жупе** који је одржавао сталну пловну линију **Ријека — Задар**. Био је то веома луксузно опремљен једрењак. Захваљујући својој јакој грађи, добро се држао на води, чак и **испод Велебита**, где су честе јаке буре. Овај једрењак је имао довољно кабина за смештај путника и доста простора под палубом за терет. Поред већег броја **крижних једара** на прамчаном и главном јарболу, на њему су према потреби разапињана додатна једра између јарбола и **сошна једра** на крми.

ПО ОЛУЈНОМ МОРУ — Барк је био у прошлом веку један од најчешћих типова једрењака на Јадрану. Грађен је са три или више јарбола и косником, а **систем једара** му је био **класичан**, као код готово свих већих једрењака тога времена. Најчешће су се градили баркови са **три јарбола** који су могли да понесу од **300 до 2.000 тона терета**. Однос између уздужних и попречних једара код **сродова** овог типа био је повољан за све маневре. На слици **путничко-теретни једрењак барк**, власништво **поморско-трговачког друштва са Пељешца**, у олујном мору.

ИЗ БАКРА И КОСТРЕНЕ — Једрењак „Капикорно“ је последњи **ријечки брод** са једра који је превозио путнике и робу између **лука северног Јадрана** и осталог **поморског света**. У **удобним кабинама** овог брода могло је да се смести **око четрдесет путника** а на њему је било и доста **товарног простора**. „Капикорно“ је имао **три јарбола** са **крижним једрима** (на прамчаном и средњем јарболу **четри до пет**) а на крми су се по потреби **разапињала сошна једра**. Њим су **заповедали капетани из Бакра и Кострене**, код Ријеке, који су се школовали у Бакру. Овај брод је одржавао **сталне путничке линије** између **Ријеке и Трста** и **лука на Црном и Средоземном мору**.

НИ КАПЕТАНИ

ЈЕДНАЕСТ ЧВОРОВА НА ЧАС — Овај једрењак типа брик-бригантин из прве половине XIX века претеча је већих, удобнијих и бржих једрењака на завршетку ере бродова на једра. Превозио је робу и путнике по Јадранском и Средоземном мору. Обично је **пловио ненаоружан** иако је на оба бока и на палуби имао места за топове који су могли да се поставе по потреби. На два висока јарбола разапинана су по два до три крижна једра, на крми додатно, **сошно једро**, а на коснику, продужетку прамца, по неколико пречки. На повољном ветру овај једрењак је развијао брзину до **једанаест чворова на час**.

СЕЊСКА „ЗОРА“ — Једрењак „Зора“ је био путничко-теретни брод за поморски саобраћај између севернодалматинских острва и лука на обали. Био је то једрењак типа **шкунa**, средње величине са релативно мало једриља због чега на броду није била потребна бројна посада. **Десет до дванаест** људи могло је да опслужује цео брод, да маневрише, укрцава и искрцава терет. Крижна једра разапинана су само на главном, предњем јарболу, док је на крменом разапинано само **сошно једро**. За бржу пловидбу употребљаване су и пречке на прамчаном продужетку — **коснику**. Једрењак „Зора“ саграђен је у Сењу.

БРЗИ „ПИЕРИНО“ — Јадранска поморска трговина доживљавала је свој пуни процват у првој половини XIX века. У другој половини прошлог века, све до појаве **пароброда**, још је интензивнија градња једрењака и поморска трговина са земљама Истока. Поморски капетани из Бакра, са Пељешца, Јелсе, Хвара, Дубровника и Боке Которске су тражени морепловци и заповедници савремених једрењака. Једрењак „Пиерино“ један је од многих брзих једрењака типа брик. На њему се поред главних једара на два јарбола за **повећање брзине** додају и друга: три до четири **пречке** на прамчаном коснику и **сошно једро** на јарболу на крми. На „Пиерину“ се поред заставе друштва коме је припадао вијорила и национална застава.

ХИТ СТРАНА

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

НИЈЕ ЛЕПО НИ ВЕЧЕ НИ ЗОРА
КАД МЕ МУЧИ
ЉУБОМОРА...

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЉУБОМОРА (JEALOUS MIND)

Текст и музика: Питер Шоли (PETER SHELLEY)
Пева: АЛВИН СТАРДАСТ

Зашто морам знати шта све радиш
када сам толико љубоморан.
Страхујем од дана када би ме
могла оставити
мада у срцу знам да никада
нећеш поћи.

Када си овде много ми је тешко
јер сам толико љубоморан.
Остани овде и реци да нема
других
јер сам толико љубоморан.

Мојој љубомори нема лека,
због љубави често сам спен.
За све је крива моја љубомора
и опрости ми због тога.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ЉУБОМОРА можете чути у понедељак 1. јула ове године у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа!

РОК-ЕН-РОЛ ПОВРАТНИК

Алвин Стардаст, чије име већ месецима не силази са топ-листа једна је од најинтересантнијих личности поп-сцене. Друго уметничко име овог певача је Шен Фентон (SHANE FENTON) док се његовог правог имена Бернард Вилијем Џури (BERNARD WILLIEM JEWRY) једва ко и сећа. Али, пођимо редом.

Бернард је рођен 1945. године у енглеском лучком граду Ливерпулу. Већ као ученик основне школе показивао је смисао за сцену: био је члан хора, глумац деце, секције, играч балета и пантомимичар. На крају се ипак определио за певање. Тако се на енглеској музичкој сцени појавио нов млади таленат: певач Бернард који под уметничким именом Шен Фентон са доста успеха предводи групу „Фентонс“. Шен је имао свега седамнаест година када су се његове три плоче нашле на енглеској топ-листи: „Сиднијин рођендан“, „Весели дечак“ и „Све је сада свршено“. Вероватно би плавокоси певач рок-ен-рола тада постигао још више да се нису појавили „Битлси“.

Доласком „божанствених чупаваца“ из корена се мења ситуација на светској поп-сцени. Шен је одмах схватио да стил музике који је он изводио, рок-ен-рол, губи публику и он прекида каријеру професионалног певача. Запослио се у музичкој агенцији која је касније открила Холисе, Јардбердсе и Лулу. Посао је цвetao и Шен је у могућности да оствари свој сан: путовања по све-

ту. Годиома је лутао по разним земљама, живео како је хтео и с времена на време наступао у малим клубовима Амстердама, Бар-

селоне и Њујорка. У Енглеску се вратио крајем 1972. године.

У то време је већ „сирови рок-ен-рол“ доживљавао препород. Ако је пре десет година Шен Фентон схватио да је његово прошло, сада је осетио да његово време опет долази. Узео је гитару и наставио давно прекинуту каријеру професионалног певача. Повратник је променио име у Алвин Стардаст и обукао се у црну кожу. И стара звезда је засјала у новом паковању!

Крајем 1973. године, после једанаест година паузе, Бернард од носно Шен, односно Алвин издаје плочу. Први диско-покушај Алвина Стардаста, песма „Мој Кука чу“ представља уједно и први велики успех „непознатог певача“. Плоча се нашла на врховима скоро свих светских листа а Алвин добија позив за велики МИДЕМ фестивал у Кану. Наступања у чувеном медитеранском летовалишту доносе му нова признања тако да је другој плочи, која се управо тада појавила, успех био осигуран. Носећа песма те плоче, „Љубомора“, пуна три месеца је на свим топ листама. Пре неколико недеља појавила се и трећа његова плоча под називом „Првена хаљина“. То је за последњих пола године трећи велики успех „нове“ звезде.

Сингл плоче АЛВИНА СТАРДАСТА: „MY COO CA CHOO“, „JEALOUS MIND“, „RED DRESS“ и албум: „THE UNTOUCHABLE“.

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Интересују ме чланови групе „Јес“ и називи свих њихових плоча.
Мирјана Васиљевић
Велика Плана
Житиште 9

Енглеска супергрупа „Јес“ (YES) основана је у Бирмингему 1968. године. Овај квинтет, веома популаран, претрпео је знатне промене у протеклом периоду. Данас групу чине само два првобитна члана: певач Јон Андерсон (JON ANDERSON), рођен 1944. и бас гитариста Крис Сквир (CHRIS SQUIRE) рођен 1943. Саставу су касније приступили: Стив Хоув (STEVE HOWE) гитариста, рођен 1948. (дошао је у групу 1970.), Рик Вејкмен (RICK WAKEMAN) оргуљаш, пијаниста, рођен 1949. и бубњар Ален Вајт (ALAN

WHITE), рођен 1949. Некадашњи чланови основали су нове или прешли у друге саставе. Тако је гитариста Питер Бенкс (PETER BANKS) 1970. године формирао групу „Флеш“ ((FLASH), оргуљаш Тони Кеј (TONY KAYE) основао 1972. ансамбл „Баџер“ (BADGER) док се бубњар Бил Бадфорд (BILL BRUTFORD) исте године прикључио групи „KING KRIMSON“.

АЛБУМИ ГРУПЕ YES:

YES (Atlantic 1969), „TIME AND A WORD“ (Atlantic 1970), „THE YES ALBUM“ (Atlantic 1971), „FRAGILE“ (Atlantic 1971), „CLOSE TO THE EDGE“ (Atlantic 1972), „YESSONGS“ (Atlantic 1973), „TALES FROM TOPOGRAPHIC OCEANS“ (Atlantic 1973) и „TWO ORIGINALS OF YES“ (колекција старих снимака). Група је званично издала само једну сингл плочу: „And You and I“. Оргуљаш Рик Вејкмен снимио је два соло албума: „SIX WIVES OF HENRY VIII“ и „JOURNEY TO THE CENTRE OF THE WORLD“.

РЕКЛАМА ЈЕ СВЕМОЋНА

Није тајна да је реклама често од пресудног значаја за успех у поп музици. Познато је да је последњих година дошло до праве поплаве на диско тржишту и да се у њој најтеже сналазе нови певачи и групе. Да би неко од њих нашао своје место на сцени и топ листама неопходна је велика и оригинална реклама.

То најбоље доказује пример нове звезде Цобриата (JOBRIATH). Доскоро сасвим непознат, овај

чудно обучен и нашминкан младић веома брзо је доспео у средиште пажње. Његова диско кућа овако га рекламира: „Цобриат је нешто ново. Највећа звезда у историји. Он је певач, играч и пантомимичар. Он надмашује „божанствену Грету“, баца у сенку Елвиса и Дилана. Рођен је да му се дивимо!“

За сада много му се не диве али љубитељи поп музике су заинтересовани. За почетак то је сасвим довољно!

* ДИСКОВА РАФИЈА *

Све ЛП плоче енглеског квартета „ARGENT“
ARGENT (CBS 1970)
RING OF HANDS (CBS 1971)
ALL TOGETHER NOW (EPIC 1972)
IN DEEP (EPIC 1973)
NEXUS (EPIC 1973)

Сніміо: М. Вучићевић

Фантастична прича

РАТКО ЈАНКОВИЋ

Дали сте свесни опасности којој се излажете? — питао је заповедник Центра команданта брода Игл-ц.

— Да. Али Лодер, Тина, Зира, Ди и остали из посаде брода Гел-3 били су ми пријатељи — одговори Зерак.

— Брод Гел-3 нестало је у овом сектору — рече заповедник Центра показујући на карти Јужног неба систем звезде З. — Ви ћете летети истом путањом. Могуће је да су оштећени ударом метеорита и чекају помоћ. Мислим да не треба да напомињем да још имате времена да одустанете.

— Хвала, није потребно.

— Срећно, Зерак — заврши заповедник мењајући службени тон. Летелица је била спремна. Лифт са посадом је клизнуо, задрхтао и зауставио се на лансирном платоу. Погледали су још једном окупљену масу и снажни мотори понесоше брод остављајући за собом спржени, усијано тло.

Зерак изврши последњу корекцију путање. Брод је улазио у линију лета Гела-3. Тиме су и посада и он извршили први део задатка. Остало је да на екранима сензора претражују мртву пустош свемира.

Зерака је мучило неко непријатно предосећање. Никаког разлога није имао али далеки, тамни облак слутње згуснуо му се у подсвести. Није веровао да су му пријатељи настрадали од метеорита. Најмањи траг могао је да их наведе на остатке брода Гел-3: молекула неутрошеног горива, део металног трупа летелице, комад одеће — било шта што указује на катастрофу. Али, екран је био празан, казаљке за идентификацију околине непокретне.

Родна планета се губила у тмини бескраја. Наслућивала се као треперава светла тачка. Још извесно време моћи ће да посматрају немо, далеко светлцање и једина веза биће шкрта саопштења Центра пригушена хуком космичког зрачења.

— Шта ако су им залихе гаса за дисање потпуно истрошене? — мислио је Зерак. — Шта ако наиђу на празну летелицу?

— Проверите путању — обратио се навигатору.

— Стање непромењено: корекција нула — одазва се официр навигације.

Систем звезда З почео је да се аспознаје на сензорима. Астрономи су им израчунали положај планета, величину звезде, јачину зрачења. Летелица Гел-3 пошла је да испита има ли живота на планетама које су кружиле око звезде З. То је и забрињавало Зерака. Могуће је да су цивилизована бића с неке од тих планета кренула свемиром и сусрела се са њиховим претходницима. Можда је тај сусрет био кобан.

Зерак је замишљено гледао инструменте. Предао је команде пилоту и пошао да се одмори. Мислио је да ће му и овога пута тиха, пригушена музика донети тренутак заборава.

— Сензори региструју промену у систему З — чуо је глас пилота. Муњевито се окренуо. Неидентификована светла искрица кретала се у луку око система.

— Прорачунајте путању! Максимално увећање слике! — командовао је Зерак.

— Путања издужена елипса, објекат обилази систем З — саопштавао је навигатор резултате компјутерске анализе.

Угес

Слика на екрану је затреперила, померила се у страну и показала обриси непознатог летећег објекта.

— Лабораторија! — убацци навигатор. — Обилази систем!

— Можда је лабораторија — промрси Зерак — али можда је то и наоружана предстража система.

Снажни трзај потресе летелицу. У

нео да прочита: Својина брода Гел-3.

— Ово је остатак летелице коју тражимо — рече Зерак једном члану посаде. — Расеците комад пажљиво, можда има нешто унутра.

Комади су се тешко одвајали. Уз један од њих била је слеплена сјајна плочица.

— Порука! — узвикну Зерак.

Чланови посаде, збијени у групу ишчекивали су. Принео је плочицу светлости. Узбуђење га је потпуно паралисало. Испрва није схватао шта тамо пише. Тек када је по други пут прочитао танка, скоро избрисана слова схватио је реченицу. У гробној тишини одјекну његов дубок, од узбуђења промукао глас.

**ЗЕРАК НИЈЕ
МОГАО ДА
САВЛАДА
ОДВРАТНОСТ
ГЛЕДАЈУЋИ ОВО
СТВОРЕЊЕ КОЈЕ
ЈЕ ПРИ СВАКОЈ
ИЗГОВОРЕНОЈ
РЕЧИ ПРАВИЛО
РУЖНЕ ГРИМАСЕ.
ОКРЕНУО ЈЕ
ГЛАВУ.**

броду настаде пометња. Светиљке се погасише. Гореле су једино постојне лампе на вратима.

— Метеорит — оте се пилоту. — Ударио је у комору за енергију.

Екипа је за неколико тренутака била спремна. Предвођени Зераком разгледали су отвор који је на трупу направило непознато тело. Помислили су да се метеорит распрнуо од силе удара али у процени између прве и друге облоге брода нађоше згузвани комад метала.

— Пројектил! Метал у тако чистом стању се не налази у природи — викну навигатор. — Они нас гађају! Још један овакав ударац и ми смо изгубљени!

Зерак је окретао згузвани комад метала. Хиљаде мисли му је пролазило главом. Можда је и његов претходник настрадао у сусрету са оваквим телом? Када је подигао безоблични метал учинило му се да је уз једну од оштрих ивица приметио запис. Принео је треперавој светлости грудву метала и једва ус-

— На плочици је написано: „Зелено значи опасност, црвено је лагано умирање“.

Посада је од заповедника очекивала објашњење. Међутим, он је хукао. Пре него се затворио у кабину издао је наређење:

— У најкраћем могућем року затворите отвор на трупу. Оспособите коморе за енергију! Сваку промену јавите!

Застао је на улазу у кабину и погледао официра навигације.

— За успешно извршење радова директно одговарате ви!

Зерак није излазио из кабине. Потпуно издвојен од осталих мучио се над значајем трагање. Ово није позив за помоћ, ово је опомена онима који долазе.

Систем звезде З је растао на екранима. На саопштење да се тело које кружи око система налази у потпуно изостреном видном пољу Зерак је изашао из кабине.

— Прорачунајте време, облик и најкраћу путању до тога тела —

рече навигатору. — Приближићемо му се.

— Али, заповедниче, то је кршење наредбе Центра. Морамо се кретати по путањи брода Гел-3!

Зерак му додаци леден поглед. Једна од ствари које није могао да поднесе била је и приговор на заповест.

— Извршите наређење и предајте дужност! Искључени сте из даљег рада посаде!

— Веза са Центром немогућа. Коморе за енергију су уништене — јави се пилот.

Зерак је нервозно шетао кабином. Могућност консултације је била искључена. Од његове одлуке зависила је судбина брода и посаде. Издиктирао је пилоту податке за скретање ка непознатом објекту.

У благом луку приближавали су се непознатом телу. Била је то велика тамносива платформа. Уз саму ивицу су биле постављене три огромне кугле међусобно повезане широким цилиндрима. Изнад купо-

ЦРВЕНО

ла, у самом врху, виделе су се прозирне плочице које су се лагано окретале укруг.

Зелено

— Можда је то стварно лабораторија али је то истовремено и гробница наших другова — прошапта пилот.

Зерак је несвесно пипао плочицу у цепу. Пришао је столу и ставио је у празну касету за филмове. Када је хтео да се врати, пажњу му привуче наслов угравиран на ивици касете: Својина брода Игл-ц. У тренутку је схватио. Његов претходник није настрадао! Послао је поруку у истој таквој касети!

— Скрећите брод са путање! Свом расположивом енергијом назад! — виклао је Зерак.

Ехо његових речи још се није ни стишао а прозирне плоче на куглама лабораторије блеснуше зеленом светлошћу. Нека сила се само за тренутак борила са снагом мотора а онда потпуно надвлада и повуче брод вртоглавом брзином ка платформи.

— Шта да радимо, учините нешто! — виклао је навигатор.

— Једино што можемо је да очекујемо други део поруке: црвено! — одговори Зерак.

Брод је био у центру млаза који га је као зелени вртлог упио у себе и вукао на платформу. У непосредној близини, уз сам плато, снага снопа ослаби, брод је неколико тренутака кружио а онда се лагано издиже и без трзаја спусти на плато.

— Не правите никакве глупости. Уколико је и настанена, то не значи да су њени житељи непријатељски расположени. Могуће је да нам дају нека обавештења о нашим друговима — тешио је Зерак и себе и преплашену посаду.

Говорио је оно у шта ни сам не верује. Мисли су му се непрестано враћале на поруку. Зелено значи опасност, црвено је лагано умирање. Очекивао је да сваког тренутка препозна црвено лице смрти.

Око брода су се, у правилним круговима, размицале металне плоче. Провидни зид се помаљао из утробе платоа. Ускоро се над њима склопио провидни свод. Били су у клопци.

— Останите у броду — обрати се Зерак посади. — Не излазите ни под каквим условима. Када снага зеленог снопа ослаби пробијте куполу и бежите. То је наређење.

Аутоматска врата летелице шкљоцнуше за њим. Био је сам под прозирном куполом. Једна од плоча платформе се помаче и у пригушеном одсјају зелене светлости угледа степенице које воде у унутрашњост.

Узаним ходником грабио је напред. Кад год би неодлучно застао засветледа би стрелица у зиду показујући му пут. Дошао је до краја ходника. Врата се отворише и он се нађе лицем у лице са командантом изгубљеног брода Гел-3.

— Лодер! Откуд ти овде?

При првом додиру неприродно нагнуто Лодерово тело беживотно се сруши на под. Зерак је ужаснут буљео у тело мртвог пријатеља.

— То се и вама може догодити

ако не сарађујете — чуо је глас иза себе.

На вратима, недалеко од њега, стајало је неко биће огромне овалне главе, мекане, жућкасте глатке коже. Док је говорио кожа на глави се истезала правећи одвратне гримасе.

— Ви сте га убили? — упита Зерак.

— Било је питање живота и смрти! Он није имао среће!

— Откад тако течно говорите наш језик?

— Посада летелице Гел-3 је дуго овде, зар не?

— Где су остали, јесте ли и њих побили?

— Не, они су прихватили сарадњу. Сада су на сигурном, на нашој планети, једној од планета система 3, како га ви називате.

— Зашто тамо? Како ви називате систем 3?

— Ми га зовемо Сунчев систем а планету на којој живимо — зовемо Земља!

Зерак није могао да савлада одвратност гледајући ово створење које је при свакој изговореној речи правило ружне гримасе. Искрену је главу.

— Да ли сте сами дошли? — запита незнаца.

— Да, потпуно сам.

— Какав диван и велики брод имате, зар не, Хуго? — обрати се непознати другу који изрони из таме.

— Диван брод, сада за сваког од нас имамо по један — рече Хуго.

— Шта намеравате да учините са мном — упита Зерак.

— Ох, на Земљи има толико људи који воле недељом да изведу децу и покажу им чудна бића...

— Пођите са нама — рече Хуго — и без глупости. Сетите се Лодера!

Увели су га у пространу одају. Оно што је угледао натера га да задрхти. Открио му се и други део тајанствене поруке. У тамној просторији, на средини, причвршћен за метални под био је кавез са дебелим црвеним решеткама.

— То ће вам бити пребивалиште — рекоше. — Такво ћете имати и на Земљи.

Угурали су га кроз узани отвор и затворили тешка врата. Зерак је грозничаво размишљао. Могућности за бекство није било. Остало му је само једно: смрт. Управо када је хтео да канџама стави у кљун смртоносну таблету, Хугова рука га шчепа.

— Полако, полако... Тако се нисмо договорили, пријатељу!

Истргнуо му је таблету и, као да ништа није било, окренуо се командној табли. Притиснуо је једно дугме и Зерак кроз решетке угледа на екрану зелени млаз који постепено промени боју у тамно. Зрак је обавио његов брод. Летелица је почела да се смањује и ускоро су се млазеви истопљеног метала точили у удубљење на платформи.

— Зашто сте то учинили, потпуно сте ми уништили брод! Сад не могу да се вратим!

— О, немојте очајавати. Земља је дивна планета. Треба се само привићи на њу.

— Али, зашто сте уништили брод?

— Ваше летеће гнездо има унутрашњост од једног метала које ми на Земљи веома ценимо. Зовемо га злато...

Зерак је посматрао остатке брода који су се топили под млазевима је било у цепу, у металној касети: зелене светлости. Завидео је мртвим друговима. Једино се надао да ће као и Лодер имати могућности да баци у свемир упозорење које му је било у цепу, у металној касети: зелено значи опасност, црвено је лагано умирање...

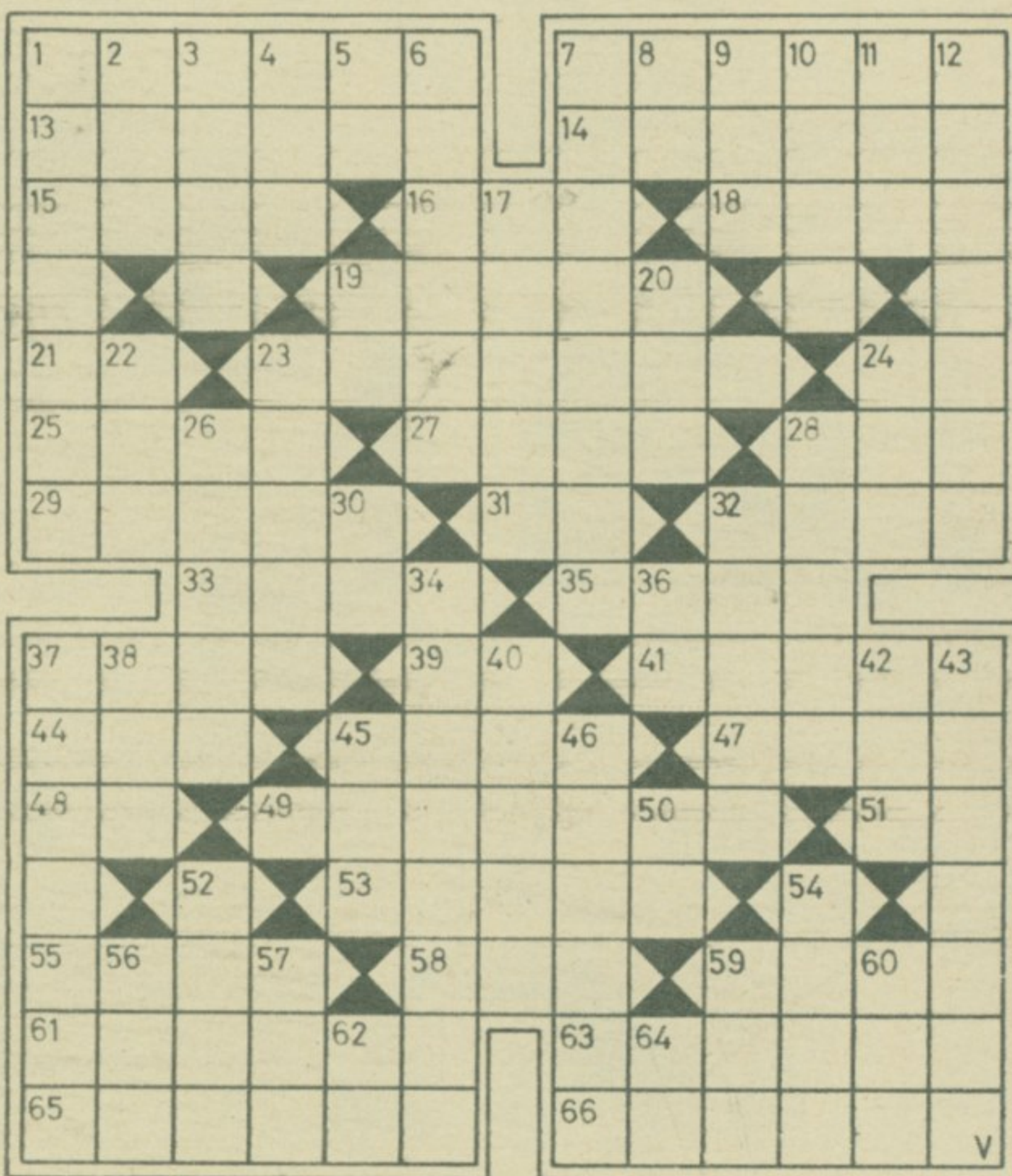
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) познати забавни парк у Бечу, 7) део који се узима за испитивање, 13) део цвета, 14) усов, 15) турско купатило, 16) змијски цар, 18) град у Сирији, 19) труп без удова, 21) историјско место у Малој Азији, 23) школски удбеник, 24) коњ, 25) један детергент, 27) далматински поздрав, 28) позната америчка ваздухопловна компанија, 29) једна електрода, 31) иницијали имена и презимена нашег писца и револуционара (1893—1941), 32) радио-активни елемент, 33) неопходно пиће, 35) вулкан на Сицилији, 37) сеоско подручје, 39) аутомобилска ознака за Титово Ужице, 41) бележник, нотар, 44) кратка духовита прича, 45) филмски фестивал у Београду, 47) предмет разговора, 48) немачка лична замишља, 49) покрајина у Италији, 51) спортски првак, 53) за-веса (фр.), 55) наша фабрика приколица, 58) службени спис, 59) избочина на зидној фасади, 61) млечна прерађевина, 63) планина у СССР, 65) предња страна кованог новца (мн.), 66) врста приповетке.

УСПРАВНО:

1) племенити метал, 2) оквир, 3) напад, 4) спортска екипа, 5) самогласник и сугласник, 6) рад, посао (провинц.), 7) карте, 8) предлог, 9) показна заменица, 10) планина у Бугарској, 11) далматинско женско име, 12) војнички старешина, 17) врста морске рибе, 19) лична заменица, 20) орган чула вида, 22) мушки потомак, 23) шатор у народним песмама, 24) име глумице Гарднер, 26) човек који се бави ловом, 28) пројектовани правац пута или пруге (мн.), 30) подземни свет (мит.), 32) лист КП Италије, 34) сведочанства, 36) два сугласника, 37) градски булевар, 38) стара феничанска метропола, 40) роман Симе Матавуља, 42) узвик негодовања, 43) припадник расне дискриминације, 45) факултетски одбор студената (скр.), 46) материјал за израду атлетских стаза, 50) хемијски знак за натријум, 52) услужени коњи, 54) јело од кромпира, 56) говљење стоке, 57) тмуран, мрачан, 59) целокупан, 60) стока (провинц.), 62) иницијали презимена и имена нашег књижевника („Велико двориште“), 64) грчко слово.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) писта, 6) колос, 11) остава, 13) артист, 14) стар, 15) Мол, 17) Окер, 18) три, 19) спрат, 21) Ака, 22) Е(дгар) А(лан), 23) слет, 24) Ра, 26) ан, 27) укор, 28) Кант, а, 30) аргон, 32) рукавац, 34) УАР, 35) жаба, 36) он, 37) Д(раган) Н(икитовић), 38) зима, 39) Ира, 40) садница, 42) скалп, т, 44) „Аида“, 45) Ирац, и, 46) оп, 48) ЗА, 49) етар, 50) Ср, 51) пол, 53) ритам, 55) Ито, 56) ариш, 58) мак, 59) слом, 60) Лусака, 62) антика, 64) обала, 65) моћан.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милољуб Лазаревић.

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живојад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина, тримесечна 33,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дина, полугодишња 132,00 дина, тримесечна 66,00 дина. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у странијој валути: DM 46 — S 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Zng 73. Девизне уплате за иностранство преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711.

На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије Број 413-29-73-02 од 22. 1 1973. године не плаћа се порез на поштом.

НАРАНЧА ФРУТОЛИНО
 ЈАБУКА ФРУТОЛИНО
 ЕКСТРА МЕДОЛИНО
 ЧОКОЛИНО
 МЕДОЛИНО
 ФРУТОЛИНО

НОВИ ПРОИЗВОДИ ДЕЧЈЕ ХРАНЕ ПОДРАВКА

Подравкина дечја храна —
 укусна храна за
 најмлађе,
 младе
 и мање младе!

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

ЖУЋКО НИЈЕ ИГРАО У ЉУБЉАНИ

Занима ме да ли је наш чувени кошаркаш Радивоје Кораћ играо на Светском првенству у Љубљани 1970. године и када је погинуо.
Дејан Пантић,
Београд

На жалост, 1970. године, када је наша кошаркашка репрезентација постигла свој највећи успех — прво место на светском првенству — популарна „златна левица“ Радивоја Кораћа није могла да помогне својим друговима. Омиљени Жућко погинуо је годину дана раније, 1969. године у саобраћајној несрећи.

ОТРОВАН КАО ЗМИЈА И ЈАК КАО БУЛДОГ

Желио бих сазнати да ли има отровних гуштера.
Саво Митровић,
Зеница

У нашем народу је честа изрека: „Кога змија уједе, тај се и гуштера боји“. Међутим, како у нашем поднебљу нема отровних гуштера, ова пословица, из које се види да су отровне само змије, потекла је од древне нетрпељивости и одбојности човека према гмизавцима. Ипак, од преко 2.000 врста гуштера, који су већином распрострањени по тропским крајевима, отровне су само две. То су гила (лат. *Heloderma suspectum*) из југоза-

падног дела САД и западног Мексика и његов сродник „гуштер са ђерданом“ (лат. *Heloderma horridum*), такође из западног Мексика. Гила је дугачка око 60 а гуштер са ђерданом, који је тако назван

због нарочитог облика и распореда крљушти, око 70 см.

Отровни апарат ових гмизаваца састоји се од преиначене пљувачне жлезде која производи отров и зуба са жлебовима низ који отров тече до ране нанесене уједом. Међутим, отровни апарати гиле и гуштера са ђерданом битно се разликују од змијског. Пре свега, жлезда која лучи отров смештена је у доњој вилицы а не у горњој као код змија отровница. Поред тога, код змија се шупљи зуби налазе само у горњој вилицы. Отровни гуштери имају осам до десет горњих и једанаест доњих зуба и сви су помоћу жлеба оспособљени за убризгавање отрова у рану. Али, због неподесног распореда жлезде с отровом и одводних канала до зуба и због урођене спороности, ови гуштери не уједају ни приближно брзо и хитро као рецимо, кобра. Док је најпознатијим врстама отровница често потребно само неколико десетина секунде, да направе рану и убризгају отров,

гиле и гуштеру са ђерданом треба много више времена. Зато отровни гуштери морају чврсто да ухвате непријатеља обема вилицама и да га тако држе док се отров не улије у рану. Стисак њихових вилица је снажан као код булдога и да би се жртва ослободила понекад је неопходно употребити — клешта. Још није утврђено колико је опасан отров ових гмизаваца. Ипак, верује се да он није смртоносан.

НАЈВЕЋА БИБЛИОТЕКА НА СВЕТУ

У име целог V-1 разреда основне школе „Жарко Зрењанин“ из Кикинде молим те да у Малој пошти наведеш назив највеће библиотеке на свету.

Драган Мечкароски,
Кикинда

Не зна се тачно која је библиотека данас највећа на свету. Најпознатије су по датуму оснивања и најбогатије по броју књига следеће библиотеке: Ватиканска у Риму, Национална у Паризу, немачка државна у Берлину, Британског музеја у Лондону, Конгресна у Вашингтону, Лењинова у Москви и државна јавна библиотека у Лењинграду. Ватиканска библиотека у Риму имала је око 1500. године преко 800 хиљада књига, у Националној библиотеци

у Паризу било је крајем XIV века смештено преко 6 милиона књига, а у Берлинској немачкој државној 1659. године налазило се милион и 690 хиљада књига. Године 1753. збирка књига Британског музеја у Лондону бројала је 6 милиона књига, а Конгресна библиотека у Вашингтону имала је 1800. године 9 милиона и 700 хиљада књига. Међутим, најбројнија је у то време била библиотека „В. И. Лењин“ у Москви: године 1828. у њој је било преко 14 милиона књига! Крајем XVIII века државна јавна библиотека у Лењинграду имала је 10 милиона књига.

Ако се присетимо да данас сваког дана у свету изиђе огроман број књига и публикација, можемо само претпоставити колико тек данас има књига у наведеним библиотекама.

МАРКЕ ЗА АМБЛЕМЕ И ЗНАЧКЕ

Молим да ми се јаве сви читаоци Забавника који имају планинарске, извидничке или неке друге амблеме и значке и желе да их мењају за поштанске марке. За један амблем или значку нудим 10—15 поштанских марки, зависно од значења амблема. Сви заинтересовани могу да се јаве на адресу:
Јован Павловски,
Рајко Жинзифов 13,
91400 Титов Велес

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

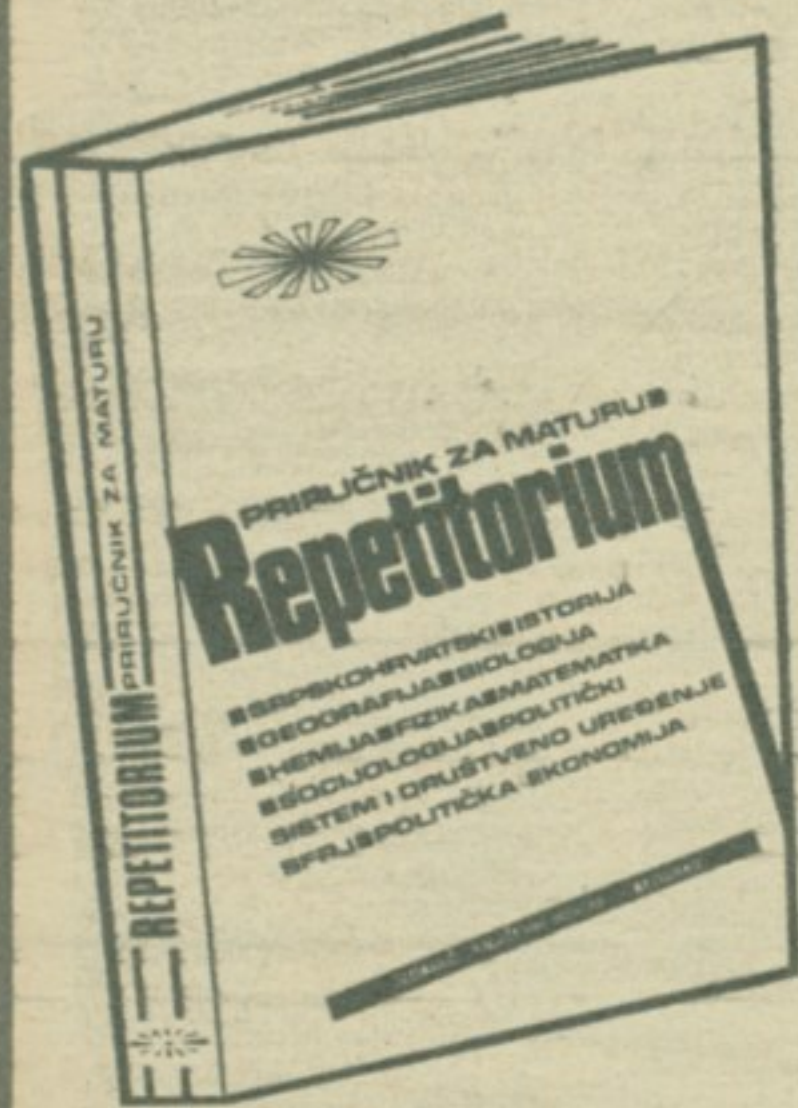
решење
загонетке:

ИНСПЕКТОРЕ, ДОЋИТЕ ОДМАХ!

Одао се Ален. Он је тврдио инспектору Жедију да је телефон био у квару и да је морао да трчи на улицу да га позове. И да је, кад се вратио у собу у којој је Матео убијен, осетио мирис барута. Међутим, ви се сећате да је Жеди описујући стање у којем је затекао Матеа рекао да су старцу руке биле ледене. Према томе Матео је убијен знатно раније него што је Ален телефонирао Жедију јер кад је инспектор стигао убијени је већ био потпуно хладан. А од префектуре до Матеовог стана Жедију није било потребно ни пет минута.

УЧЕНИЦИ - СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда. Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре. Репетиторијум можете добити поузећем, по цени од 60.—дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НМП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

